

ကန့်ကွက်မှုများရှိသော်လည်း ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံစီမံကိန်းဆက်လုပ်မည်ဟု ဝန်ကြီးချုပ်ပြော

ဇွန် ၂၂ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပတ်သက်ပြီး ကန့်ကွက်မှုများရှိသော်လည်း ကရင်ပြည်နယ် ဖားအုံမြို့နယ် ဝတ်ကြီးရွာအနီးတွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည့် ကျောက်မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုးစားလုပ်ဆောင် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်က ဇွန်လ ၂၁ တစ်ချက်မှာ (၅) သို့ ▶▶

တပ်မတော်မှ ဖမ်းဆီးထားသည့် သတင်းသမား (၃) ဦးလွှတ်ပေးရန် တိုင်းရင်းသားမီဒီယာညီလာခံမှ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများထံ အိတ်ဖွင့်စာပေးပို့

ဇွန်လ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် မြန်မာ့တပ်မတော်မှ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသည့် သတင်းသမား ၃ ဦးအား အမြန်ဆုံး ပြန်လည်လွှတ်ပေးရေးအတွက် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၊ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တို့ထံသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာတစောင်ကို ကယားပြည်နယ် လွိုင်ကော်မြို့တွင် ကျင်းပလျက်ရှိသည့် ၅ ကြိမ်မြောက် တိုင်းရင်းသား မီဒီယာညီလာခံ တက်ရောက်သူများ က ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ပေးပို့လိုက်သည်။ ညီလာခံ ပထမနေ့၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် DVB နှင့် ဧရာဝတီသတင်းဌာနတို့မှ သတင်းသမား ၃ ဦးတို့ ဖမ်းဆီးခံလိုက်ရသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုတိယနေ့ ကျင်းပသည့် တိုင်းရင်းမီဒီယာညီလာခံ၌ တစ်ချက်မှာ (၄) သို့ ▶▶

ဒုက္ခသည်များ နေရပ်ပြန်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင်ကျောင်းသားများ ကွန်ရက် ရပ်တည်ချက်ထုတ်ပြန်

ဇွန် ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နေရပ်ပြန်လည်နေထိုင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင် ကျောင်းသားကွန်ရက်အဖွဲ့ (KSNG) မှ အချက် ၂၀ ချက်ပါ ၎င်းတို့၏ သဘောတရားနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ပြေးရှောင် (IDPs) များ ထားရပ်တည်ချက်တစောင်ကို ဇွန်လ ၂၀ ရက်တွင် ကျရောက်သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့ (World Refugee Day) တွင် ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုဖြစ်စဉ်တွင် ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ပြေးရှောင် IDPs များ နေရပ်ပြန်ရန် ဖိအားပေးမှုများရှိလာခြင်းနှင့် အတူ မြန်မာအစိုးရ၏ နိုင်ငံရေး မတည်မငြိမ်ဖြစ်မှုနှင့် အဆင်သင့်ဖြစ်မှု မရှိသေးသည့်အပေါ် ယခုလို ရပ်တည်ချက် ထုတ်ပြန်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု KSNG ဥက္ကဋ္ဌ စောတစ်ချက်မှာ (၄) သို့ ▶▶

ပကတိ အရှိအတိုင်း ချဉ်းကပ်ဖြေရှင်းရမည့် ဒုက္ခသည်အရေး

အတူ ရပ်ရွာ၊ အိမ်ပစ်၊ လယ်ပစ် မိသားစုများ တကွတပြား စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးမှုမှ စတင်ကာ စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ ဖြစ်လာခဲ့ရပြီး မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်း နယ်စပ်ဒေသများတွင် ၁၉၈၄ ခုနှစ်ကတည်းက ဒုက္ခသည်စခန်း ဖွင့်လှစ်ထားခဲ့ရသည့် အခြေအနေမျိုးဖြစ်ကြောင်း ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီ(KRC)က ဆိုသည်။

ယခုအချိန်တွင် အစိုးရသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်းကောင်း ဒုက္ခသည်များ နေရပ်ပြန်ပို့ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ရာတွင် အားရကျေနပ်ဖွယ် မတွေ့ရသလို ၎င်းတို့ကို နိုင်ငံရေးအရ အသုံးချမှုများ ရှိနေသည်ဟု သုံးသပ်ဝေဖန် နေမှုများလည်းရှိသည်ကို ဝမ်းနည်းဖွယ် ကြားသိမြင်တွေ့နေရသည်။ အမှန်စင်စစ် ဒုက္ခသည်များမှာ ခါးသီးဆိုးရွားသည့် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်မှ လွတ်မြောက်ကာ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်နေခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ တချို့ဆိုလျှင် မိမိ မိသားစုဝင်များ၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းအဖော်များ မိမိရှေ့တွင်ပင် အသတ်ခံရခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းခံရခြင်းများကို မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ကြရသည်။

စစ်အစိုးရလက်ထက်က နေပြည်တော်ကို စတင် တည်ထောင်လာခဲ့သည်မှစ၍ အနီးဝန်းကျင်ရှိ ကျေးလက်တောရွာများကို နယ်မြေစိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေလုံခြုံရေးအရ နယ်မြေရှင်းလင်းခဲ့ရာမှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် တောင်ငူ၊ ညောင်လေးပင်ဒေသများဘက်မှ တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုမှာ အိုးအိမ်၊ နေရပ်များကိုစွန့်ခွာ၍ မိုင်ရာချီ ကွာဝေးသည့် နယ်စပ်ဒေသသို့ စစ်ဘေးရှောင်ကာ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လမ်းခရီးတွင် အခက်အခဲမျိုးစုံဖြတ်ကျော်ပြီး နယ်စပ်သို့ ရောက်ရှိလာသူများဖြစ်ရာ စိတ်ဒဏ်ရာများဖြင့် အသက်ရှင်နေလာခဲ့ကြသူများဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

ထို့အပြင် နယ်စပ်ဒုက္ခသည်စခန်းသို့ ရောက်ရှိချိန်တွင်လည်း လူသားအခွင့်အရေးအပြည့်ဖြင့် လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ကြရသည့်

မဟုတ်။ ခိုင်လုံသည့် အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ စခန်းအပြင်သို့ ထွက်ခွင့်မရသကဲ့သို့ အကန့်အသတ်နှင့် တက်လမ်းမရှိ ဖြစ်နေသည့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို အံဝင်အောင်နေထိုင်ခဲ့ကြရသလို အခြေခံ စားနပ်ရိက္ခာ အထောက်အပံ့များကလည်း ပူလုံသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ လက်ရှိတွင် ကဏ္ဍအသီးသီးက အထောက်အပံ့များ လျော့ချမှုကို ရင်ဆိုင်နေရပြီး သီးခြားကမ္ဘာတစ်ခုလို ရှင်သန် ရုန်းကန်နေကြရသည်။

ယင်းသို့ နေထိုင်နေကြသူများအနေဖြင့် အဘယ်အတွက်ကြောင့် အိမ်ပြန်ချင်သူများ ဖြစ်နိုင်မည်နည်း။ မိမိနေရပ်ရင်းသို့ပြန်ကာ အေးချမ်းသာယာစွာ လုပ်ကိုင်စားသောက် နေထိုင်နိုင်ဖို့အရေး မျှော်တွေးနေသူများသာဖြစ်သည်။ သို့သော် နေရပ်ပြန်ရေးအတွက် အရေးကြီးသော လိုအပ်ချက်မှာ စစ်မက်ကင်း၊ မြေပေါ်မြေအောက် အန္တရာယ်ကင်းစင်သော တည်ငြိမ်အေးချမ်းသည့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်နေဖို့ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ရှိမှသာ လက်တွေ့ ဖြစ်နိုင်သလို ဒုက္ခသည်များ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ သင့်တင့်သည့် အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းတရားကို သက်ဆိုင်သူများက ဖန်တီးဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ထို့အတွက်ကြောင့် ဆယ်စုနှစ်ချီ ဖြစ်တည်လာခဲ့သည့် ပြည်တွင်းစစ်ဘေးရှောင် ဒုက္ခသည်အရေးကို ဖြေရှင်းမည်ဆိုလျှင် ပကတိဖြစ်ပျက်တည်ရှိနေမှုကို စေ့စပ်သေချာစွာ ချဉ်းကပ်လေ့လာပြီး လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသည်များနှင့် နေရပ်စွန့်ခွာနေရသူများအတွက် ပြည်တွင်းအိမ်ရာမဲ့များ၊ ကျူးကျော်နေထိုင်ကြသူများကဲ့သို့ အလွယ်တကူ နေရာချထားပေးရုံမျှ စိတ်ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဆိုလျှင် ဒုက္ခသည်အရေး၊ နေရပ်စွန့်ခွာသူများအရေးမှာ ပြေလည်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း အသိပေးတိုက်တွန်းလိုသည်။

ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်းရှိလူထုအခြေပြုလုပ်သားများကိုလစာ(၄၀) ရာခိုင်နှုန်းလျှော့ချရန်ဆုံးဖြတ်

ဇွန်လ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောရှား ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်း ၉ ခုတွင် အလုပ်လုပ်နေကြသည့် လူထုအခြေပြုလုပ်သားများ၏ အခြေခံလစာများကို ဇူလိုင်လမှ စတင်ကာ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း လျှော့ချသွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီဟု ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီ-KRC က ဇွန် ၁၅ ရက်တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းများအတွက် အလှူငှားက 'လုပ်သားဦးရေ လျှော့ချလိုက်

ရင် အားလုံးက နှုတ်ထွက်သွားနိုင်တဲ့ အခြေအနေကြောင့် လုပ်သားဦးရေကို မလျှော့ပါဘူး။ Stipend လစာကိုပဲ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း လျှော့မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ၁၀၀ ဆိုရင် ၆၀ ပဲရတော့မယ်။ အေးအတူပူအမျှပေါ့။ ဥပမာ-လုပ်ရင်လည်း အတူတူလုပ်မယ်။ ထွက်ရင်လည်း အတူတူ ထွက်မယ်ဆိုတဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

ထိုကဲ့သို့ လစာလျှော့ချပါက လုပ်သားများ၏ စားဝတ်နေရေးမှာ အခက်အခဲ ရှိနိုင်၍ လက်ရှိအလုပ်မှ ထွက်မည့် အလုပ်သမားများလည်း ရှိလာနိုင်သောကြောင့် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများတွင် ဟာကွက်များမည်ဟု ဒုက္ခသည်တာဝန်ရှိသူများက ပြောဆိုသည်။

မဲဆောက်မြို့၊ မြောက်ဘက် ကီလိုမီတာ ၆၀ အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိသည့် မယ်လဒုက္ခသည်စခန်း၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ စောအောင်ကလည်း 'ခက်ခဲမှုကတော့

အများကြီးပါပဲ။ နိုင်ငံတကာ အထောက်အပံ့တွေ ရပ်ဆိုင်းမှာက ၂၀၁၈ လား၊ ၂၀၁၉ လား မသိဘူး။ ဘယ်နေ့မှာ စားနပ်ရိက္ခာ အထောက်အပံ့တွေ ရပ်ဆိုင်းမှာကို ကြိုမသိနိုင်တဲ့အတွက် ပြင်ဆင်ထားနိုင်ဖို့ ခက်ခဲပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ မြန်မာဒုက္ခသည်များအတွက် အကူအညီ ထောက်ပံ့မှုလျှော့ကျလာမှုမှာ အရေးပေါ် အကူအညီလိုအပ်နေသည့် အခြား နေရာဒေသများသို့ သွားရောက် ကူညီထောက်ပံ့ပေးနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဒုက္ခသည်များကို ကူညီပေးနေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း NPOs များဘက်က ပြောဆိုထားသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့လုပ်သားဆိုသည်မှာ စခန်းကို ဦးဆောင်သူ စခန်းကော်မတီဝင်များ အပါအဝင်၊ ကျန်းမာရေးလုပ်သား၊ ပညာရေးလုပ်သား၊ ရိက္ခာရိုဒေါင်တာဝန်ခံနှင့် လုံခြုံရေး အဖွဲ့ဝင်များပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့ကို အနည်းဆုံး

လစာဘတ် ၁၀၀၀ မှ အများဆုံး ဘတ် ၂၀၀၀ အထိ ရရှိကြသည်ဟု သိရသည်။

ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်တလျှောက်တွင် KRC လမ်းညွှန်မှုအောက်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်း ၇ ခုနှင့် အမှတ်(၁)၊ အမှတ်(၂) ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်း နှစ်ခုအပါအဝင် ဒုက္ခသည်စခန်း ၉ ခုတွင် TBC အဖွဲ့မှ ထောက်ပံ့ထားသည့် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့ လုပ်သားဦးရေ စုစုပေါင်း ၁၀၀၀၀ (တသောင်း) ကျော် ရှိသည့်အနက် KRC လမ်းညွှန်မှုအောက်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်း ၇ ခုတွင် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့လုပ်သား ၂၈၀၀ ကျော်ရှိသည်ဟု KRC က ပြောသည်။

TBC ၏ ထုတ်ပြန်ထားသည့် စာရင်းအရ မယ်လ၊ အုန်းဖျန်၊ နီဖိုး၊ မယ်ရာမို၊ မယ်လအူး၊ ဘန်ဒိုယန်း၊ ထမ့်ဟင်နှင့် အမှတ်(၁)၊ (၂) ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်း စသည့် စခန်း ၉ ခုတွင် လက်ရှိ မြန်မာဒုက္ခသည်ဦးရေ ၁၂၀၀၀၀ ကျော် ရှိလျှင် ရှိသည်။

ကရင်သတင်းစဉ်	
အမှုဆောင်နာယက	မန်းလင်းမြတ်ကျော်
အယ်ဒီတာချုပ်	နန်းဇောဂေ
အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ	စောထွန်းလင်း
သတင်းတာဝန်ခံ	စောစိုးဦး၊ စောသိန်းမြင့်
သတင်းထောက်များ	စဖန်းရှောင်၊ နန်းဝေဖြိုး၊ စအိုင်ဆူး၊ စောညွန့်သောင်း၊ စောမြတ်ဦးသာ၊ စောချာလှစောရှား
ကရင်ပိုင်းအယ်ဒီတာ	စောအယ်ဒီဝါး
ကရင်ပိုင်းဘာသာပြန်	နော်စေးခုဒူး
စာစီစဉ်အယ်ဒီတာ	စောဖိုးမူး၊ ကျော်အဲနယ်
ထုတ်ဝေသူ	စောထွန်းလင်း (၀၂၀၄၈)
ပုံနှိပ်သူ	အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဘားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်
တန်ဖိုး၊ စောင်ရေ	အောင်ချမ်းသာပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၄၁) တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်၊ ၅၀၀ ကျပ်၊ စောင်ရေ ၃၅၀၀
ဆက်သွယ်ရန်	အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဘားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်
kicnews@yahoo.com, kicnews97@gmail.com	
www.kicnews.org, www.karennews.org	
09421026867, 0973169249, 09255743135	

ထိုင်းနှင့် မလေးရှား နိုင်ငံ

များသို့ ဖုန်းခေါ်ဆိုလိုက်ပါ...

Only
50 Kyats/min
15 Kyats/SMS

ရက် (၃၀) ဝန်ဆောင် 1000 Ks + TAX ဖြင့်
*2050# သို့ ဖုန်းခေါ်ဆိုပါ။

◆ ထိုင်းနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံရှိ မည်သည့်ဖုန်းနံပါတ်ကို မဆို ဖုန်းခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

မင်းလွင်တောင်ဘိလပ်မြေစက်ရုံစီမံကိန်းဖြစ်ရေးကြိုးပမ်းမှုပွင့်လင်းရန် လိုအပ်ဟု မင်းလွင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အဖွဲ့ပြော

ဇွန် ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် မွန်ပြည်နယ် သထုံမြို့နယ်ရှိ မင်းလွင်တောင်၌ ဘိလပ်မြေစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဒေသခံများထံ သဘောတူညီလက်မှတ်ရရှိရန် ကြိုးပမ်းရာ၌ ပွင့်လင်းရန် လိုလားကြောင်း မင်းလွင်ဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့က ဇွန် ၂၆ ရက်နေ့တွင် ပြောဆိုလိုက်သည်။

မင်းလွင်ဒေသရှိ ကျေးရွာ ၁၂ ရွာကို ဇွန် ၃ ရက်နေ့က နယ်ခံ ကေအန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး တာဝန်ရှိသူများ၏ တာဝန်ပေးမှုဖြင့် စီမံကိန်းအပေါ် သဘောတူလက်မှတ် ကောက်ခံခဲ့မှုတွင် လက်မှတ် လုံးဝ မထိုးသည့် ကျေးရွာ ၄ ရွာရှိသလို ကျန်လက်မှတ်ထိုးသည့် ဒေသခံများသည် စီမံကိန်း၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများ သိရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း မင်းလွင်ဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ ဒုဥက္ကဋ္ဌ နော်သန်းစိန်က ပြောဆိုသည်။

‘အဲဒီ လက်မှတ်ကောက်ခံမှုမှာ လက်မှတ်မထိုးတဲ့ ရွာတွေက အနည်းစုပေါင်းနော်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ မထိုးတာက လုပ်မယ့် စီမံကိန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှေ့ဆက် ဘာဆက်ဖြစ်မလဲ စိုးရိမ်ကြလို့ ဖြစ်တယ်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ ဒေသခံတိုင်း လိုလားမှာပဲ။ ဒေသခံတွေကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ချပြပေးဖို့ လိုတာပေါ့’ ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

လက်မှတ်ကောက်ခံရာ၌ မင်းလွင်ရွာကြီး (မောင်လေးတပေါ်ဖာဒို)၊ ပန်းသာ (မောင်လေးတပေါ်ဖို)၊ ကျောင်းရွာ (ထီးဖိုးသေ)၊ အင်းရွာ(နီပလယ်ပလူ) ကျေးရွာတို့ မထိုးဘဲ နေခဲ့ပြီး အလယ်ရွာ (ကတဒေဒါနီ)၊ ပိန္နဲတော အောက်ရွာ (ပန္နယ်ကလေးတပေါ်လာ)၊ ပိန္နဲတောအထက်ရွာ(ပန္နယ်ကလေး တပေါ်ထာ)၊ ပုရစိခို (လားခိုး)၊ ထီးမော(မောကလိုး)နှင့် ပအိုဝ်းစု(တောသူးကလေး) စသည့် ကျေးရွာများမှ ဒေသခံအများစုမှာ လက်မှတ်ထိုးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

လက်မှတ်ထိုးခဲ့သည့် ကျေးရွာနှင့်

ပတ်သက်၍ ဒေသခံဖြစ်သူ စောမြဒင်က ‘ကျနော်သိသလောက်ဆိုရင် လက်မှတ်ကောက်ခံတဲ့ ရွာတွေမှာ တရွာနဲ့တရွာ မတူဘူး။ အဲဒီရွာထဲက တချို့ဆိုရင် အိမ်ထောင်စုစာရင်းသာ ယူပြီး သဘောတူကြောင်း ထည့်တာ ရှိတယ်။ တချို့ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ အလုပ်သွားလုပ်တဲ့သူတွေကိုလည်း သဘောတူထဲမှာ ထည့်တာရှိတယ်’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

မင်းလွင်တောင်၌ ဘိလပ်မြေစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်း မလုပ်ရန် ဒေသခံ ၉၀၀ ကျော် လက်မှတ် ထားသည့် အသနားခံစာတစောင်ကို မင်းလွင်ဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီမှ ကေအန်ယူ ဗဟိုအပါအဝင် သထုံခရိုင်၊ သထုံမြို့နယ်နှင့် မောင်လေးကျေးရွာအုပ်စု စသည့် သက်ဆိုင်ရာများထံသို့ မေလ ၂၇ ရက်နေ့က ပေးပို့ထားသော်လည်း ယခုအချိန်ထိ တစ်စုံတရာ တုံ့ပြန်မှုများ မရရှိသေးကြောင်း သိရသည်။

မင်းလွင်တောင်ကို ဓာတ်သတ္တု စမ်းသပ်တိုင်းတာ ကာလအဖြစ် ဖြူမင်းထွန်းကုမ္ပဏီအား ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၂ ရက်မှ ၂၀၁၆ ဧပြီ ၂၁ ရက်နေ့အထိနှင့် ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းလေ့လာရန် ကာလအဖြစ် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီ ၂၂ ရက်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၂ ရက်နေ့အထိဖြစ်ကြောင်း မြန်မာအစိုးရ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနမှ ဓာတ်သတ္တုစမ်းသပ် တိုင်းတာရန်နှင့် ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းလေ့လာရန် ခွင့်ပြုမိန့်စာကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ထားသည်။

ကုမ္ပဏီက စမ်းသပ်ကာလဆိုသော်လည်း ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်သည့် ဒေသခံများ ကန့်ကွက်လာကာ ကေအန်ယူ ဗဟိုသို့ တိုင်ကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီ ၂၂ ရက်နေ့ ကေအန်ယူ ဗဟို စီးပွားရေးကော်မတီမှ မင်းလွင်တောင် ဘိလပ်မြေစက်ရုံ တည်ဆောက်မည့် စီမံကိန်းနှင့် ကျောက်ထုတ်လုပ်မှုကို ရပ်ဆိုင်းရန် ဆုံး

ဖြတ်သည့် အသိပေးအကြောင်းကြားစာတစောင်ကို ဖြူမင်းထွန်းကုမ္ပဏီထံသို့ ပေးပို့ကြောင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ထိုသို့ ကေအန်ယူ စာထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ဒေသတွင်း သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများက စုပေါင်း၍ မေလကုန်ပိုင်းတွင် မင်းလွင် ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်းကြောင်း လက်မှတ်ထိုး ထုတ်ပြန်သဖြင့် ယခုအချိန်ထိ လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းထားလျက်ရှိသည်။

သို့သော် မင်းလွင်တောင်၌ ပြုလုပ်မည့် စီမံကိန်းအပေါ် ဒေသခံများ၏ ဆန္ဒသဘောထားကို ထပ်မံသိစေရန် ယခုနှစ် ဧပြီလက ကေအန်ယူ သထုံခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌ ပဒို စောကိုလင်း ဦးဆောင်သည့်အဖွဲ့က မင်းလွင်ဒေသရှိ ကျေးရွာပေါင်း ၁၄ ရွာမှ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ဖြူမင်းထွန်းကုမ္ပဏီ တာဝန်ရှိသူ အချို့နှင့် လူမှုအရပ်ဘက်အဖွဲ့အချို့အား မင်းလွင်တောင်ခြေအနီး ထီးညာလူကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

► ရှေ့ဖူး “တပ်မတော်မှ ဖမ်းဆီးထားသည့် သတင်းသမား (၃)ဦး” မှ

အရေးပေါ် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ကြပြီး တက်ရောက်လာသည့် ပြည်တွင်းအခြေစိုက် သတင်းဌာနများ၊ ပြည်နယ်အခြေစိုက် တိုင်းရင်းသား သတင်းဌာနများ၊ ဂျာနယ်လစ်ကွန်ယက်များ အပါအဝင် မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၂၅ ဖွဲ့က ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ပေးပို့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

BNI ဒါရိုက်တာ နိုင်ကဆော့မွန်က ‘ဖမ်းဆီးခံထားရတဲ့ မီဒီယာသမားတွေ ပြန်လွှတ်ပေးဖို့။ ဒါအရေးကြီးတဲ့ အချက်ပေါ့။ နောက်ပြီး မီဒီယာသမားတွေကို မတရားဖမ်းဆီးမှုတွေ ရပ်တန့်ပေးဖို့ပေါ့။ statement တွေလည်း ထုတ်ကြပါတယ်။ ဒီမှာကလည်း သတင်းမီဒီယာ အများအပြား ပါဝင်တဲ့ တိုင်းရင်းမီဒီယာညီလာခံ ကျင်းပနေချိန်ဖြစ်တော့ Statement ပုံစံမဟုတ်ဘဲနဲ့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာအနေနဲ့ ပေးပို့လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်’ ဟု ပြောသည်။

ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က TNLA ထိန်း

ချုပ်နယ်မြေအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းယူပြီး ပြန်လာသည့် DVB သတင်းထောက် ၂ ဦးနှင့် ဧရာဝတီသတင်းထောက် ၁ ဦးတို့ကို အကြမ်းဖက် သောင်းကျန်းမှုအဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်သည့်ဟုဆိုကာ ရှမ်းပြည်နယ်၊ နမ့်ဆန်-သီပေါကားလမ်းပေါ်တွင် တပ်မတော်က ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးဌာနက သတင်းထုတ်ပြန်ထားသည်။

ယနေ့ပေးပို့လိုက်သည့် တိုင်းရင်း မီဒီယာညီလာခံ၏ အိတ်ဖွင့်ပေးစာတွင် ဖမ်းဆီးခံထားရသည့် သတင်းသမားများ လွှတ်ပေးရေး အပါအဝင် သတင်းရေးသားဖော်ပြမှုကို အကြောင်းပြုပြီး သတင်း မီဒီယာဥပဒေနှင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားဥပဒေများနှင့် တရားစွဲဆိုထားမှုများကို ရုပ်သိမ်းပေးရေးအပြင် သတင်းလွတ်လပ်ခွင့် ခြိမ်းခြောက်နေမှုများအား ရပ်တန့်ပေးရေး

စသည့်အချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြ တိုက်တွန်းထားသည်။

ဖမ်းဆီးခံထားရသည့် သတင်းသမားများ၏ အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်ပြီး ယနေ့အထိ တစ်စုံတရာ စုံစမ်းသိရှိရခြင်း မရှိသေးသလို အဆိုပါသတင်းသမားများမှာ သတင်းရင်းမြစ်ရှိရာ သွားရောက်ပြီး သတင်းယူခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ဖမ်းဆီးခံသတင်းသမားများ၏ သက်ဆိုင်ရာ သတင်းဌာနတို့မှ တာဝန်ရှိသူများက ရှင်းလင်းပြောဆိုသည်။

DVB သတင်းဌာနမှ တာဝန်ရှိသူတဦး ဖြစ်သည့် ကိုတိုးဇော်လတ်က ‘မူးယစ်ဆေးဝါး မီးရှို့တဲ့ အခမ်းအနား လုပ်မယ်ဆိုပြီး TNLA က ဖုန်းဆက်တယ်။ ကျနော်တို့ သတင်းထောက်တွေ လွှတ်တယ်။ အပြန်မှာ အဲဒီလိုဖြစ်တာပေါ့။ နမ့်ဆန်ရဲစခန်းကို ဖုန်းဆက်တော့လည်း အဲဒီကိစ္စရောက်ဘူး။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးဌာန ထုတ်ပြန်ချက်မှာ လားရှိုးရဲစခန်းကိုပို့မယ်ဆိုလို့ ဆက်တော့လည်း မရှိဘူး။ နောက်ပြီး မြန်မာပြည်မှာ

အပြည့်အဝ မငြိမ်းချမ်းသေးပါဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေး မယူထားသေးတဲ့သူတွေဆို သတင်းသွားယူတိုင်း ဒီလိုဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ဒါဟာ သတင်းမီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်မှာ ပြဿနာတွေ ရှိလာနိုင်တယ်’ ဟု ညီလာခံတွင် ထည့်သွင်း ပြောဆိုသွားသည်။

ယခုလို ဖမ်းဆီးမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး လွတ်လပ်စွာ သတင်းရယူခွင့် ရရှိရေး တို့အတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဖြစ်လာမည်ကို သတင်းသမားများဘက်မှ စိုးရိမ်မှုများ ပိုမိုရှိနေသလို ယခုဖြစ်ရပ်များမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှုနှင့် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး လမ်းကြောင်းကို အနောက်အယုက် ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်းလည်း သတင်းမီဒီယာသမားများက ထောက်ပြ ပြောဆိုနေကြသည်။

အလားတူ အိတ်ဖွင့်ပေးစာ ပေးပို့သည့် ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင်ပင် ပလောင်ပြည်နယ် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦး (PSLF/TNLA) က ၎င်းတို့ကျင်းပသည့် နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးနေ့ အ

ထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားသို့ သတင်းလာယူခဲ့သော မီဒီယာသမားများအား မြန်မာ့တပ်မတော်က ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားမှုအပေါ် သတင်းထုတ်ပြန်ကာ ကန့်ကွက်ရှုတ်ချခဲ့ပြီး ပြန်လွှတ်ပေးရန် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ မီဒီယာအဖွဲ့များနှင့် ပြည်သူလူထုထံ တိုက်တွန်းထားသည်။

လွိုင်ကော်မြို့တွင် ကျင်းပသည့် ၅ ကြိမ်မြောက် တိုင်းရင်းမီဒီယာညီလာခံ ဒုတိယနေ့တွင် သတင်းသမားများ ဖမ်းဆီးခံရသည့် အခြေအနေများအပြင် သတင်းရယူ ပိုင်ခွင့်အခြေအနေများ၊ တိုင်းရင်းသား မီဒီယာမူဝါဒ မူဘောင်ဖြစ်ပေါ်လာရေး ကိစ္စရပ်များ၊ တိုင်းရင်းမီဒီယာတွင် အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ချဉ်းကပ် ဆောင်ရွက်မှုဖြင့်တင်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးသတင်းထောက်များ၏ အခွင့်အရေးများကို တိုးမြှင့်ခြင်းများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ညီလာခံကို ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့အထိ သုံးရက်ကြာ ကျင်းပသွားမည် ဖြစ်သည်။

► ရှေ့ဖူး “ဒုက္ခသည်များနေရပ်ပြန်ရေး” မှ

ထူးထူးစတင်က ယခုလို ပြောသည်။ ၎င်းက ‘နိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ တနေ့ကျရင် ကျနော်တို့ဒုက္ခသည်တွေ နေရပ်ပြန်ရမှာ သေချာတယ်။ အဲလိုပြန်တဲ့ တနေ့ကျရင် ကျနော်တို့ ကျောင်းသားလူငယ်တွေအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် လို့ပေါ့။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအနေနဲ့ ဒါကို ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီထဲမှာ အဓိက ရည်ရွယ်တာက IDP နှင့် ဒုက္ခသည် စခန်းထဲမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားလူငယ်တွေအတွက် သူတို့ မပြန်ခင် ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေနဲ့ နေရပ်ပြန်တဲ့ အချိန်မှာ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ သူတို့အခွင့်အရေးတွေအတွက် အဓိကထားပြီး ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်တယ်’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် လက်ရှိ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များတွင် ပါဝင်နေသည့် အစိုးရ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်နှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်၏ အပေါ်ယံအနေအထားများထက် မြေပြင် အခြေအနေ၏ ပကတိအခြေအနေများကို သေချာစွာရှုမြင်ပြီး စစ်မှန်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိသည့် ဒုက္ခသည်များ၏ အိမ်ပြန်လမ်းကို ဖန်

တီးပေးရန်လည်း တိုက်တွန်းလိုသည်ဟု စောထူးထူးစတင်က ဆက်ပြောသည်။

ဒုက္ခသည်များ နေရပ်ပြန်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး KSNNG အဖွဲ့၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ဒုက္ခသည်များ ထွက်ခွာခြင်းမပြုမီ အကြိုကာလ ရပ်တည်ချက်နှင့် ထွက်ခွာပြီးနောက်ပိုင်းကာလ ရပ်တည်ချက်အပြင် ဒုက္ခသည်များ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်း ဆိုင်ရာ ရပ်တည်ချက် အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ပါဝင်သည်။

အဆိုပါ ရပ်တည်ချက်၏ ပထမကာလတွင် ဒုက္ခသည်ပညာရေးကို အသိအမှတ်ပြုရေး၊ ဒုက္ခသည်ကျောင်းသားများကို အဆင့်မြင့်ပညာရေး ဆက်လက်လေ့လာသင်ယူခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ရေးဆွဲခွင့်၊ ကရင်ကျောင်းသားများနှင့် လူငယ်များ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းခွင့်၊ နိုင်ငံရေးပြုပြင်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များတွင် ပါဝင်ခွင့်၊ ဒုက္ခသည်များအား ကူညီပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ဒုက္ခသည်များ အိမ်ပြန် နိုင် သည့် အထိ ဆက်လက် ထောက်ပံ့သွားရန် စသည့်အချက် ၈ ချက် ပါဝင်သည်။

ထို့အပြင် ဒုတိယ ကာလအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအားလုံး ပါဝင်သော တနိုင်ငံလုံး အပစ်ရပ်စာချုပ် NCA ကို

လက်မှတ်ထိုးပြီးခါမှ ပြန်သင့်ကြောင်း၊ အစိုးရတပ်စခန်းများ ကျေးရွာအနီး မထားရှိရန်၊ မြေမြှုပ်မိုင်းများ ရှင်းလင်းပြီးသား ဖြစ်စေရန်၊ အာမခံချက်ရှိသည့် မြေယာများကို ပြန်လည်ပေးဝေရန်၊ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲနှင့် ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်တည်ဆောက်ပြီး ခါမှ ပြန်သင့်ကြောင်း၊ ကရင်ပညာရေးဌာန၏ မူဝါဒများကို အသိအမှတ်ပြုရေး၊ မိမိသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအတိုင်း ပညာ စာပေ လေ့လာသင်ယူခွင့် ရှိရန်၊ မိမိနေရပ်သို့ ပြန်ရောက်လျှင် ခွဲခြားဆက်ဆံ ခံရမှု မရှိစေရန်၊ ပြန်သွားသူများအား ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ရပ်တည်နိုင်သည့်အထိ လူသားချင်း စာနာသည့် အဖွဲ့အစည်းများက အကူအညီပေးရန်၊ ကျွန်ုပ်ပြုမှုမရှိသည့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ရှိစေရန်၊ လှုပ်ရှားပြောဆိုခွင့်၊ အခြားလူမျိုးစုလူငယ်များနှင့် ကွန်ရက် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခွင့် ရှိရမည် အပါအဝင် အချက် ၁၂ ချက် ပါရှိသည်။

ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီ KRC ၏ ပညာရေးတာဝန်ခံ စောဟေစိုးက ‘ထောက်ပံ့မှုတွေ နည်းလာတဲ့အပေါ်မှာ ဒုက္ခသည်တွေကို နေရပ်ပြန်ဖို့ပုံစံမျိုးနဲ့ ဖိအားပေးတာမျိုးမဖြစ်စေချင်ဘူး။ အခုလို ကူညီထောက်ပံ့မှုတွေ နည်းလာတဲ့အပေါ်မှာ ဒုက္ခသည်တွေက ပြန်ရမလား၊ နေရမလားဆိုတာမျိုး ဝိရောမိ ဖြစ်စေတာပေါ့။ သူတို့ရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေက တိကျသေချာမှုရှိမှ ဒုက္ခ

သည်တွေအတွက် ဖိအားတခုလို မဖြစ်စေဘဲနဲ့ ဒုက္ခသည်တွေရဲ့ ဝိရောမိဖြစ်မှုနဲ့ ကြောက်ရွံ့မှုတွေက လျော့နည်းသွားစေမှာပေါ့’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယနေ့ကျရောက်သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့ကို KSNNG အဖွဲ့က ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုပြီး ထိုင်းနယ်စပ်တနေရာ၌ နယ်စပ်အခြေစိုက် ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီ-KRC၊ ရှေ့ပြေးအသံ- Progressive Voice ၊ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး-KYO၊ Burma Link နှင့် မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းအချို့မှ စုစုပေါင်းလူဦးရေ ၃၀ နီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး KSNNG ၏ ရပ်တည်ချက်များကို ထုတ်ပြန်ပြောဆိုခြင်းအပြင်၊ ဒုက္ခသည်များ၏ လိုလားချက်များ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ သရုပ်ဖော်ဇာတ် ကပြခြင်းနှင့် ဒုက္ခသည်များ၏ လက်ရှိအခြေအနေများကို တက်ရောက်လာသည့် တာဝန်ရှိသူ ကိုယ်စားလှယ်များက ရှင်းလင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်တလျှောက်တွင် မယ်လ၊ အုန်းဖျန်၊ နိုဖိုး၊ မယ်လအူး၊ မယ်ရာမို၊ ဘမ့်ဒုံယန်း၊ ထမ်းဟင်၊ ကရင်နီအမှတ်(၁) နှင့် အမှတ်(၂) ဟူ၍ မြန်မာဒုက္ခသည်စခန်း ၉ ခု၌ ဒုက္ခသည်ဦးရေ ၁ သိန်းကျော်ရှိသည့်အပြင် အီးတူထု ပြည်တွင်း စစ်ရှောင်စခန်း၌ IDPs ၃၀၀၀ ကျော်နှင့် မြိုင်ကြီးငူ၊ ထီးသေခိုနှင့် နော်တ

စသည့် ပြည်တွင်းစစ်ရှောင်စခန်းများတွင် မူ စစ်ဘေးရှောင်ဦးရေ ၅၀၀၀ ကျော် ခိုလှုံနေရဆဲ ဖြစ်သည်။ လတ်တလောတွင် အကူအညီများ လျော့နည်းလာသဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် စားနပ်ရိက္ခာ ထောက်ပံ့မှု အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်ဟုလည်း ဒုက္ခသည်အရေးကူညီဆောင်ရွက်သူများက ဆိုသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်က ပြုလုပ်သည့် ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ ကွန်ဗန်းရှင်း၏ ၅၀ ကြိမ်မြောက် နှစ်ပတ်လည်တွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် သဘောတူညီချက်အမှတ် ၅၅/၇၆ အရ ၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်၌ ပြုလုပ်သည့် UN အထွေထွေညီလာခံတွင် ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့ကို ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့ (World Refugee Day) အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ယနေ့ ကျရောက်သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့ကို ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်း အသီးသီးတွင်လည်း ကျင်းပကြသည်ဟု သိရသည်။

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းများ အပါအဝင် ပြည်တွင်းပြည်ပတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် ကရင်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ တဖွဲ့နှင့် တဖွဲ့ ဆက်သွယ်ကာ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတများကို ဝေငှနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် KSNNG ကို စတင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

အဖမ်းခံရသည့် အလုပ်သမား (၁၀၀) ကျော် ပြန်လည်လွတ်မြောက်ဟု ကူညီဆောင်ရွက်သူများက ဆို

ဇွန် ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စတင်ဆုံးထုတ်ခန်းစာတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တာ့ခဲခရိုင်၊ မဲဆောက်ဒေသအတွင်း ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့က တာ့ခဲခရိုင်အထူးရုံးပေါင်းအဖွဲ့၏ ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းခြင်းခံခဲ့ရသည့် အထောက်အထားမဲ့ မြန်မာရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၂၀၀ နီးပါးအနက်မှ ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့အထိ အလုပ်သမား ၁၀၀ ကျော် ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာပြီး ယင်းအလုပ်သမားများအရေးကို ဆောင်ရွက်နေသူများက ပြောသည်။

၎င်းအဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည့် အထောက်အထားမဲ့ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမား ၂၀၀ နီးပါးခန့်သည် ထိုင်းလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး(လဝက) အက်ဥပဒေ (BE-2522) ဖြင့် ထောင်ဒဏ်ပြစ်ဒဏ်အသီးသီး ကျခံရပြီး နောက် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့မှစ၍ ပြန်လည်စတင်လွတ်မြောက်ပေးခဲ့ကြောင်း ထိုင်းတာဝန်ရှိသူများက အတည်ပြုပြောဆိုသည်ဟု မြန်မာပြည်သားများအရေး ပူး

တွဲလှုပ်ရှားမှု ကော်မတီ (JACBA) ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမိုးကြိုးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

၎င်းက 'ဒီနေ့ မဲဆောက်ဒေသ အလုပ်သမား သံအရာရှိ ဦးအောင်ကိုသန်းနဲ့ ကျနော်တို့တွေ တာ့ခဲခရိုင်လဝက ဌာန ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး လဝကရဲဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး သီရာဆပ်တို့နဲ့ အဖမ်းဆီးခံအလုပ်သမားအရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြတဲ့အခါ အဖမ်းခံရတဲ့ အလုပ်သမား ၂၀၀ နီးပါးထဲက ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့က ၂၃ ယောက်၊ ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့က ၅၉ ယောက်၊ ဇွန်လ ၁၃ ရက် ဒီနေ့က ၄၆ ယောက် အသီးသီး ပြန်လည်လွတ်မြောက်ကြပြီးဖြစ်တဲ့အကြောင်း လဝက ရဲဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး သီရာဆပ်နဲ့ လဝကရဲဗိုလ်မှူးဗီချိုင်းတို့က ကျနော်တို့ကို အတည်ပြုပြောကြားခဲ့တယ်' ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ အလုပ်သမားများကို တရားမဝင် အလုပ်သမားနှင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အဖွဲ့စီမံချက်ဖြင့် ယခုလ

၁ ရက်နေ့က ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လက်ရှိတွင် တာ့ခဲမြို့ရှိ ကလေးပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးစခန်း၌ မြန်မာကလေးအလုပ်သမား ၁၆ ဦးကို ထိန်းသိမ်းထားပြီး ကလေးအလုပ်သမားခိုင်းစေမှုကို အရေးယူနိုင်ရန် အတွက် လိုအပ်သည့် စစ်ချက်များရယူရန် ခေါ်ယူထိန်းသိမ်းထားဆဲဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ကလေးအလုပ်သမားများကိုလည်း မြန်မာအလုပ်သမား သံအရာရှိမှ ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် သွားရောက်တွေ့ဆုံရန်စီစဉ်ထားသည်ဟု ဦးမိုးကြိုးက ဆက်ပြောသည်။

စီမံချက်ဖြင့် အဖမ်းဆီးခံရသည့် ထိုအလုပ်သမားများကို ၁၂ ရက်တာ ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းထားပြီးနောက် ပြန်လည် လွတ်မြောက်လာခြင်းဖြစ်ပြီး အချို့အလုပ်သမားများမှာ ဖမ်းဆီးချိန်တွင် တရားမဝင်လောင်းကစား သက်သေခံပစ္စည်းများ၊ မူးယစ်သောက်စားမှုများကြောင့် ပြန်လည်လွတ်မြောက်ပေးခြင်းမရှိသေးဘဲ ၁၂ ရက်တာ ထိန်းသိမ်းထားမှု မတိုင်ခင် ကနဦး

ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသည့် အလုပ်သမားများမှာ အလုပ်ရှင်များ၏ အာမခံချက်ဖြင့် ပြန်လည် လွတ်မြောက်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟုလည်း အလုပ်သမားအရေးဆောင်ရွက်နေသူများက ဆိုသည်။

ရောင်ခြည်ဦး အလုပ်သမားများအဖွဲ့မှ ရုံးအဖွဲ့တာဝန်ခံ ကိုမိုးကျော်က 'ကျနော်တို့ ကြားမိတာ ပထမအသုတ်မှာတုန်းက ၃၇ ယောက်လောက် ပြန်လွတ်လာတာရှိတယ်။ အဲ့ထဲက အချို့အလုပ်သမားတွေဆို Work Permit (အလုပ်လုပ်ခွင့်) ပြန်လျှောက်တာရှိတယ်။ ပြန်လွတ်လာတဲ့ အလုပ်သမားတွေကို မေးကြည့်တော့ သူဌေးကနေပြီးတော့ အာမခံပြီးတော့ ပြန်ထုတ်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒီနေ့မှာဆိုလို့ရှိရင်လည်း အပေါ် (ဘန်ကောက်) ကကော ဒီကဖမ်းထားတဲ့ အလုပ်သမားတွေကို လဝကရုံးမှာ NGO၊ CBO အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပေးတွေတာမျိုး ရှိတယ်။ အဲ့ဒီက အလုပ်သမား ၁၀၀ ကျော်လောက်ကို Trafficking Network ကနေပြီးတော့ လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး

ပညာပေးတာမျိုး လုပ်ပေးပြီးတော့ သူတို့ကို ပြန်လွတ်ပေးဖို့ ရှိတယ်လို့ ကြားတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ ဖမ်းဆီးမှုဖြစ်စဉ်များကြောင့် မဲဆောက်ဒေသရှိ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများကို ပိတ်သိမ်းထားရသည့် အခြေအနေများနှင့် ရာနှင့်ချီသော တရားမဝင်အလုပ်သမားများမှာ မြဝတီဘက်ခြမ်းနှင့် နီးစပ်ရာ ဆွေမျိုးသားချင်း အိမ်များ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၊ လယ်ကွင်းပြင်များနှင့် တောစပ်များသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည့် အခြေအနေအထိ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တာ့ခဲခရိုင်ရှိ မြို့နယ် ၉ မြို့နယ်တွင် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားပေါင်း လေးသိန်းကျော်ရှိသည့်အနက် မဲဆောက်မြို့နယ်တစ်ခုတွင် နှစ်သိန်းကျော်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ကျားခမ်းနှင့် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိသည်ဟု အလုပ်သမားအရေး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေသူများက ပြောသည်။

► ရှေးဦးကျောက်မီးသွေးစက်ရုံစီမံကိန်းမှ ရက်နေ့တွင် ပြောဆိုလိုက်သည်။

၎င်းက 'ကျမတို့ပြည်နယ်အတွက် လိုအပ်တယ်။ တကယ်ကို လိုအပ်နေလို့ ကျမတို့ ဆောင်ရွက်နေတာဖြစ်တယ်။ ဒီလုပ်ငန်းကို ကျမတို့ဆောင်ပြီး ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တယ်။ အနေနှင့်အယုက်တွေ ရှိပေမယ့် တချိန်ကျရင် လူထုက ကျမတို့ လုပ်ရပ်ကို ပြန်ပြီး ကျေးဇူးတင်မယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။ ယုံကြည်တဲ့အတိုင်းလည်း ဖြစ်အောင်ကြိုးစားသွားမယ်' ဟု ပြောသည်။

ဖားအံမြို့၊ ဇွဲကပင်ခန်းမတွင် ပြုလုပ်သည့် TTCL ကုမ္ပဏီ၏ ကျောက်မီးသွေးလောင်စာသုံးစာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်းအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ (EIA) ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကုမ္ပဏီနှင့် ဒေသခံများ မြို့နယ်အဆင့် ပထမအကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ထိုသို့ ပြောဆိုသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ကရင်ပြည်နယ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးလုပ်ဆောင်သည့် ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံမှ ဆိုးကျိုးများဖြစ်ပေါ်လာပါက ပြည်သူကပေးသည့် အပြစ်ဒဏ်ကို ခံယူရန် အသင့်ရှိကြောင်း ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်က ဆက်လက်ပြောဆို

သည်။

ယမန်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ဒေသခံများနှင့် တွေ့ဆုံပွဲတွင် ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ဘဏ္ဍာရေး စီမံကိန်းနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီး ဦးသန်းနိုင်၊ လျှပ်စစ်နှင့်စက်မှုဝန်ကြီး ဦးစိုးလှိုင် အပြင် ကုမ္ပဏီဖက်မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ စီမံကိန်းအနီးဝန်းကျင်ရှိ ရွာများမှ ဒေသခံများ အပါအဝင် လူဦးရေ စုစုပေါင်း ၄၆၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် TTCL ကုမ္ပဏီတာဝန်ရှိသူများမှ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်မှု အဆင့်ဆင့် အခြေအနေများ၊ ကရင်ပြည်နယ် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများ နှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်း ပြောဆိုခြင်းအပြင် ဒေသခံများဘက်မှ သိရှိလိုသည်များအား မေးမြန်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်လာသည့် ဖားအံမြို့နယ် ရေကျော်လေးကျေးရွာမှ ရွာသားတဦးက 'ကောင်းတယ်လို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့။ နောက်ပြီး ဒီမှာစက်ရုံလာတည်ရင် ဒေသခံတွေလည်း အလုပ်ရမယ်။ တအိမ်ကောင်းဖို့ တယောက်စွန့်ရတယ်။ တရွာကောင်းဖို့ တအိမ်တော့ စွန့်ရမှာပဲဖြစ်တယ်။

ဘယ်ဟာမဆို ကောင်းဖို့အတွက် လုပ်ရင် အထိအခိုက်အနာ အဆာလေးတွေတော့ ရှိတာပေါ့' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

Public Company Limited (TTCL) ကုမ္ပဏီမှ အဆိုပါ ကျောက်မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်းအကြိုစမ်း သပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလအတွင်းက နားလည်မှု စာချုပ်ချုပ်ဆိုရေးထိုးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြည်နယ်အစိုးရနှင့်နီးစပ်သည့် အသိုင်းအဝိုင်းများထံမှ သိရသည်။

မဂ္ဂါဝပ် ၁၂၈၀ အထိ ထုတ်လုပ်မည့် အဆိုပါ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု နည်းအောင် သန့်စင်မည့်နည်းပညာ Ultra Super Critical (USC) နည်းပညာဖြင့် ပြုလုပ်သွားမည်ဟု ကုမ္ပဏီဘက်မှ အာမခံပြောဆိုထားပြီး ယင်းစက်ရုံကို ဖားအံမြို့နယ်နှင့် လှိုင်ဘွဲ့မြို့နယ်များအတွင်းရှိ သံလွင်မြစ်၊ ဝတ်ကြီး၊ ထုံးတောင်၊ သုံးအိမ်စသည့် ကျေးရွာများအနီး မြေဓာတ် တထောင်နီးပါး အကျယ်အဝန်းတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လျာထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အကောင်အထည်ဖော်ရန် လျာထားသည့် ယင်းစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြေယာနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေအနေများ၊

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်လာနိုင်သည့် အခြေအနေများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စများ၊ ဓာတ်အားခွဲဝေပေးရေး အခြေအနေများကို အချို့သော ဒေသခံများဘက်မှ စိုးရိမ်ပူပန်နေမှုများလည်း ရှိနေကြောင်း သိရသည်။

ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေး စီမံကိန်းနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီး ဦးသန်းနိုင်က 'ဒါဟာ ကျနော်တို့ဇာတိမြေပါ။ ကနေ့ လုပ်နေတာဟာ ရှင်းလင်းပွဲအစပဲ ရှိပါသေးတယ်။ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်တွေအများကြီး ကျန်ပါသေးတယ်။ တကယ်လို့ ဒီလို လုပ်လိုက်လို့ တရွာလုံးပြောင်းရမယ်ဆိုတာမျိုးကို ကျနော်တို့လည်း လက်မခံပါဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်သမျှ အနည်းဆုံး ဖြစ်မယ့် ပုံစံမျိုးကိုပဲ ကျနော်တို့ အစိုးရအဖွဲ့က ရွေးချယ်မှာဖြစ်ပါတယ်' ဟု တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြောဆိုသည်။

ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း ၃၀ ကျော်နှင့် တနိုင်ငံလုံးရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၁၁၄ ဖွဲ့တို့မှ စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ နည်းပညာ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများပါဝင်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဘဝလုံခြုံမှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များအပေါ် ထောက်ပြပြောဆိုထားပြီး ယခုအကောင်အထည်ဖော်မည့် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်းကို ကန့်ကွက်ကြောင်း ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် သဘောထားထုတ်ပြန်ထား

သည်။

ဖားအံမြို့အခြေစိုက် RISE မှ တာဝန်ခံတဦးဖြစ်သူ နန်းမြင့်အောင်က 'အခု EIA ကိစ္စတွေ စတင်လုပ်နေပြီဆိုတော့ ကျမတို့ လူထုကိုလည်း အသိပညာပေးပေးဖို့ စတင်လုပ်သင့်နေပါပြီ။ တကယ်လို့ ကျမတို့ ပါဝင်ပူးပေါင်းနိုင်မယ်ဆိုရင်တော့ ရလာတဲ့ အဖြေရလဒ်ပေါ်မှာ ကျမတို့ ဆုံးဖြတ်မယ်။ ကောင်းတယ်ဆိုလုပ်မယ်၊ မကောင်းဘူးဆိုရင် ကျမတို့ လုံးဝငြင်းပယ်ရမှာပဲဖြစ်တယ်' ဟု တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအပြီး သတင်းထောက်များ၏ မေးမြန်းမှုကို ဖြေကြားခဲ့သည်။

ယခု အကောင်အထည်ဖော်မည့် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်းအတွက် ESIA ဆန်းစစ်ပြီးစီးမည့် အချိန်ကို ၂၀၁၇ နောက်ဆုံးထားကာ စတင်ဆောက်လုပ်မည့်အချိန်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ပထမ ၄ လအတွင်းနှင့် စတင် လည်ပတ်မည်အချိန်ကို လာမည့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း လျာထားပြီး ရရှိလာသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများကို လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနသို့ ရောင်းချကာ မြန်မာ့ဓာတ်အားလိုင်းပေါ်သို့ ချိတ်ဆက်မည်ဖြစ်ကြောင်း TTCL ကုမ္ပဏီက ပြောဆိုထားသည်။

ပထမဦးဆုံး ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကရင့်ရေးရာ ကျောင်း ဥက္ကံတွင် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်

ဇွန်လ ၁၁ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

ကရင့်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို သီးခြား သင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ တိုက်ကြီးမြို့နယ် ကရင့်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီက ဦးဆောင်ကာ ပထမဦးဆုံး ကရင့်ရေးရာကျောင်းကို တိုက်ကြီးမြို့နယ်၊ ဥက္ကံမြို့၊ ရေတာကလေးကျေးရွာ၌ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခင် ကိုလိုနီခေတ်နှင့် လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးချိန်ထိ ကရင့်အမျိုးသားကောလိပ်နှင့် ကျောင်းများ တည်ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ကရင့်အမျိုးသားကျောင်းများ ပြည်သူပိုင်အဖြစ် အသိမ်းခံခဲ့ရပြီး လက်ရှိအချိန်တွင် ကရင့်အမျိုးသားကျောင်းများ ပြည်လည်အစပြု ပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် ရည်ရွယ်ကာ ယခုလို ကရင့်ရေးရာကျောင်းကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု တိုက်ကြီး စာ/ယဉ် သင်ကြားရေး ဒါရိုက်တာ နော်ဆဲဆဲထူးက ပြောသည်။

သူမက 'ကျမတို့ တိုက်ကြီး၊ ဥက္ကံမှာ အရင်တုန်းက ကရင့်အမျိုးသားကျောင်းတွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အခု ဒီဘက်ခေတ်မှာ ပထမဦးဆုံး ပြန်လည်ပေါ်ထွက်လာတယ်လို့ ပြောလိုရတယ်။ အခုလို ကရင့်ရေးရာကျောင်းကို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လုပ်နိုင်တယ်ဆိုရယ်။ တခြားနေရာတွေမှာလည်း လုပ်စေချင်တာ ရယ်ကြာတဲ့ ကျောင်းကို ဒေသခံတွေကပဲ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်'ဟု ကရင့်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ဇွန်လ ၁၀ ရက်၊ နေ့လည် ၁၁ နာရီတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ရေတာကလေးကျေးရွာ ကရင့်ရေးရာကျောင်း ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင့်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ ဥက္ကံမြို့၊ ကရင့်တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်းသဏ္ဍာမျိုး၊ ရန်ကုန် မြောက်ပိုင်းခရိုင် စာ/ယဉ်ဥက္ကံမြို့နှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကရင့်စာသင်ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ဒေသခံများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၁၂၀ ဦး ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

တိုင်းစာ/ယဉ် ဥက္ကံမြို့၊ ကရင့်ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်းသဏ္ဍာမျိုးက 'တိုက်ကြီးမြို့နယ်၊ ကရင့်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီက ပါပါတယ်။ အခုဆို ရင်လည်း စာပေသင်ကြားဖို့ ကျောင်းလေးကို အလှူရှင်က လှူတယ်။ တတ်နိုင်တဲ့ ကျောင်းဆောင်လေးကို ဆောက်ထားတယ်။ အဲ့တော့ လိုအပ်ချက်တွေနဲ့ ဘာများ လုပ်ဆောင်ပေးရမလဲ ဆိုတဲ့ အသိဝင်လာတယ်။ ကျမနေနဲ့ ဒီကျောင်းဆောင်လေးကို ပံ့ပိုးပေးဖို့နဲ့ ရေရှည်တည်တံ့အောင် ဘယ်လိုဆက်လုပ်မလဲဆိုတာ စဉ်းစားတယ်။ ရေရှည်တည်တံ့ဖို့က ဆရာ၊ ဆရာမတွေနဲ့ စာပေယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့က အားပေးကူညီမှု၊ ရပ်ရွာရဲ့ အားပေးကူညီဖို့က ပို အရေးကြီးပါတယ်'ဟု ဆိုသည်။

ကျောင်းမြေနေရာ အလှူရှင် ရေတာကလေး ကျေးရွာသူ နော်အေးနော်က နောင်လာနောက်သား ကရင့်လူငယ်လေးများ ကရင့်စာပေနှင့် ကရင့်ရေးရာများ၊ ခေတ်မီပညာရပ်များ သင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ကာ ကျောင်းမြေနေရာကို လှူဒါန်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်းလည်း ကရင့်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါကျောင်းတွင် ကနဦးအနေဖြင့် မူလတန်းအဆင့်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကို ကျောင်းမတက်မီ နံနက်ပိုင်းအချိန်တွင် ကရင့်စာသင်ကြားပေးသွားမည် ဖြစ်သလို ကရင့်စာပေသင်ကြားရေး အဆင့်မီ ကျောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရန် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းသွားမည်ဟု တိုက်ကြီးစာ/ယဉ်တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

ယခင်က ဥက္ကံမြို့နယ်၊ ရေတာကလေး ကျေးရွာ အပါအဝင် တိုက်ကြီးမြို့နယ် အတွင်း ကုန်းမနည်း၊ အုတ်ပုံ၊ ကြိုကျန်း စသည့် ကျေးရွာများတွင် ကရင့်အမျိုးသား ကျောင်းများ ရှိခဲ့ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူပိုင် အသိမ်းခံခဲ့ရပြီးနောက် ယခုလို ပထမဦးဆုံး ကရင့်ရေးရာကျောင်း ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်အဆင့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်ချက်အကောင်းဆုံး ကြာအင်းဆိပ်ကြီး ကြာတ်ချောင်းကျောင်း (၅) နှစ်ဆက်တိုက်ရပ်တည်

ဇွန် ၁၇ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

၂၀၁၆-၂၀၁၇ ပညာသင်နှစ် မြန်မာတနိုင်ငံလုံး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ဖြေဆိုအောင်မြင်မှုစာရင်းကို ဇွန်လ ၁၇ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ရာ ကရင့်ပြည်နယ် အနေဖြင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီး၊ ကြာတ်ချောင်း အ.ထ.က ကျောင်းမှ ၅ နှစ်ဆက်တိုက် အောင်ချက်အကောင်းဆုံး ရရှိသည်ဟု ပြည်နယ်ပညာရေး တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

ပြည်နယ်အဆင့် အောင်မြင်မှုအနေဖြင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ကြာတ်ချောင်း အ.ထ.က ပထမ၊ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် ရွှေဂွန်း အ.ထ.က ဒုတိယနှင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီး အ.ထ.က တတိယ အသီးသီးရရှိသည်ဟု ပြည်နယ်ပညာရေးမှူး ဦးမြင့်စိုးက ကရင့်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ပြည်နယ်ပညာရေးမှူး ဦးမြင့်စိုးက 'ပြည်နယ်အနေနဲ့ ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူး တ

ယောက်ပါလာတယ်။ အရင်နှစ်က အောင်မြင်မှု သုညရာခိုင်နှုန်း ၃ ကျောင်းရှိတယ်။ ဒီနှစ်မှာတော့ ကျောင်းတိုင်း အောင်မြင်ကြတယ်။ အားရတာတော့ မရှိသေးဘူး။ ဒီထက်မက တိုးလာဖို့ တွန်းအားပေးပြီး ဆောင်ရွက်သွားမယ်'ဟု ပြောသည်။

ကရင့်ပြည်နယ်အနေဖြင့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်မြင်မှုတိုးလာရန် အထက်တန်းကျောင်းခွဲများသာ အများစုရှိပြီး လုံလောက်သည့် ဆရာ၊ ဆရာမ အင်အား မဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့်အပြင် လုပ်သက်ရင့်အလယ်တန်းပြ ဆရာများကို မွမ်းမံသင်တန်းပေးပြီး ခန့်ထားနေကြောင်းနှင့် ပညာသင်ယူရေး အခွင့်အလမ်းပိုရရှိရန် နိုင်ငံတော်မှ ယခုပညာသင်နှစ်တွင် ကျောင်းများအဆင့်တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်ပေးနေသည်ဟု ၎င်းက ဆက်ပြောသည်။

ကြာတ်ချောင်း အ.ထ.ကမှ ကျောင်းအုပ် ဆရာမကြီး ဒေါ်မော်မော်လွင်က 'ဖြေဆိုသူ ၉၁ ဦးမှာ ၆၈ ဦး အောင်တယ်။

လေးဘာသာဂုဏ်ထူး ၁ ဦး၊ သုံးဘာသာ ၄ ဦး၊ နှစ်ဘာသာ ၁၃ ဦး၊ တဘာသာ ၂၅ ဦး၊ ၇၄.၇၃ ရာခိုင်နှုန်းရပါတယ်။ ကလေးတွေကို ဇွန်လ ကနေစပြီး နေ့ရော၊ ညပါ ကျောင်းမှာ စခန်းသွင်းပြီး သင်ပေးပါတယ်။ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းရမယ်လို့ မျှော်လင့်ထားတာ အခုလိုအောင်မြင်မှု ဆက်တိုက်ရတော့ ဝမ်းသာပါတယ်'ဟု ကရင့်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

၂၀၁၆-၂၀၁၇ ပညာသင်နှစ်တွင် မြန်မာတနိုင်ငံလုံး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ဖြေဆိုသူ ၇၀၆၀၈၈ ဦးမှ ၂၄၂၇၂၆ ဦး အောင်မြင်ပြီး တနိုင်ငံလုံး အောင်မြင်မှု ရာခိုင်နှုန်းအကောင်းဆုံးမှာ မွန်ပြည်နယ်မှ ၄၁.၁၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ အောင်ချက် အနည်းဆုံးမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ၁၆.၁၇ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ကာ ကရင့်ပြည်နယ်အနေဖြင့် ဖြေဆိုသူ ၁၆၀၁၀ ဦးမှ ၄၇၈၀ ဦး အောင်မြင်မှု ရရှိသည်ဟု ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ သိရသည်။

၂၀၁၇-၂၀၁၈ ပညာသင်နှစ်တွင် ကရင့်ပြည်နယ်ရှိ စာသင်ကျောင်း (၂၁၇) ကျောင်း အဆင့်တိုးမြှင့်သတ်မှတ်

ဇွန် ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

ယခုနှစ် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ပညာသင်နှစ်တွင် ကရင့်ပြည်နယ်ရှိ စာသင်ကျောင်း

၂၁၇ ကျောင်းကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အဆင့်တိုးမြှင့် သတ်မှတ်လိုက်ကြောင်း ပြည်နယ်ပညာရေးမှူး ဦးမြင့်စိုးက ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကရင့်သတင်းစဉ်သို့

ပြောသည်။ 'အ.မ.က(ခွဲ)ကနေ အ.မ.က ပေးတယ်။ ကိုယ့်အားကိုးကိုးကနေ အ.မ.က(ခွဲ) ပေးလိုက်တယ်။ အလယ်တန်းကျောင်းတွေ အထက်တန်းကျောင်း(ခွဲ)ပေးတယ်။ ကလေးတွေ ပညာသင်ယူဖို့ အခွင့်အလမ်းတွေ ပိုရဖို့အတွက် လုပ်ပေးတာပါ။ အခြားတနေရာမှာ ကျောင်းသွားတက်နေရတာထက်စာရင် ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာမှာပဲ မိဘတွေနဲ့အတူနေရတော့ လုံခြုံ စိတ်ချမ်းသာစွာ ပညာသင်ကြားနိုင်တာပေါ့'ဟု ပြည်နယ်ပညာရေးမှူး ဦးမြင့်စိုးက ပြောသည်။

မေလ ၂၃ ရက်စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်အရ ယခုနှစ် ပညာသင်နှစ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အလိုက် အခြေခံကျောင်းပေါင်း ၅၀၉၉ ကျောင်းကို အဆင့်တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ပေးခဲ့ရာတွင် ကရင့်ပြည်နယ်ရှိ အ.ထ.က ၁၃ ကျောင်း၊ အ.လ.က ၄၃ ကျောင်း၊ အ.မ.က ၆၆ ကျောင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ (ခွဲ)ကျောင်းများကို အဆင့်လိုက်တိုးမြှင့် သတ်မှတ်

ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် အ.ထ.က ကြာတ်ချောင်းမှ ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး ဒေါ်မော်မော်လွင်က 'အထက(ခွဲ)အနေနဲ့ ဝန်ထမ်း ၇ ယောက်ပဲလေ။ အခု အထက ဖြစ်လာတော့ ဆရာ ၁၂ ယောက်ရမယ်။ ၉ တန်းမေးခွန်းတွေဆို ကိုယ့်ကျောင်းနဲ့ ကိုယ်ဖြေရမယ်ပေါ့နော်။ သိပ္ပံခန်းတွေ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေ အထက်တန်း ကျောင်းနဲ့အညီရမယ်ဆိုတော့ ကလေးတွေလည်း အဝေးကြီး ကျောင်းသွားတက်စရာ မလိုတော့ဘူး။ အဆင်ပြေတယ်။ ပြည်နယ်အနေနဲ့ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း

အောင်ချက်အကောင်းဆုံး မျှော်လင့်ထားတယ်' ဟု ကရင့်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ ကရင့်ပြည်နယ်တွင် စာသင်ကျောင်း စုစုပေါင်း ၁၇၃၄ ကျောင်းရှိပြီး ကရင့်ပြည်နယ်အနေဖြင့် ယခင် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ပညာသင်နှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ဝင်ရောက် ဖြေဆိုသူ ၁၃၆၃၇ ဦးမှ ၃၇၀၃ ဦး အောင်မြင်ခဲ့ရာ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်မှ ပထမ၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ဒုတိယ၊ ဖားအံမြို့နယ် တတိယတို့ဖြင့် အောင်ချက် အသီးသီး ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။

သမိုင်းဝင် ကော်သူးလေနေ့ကို မဖြစ်မနေ သိရန် လိုအပ်ကြောင်း ကေအဲန်ယူ ပြောကြား

ဇွန် ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောခါးစူးညား

ကရင်လူထုတစ်ရပ်လုံးကို ဦးဆောင်မှု ပေးရန် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ကော်သူးလေနေ့ သည် သမိုင်းဝင်နေ့ဖြစ်သည့်အတွက် အလေးအနက်ထားပြီး မဖြစ်မနေသိရန် လိုအပ်ကြောင်း ဇွန် ၁၄ ရက်နေ့၌ ကျ ရောက်သည့် ကော်သူးလေ အစိုးရဖွဲ့စည်း ခြင်း ၆၈ နှစ်ပြည့်တွင် ကေအဲန်ယူ-ကရင်

အမျိုးသားအစည်းအရုံး ကော့ကရိတ်မြို့ နယ်က ပြောကြားလိုက်သည်။ ကေအဲန်ယူ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်ရုံး တွင် ပြုလုပ်သော ၆၈ နှစ်ပြည့် ကော်သူး လေနေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားတွင် ကေအဲန်ယူ ကော့ကရိတ်မြို့နယ် အတွင်း ရေးမှူးဖြစ်သူ စောအယ်ကော်သောက မြို့ နယ်အတွင်း ဌာနပေါင်းစုံမှ တက်ရောက် လာသူ ဝန်ထမ်းများအား ထိုသို့ တိုက်တွန်း

ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းက 'ကော်သူးလေ အစိုးရကို ဖွဲ့ စည်းခဲ့တယ်ဆိုတာ တဦးတယောက်အ တွက် မဟုတ်ပဲ ကျနော်တို့ ကရင်အမျိုးသား အတွက် အာမခံချက်ပေးနိုင်တဲ့ ဗဟိုအဖွဲ့ အစည်းတခု ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ ကေ အဲန်ယူအတွက်လည်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် ပုံတွေကို စနစ်တကျ ဖြစ်စေပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် ဒီလို နေ့ထူးနေ့မြတ်ကို ကရင်

အမျိုးသားတွေ အမှတ်ရစေဖို့ ကျင်းပတာ ဖြစ်တယ်'ဟု ပြောသည်။ ကရင်အမျိုးသားများနှင့် သက်ဆိုင် သည့် အခြားနေ့ထူးနေ့မြတ်များကိုလည်း အထူးသဖြင့် လူငယ်များအနေဖြင့် ယခင် သတိမပြု၊ မသိထားပါက ယခုအချိန်မှစ၍ သိရှိအောင် ကြိုးစားပြီး အလေးအနက် ထားကြရန်နှင့် ကျရာကဏ္ဍတွင် အမျိုးသား အတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရန် ၎င်းက တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ယင်းကော်သူးလေနေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားတွင် မြို့နယ်အတွင်းရှိ ပညာ ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ လူငယ်၊ အမျိုးသမီးနှင့် တပ် ဖက်ဆိုင်ရာ ရဲ့ စစ်တပ် စသည့် ဌာနများမှ ဝန်ထမ်း ၁၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး လူငယ်အများဆုံး ပါဝင်ခဲ့သည်။ အခမ်းအနား တက်ရောက် သည့် ကရင်လူငယ် စောအယ်စိုးက 'ကော်သူး လေနေ့ ရှိတယ်ဆိုတာ ကျနော် မသိပါဘူး။ ကော်သူးလေနေ့ အခမ်းအနားကို ကျနော် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် တက်ရောက်ခွင့်၊ သိခွင့်ရတဲ့အတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ဗဟုသုတကြီးတခုပါပဲ။ ဒီလို သမိုင်းဝင်နေ့ မျိုးကို ကျနော်တို့ လူငယ်တွေထံမှာ သိ ထားသင့်တဲ့ နေ့တနေ့ပဲလို့ မှတ်ချက်ပေး ချင်ပါတယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြော သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ

မှစ၍ ဖဆပလ အစိုးရနှင့် ကေအဲန်ယူ လက်အောက်ခံ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအကြား ရန် ကုန်တိုင်း အင်းစိန်၌ ၁၁၁ ရက်ကြာ တိုက် ပွဲဖြစ်ပွားပြီးနောက် ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့၊ ကော်သူးလေမြို့တော်အဖြစ် ထားရှိသည့် တောင်ငူမြို့တွင် ကော်သူးလေ အစိုးရကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကော်သူးလေ အစိုးရ ဖွဲ့စည်းရာတွင် စောဘဦးကြီး (ဝန်ကြီးချုပ်)၊ ဦးလှဖေ (နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး)၊ စောဖိုးမောင် (ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး)၊ ကော်ကစာ ရွှေလေး (ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး)၊ ကော်ကစာ တူး ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ လူငယ်၊ အမျိုးသမီးနှင့် တပ် ဖက်ဆိုင်ရာ ရဲ့၊ စစ်တပ် စသည့် ဌာနများမှ ဝန်ထမ်း ၁၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး လူငယ်အများဆုံး ပါဝင်ခဲ့သည်။ အခမ်းအနား တက်ရောက် သည့် ကရင်လူငယ် စောအယ်စိုးက 'ကော်သူး လေနေ့ ရှိတယ်ဆိုတာ ကျနော် မသိပါဘူး။ ကော်သူးလေနေ့ အခမ်းအနားကို ကျနော် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် တက်ရောက်ခွင့်၊ သိခွင့်ရတဲ့အတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ဗဟုသုတကြီးတခုပါပဲ။ ဒီလို သမိုင်းဝင်နေ့ မျိုးကို ကျနော်တို့ လူငယ်တွေထံမှာ သိ ထားသင့်တဲ့ နေ့တနေ့ပဲလို့ မှတ်ချက်ပေး ချင်ပါတယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြော သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ မည်သည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့်မျှ ပြန် လည်ပေးအပ်သွားမည် မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။ ကရင်ပြည်နယ်တရားရုံးတွင် လိုင်စင်မဲ့ ယာဉ်အသုံးပြုမှုမှာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ရှိပြီး ၎င်းလိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များအား ပြည် နယ်အစိုးရအဆက်ဆက်တို့မှ မကြာခဏ ဖမ်းဆီးသိမ်းဆည်းမှုများ ရှိသော်လည်း နယ်စပ်ဒေသမှ အဆိုပါ လိုင်စင်မဲ့ယာဉ် များအား တင်သွင်းသူများနှင့် ခွင့်ပြုပေးသူ များကိုမူ ပိတ်ပင် တားဆီးအရေးယူမှုများ တကြိမ်မျှ မရှိသေးကြောင်း ဒေသခံပြည်သူ လူထုများက ထောက်ပြပြောဆိုကြသည်။

ပြည်နယ်ရှိ လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များကို အဆင်ပြေမည့်နည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတိုက်တွန်း

ဇွန် ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောညွန့်သောင်း

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လိုင်စင်မဲ့ ယာဉ်များကို ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်သူလူထု အားလုံးအတွက် အဆင်ပြေစေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ကရင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူလူ ထုများက တိုက်တွန်းပြောဆိုလိုက်သည်။ လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များကို အသုံးပြု၍ ဥပဒေချိုးဖောက်မှုများ မကြာခဏ ဖြစ်ပွား ကာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ခြိမ်းခြောက် နေသဖြင့် ဖားအံမြို့အတွင်း လိုင်စင်မဲ့ယာဉ် များ မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရန် ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး အပါအဝင် ဒေသတွင်း လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့သုံးဖွဲ့သို့ ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရက ဇွန်လ ၅ ရက်စွဲ ဖြင့် အသိပေးအကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ခဲ့မှု အပေါ် ကရင်အဖွဲ့အစည်းနှင့်လူထုများက ယခုလို ပြည်နယ်အစိုးရအား ပြန်လည် တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များအား အသုံးပြု၍ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် လိုင်စင်ယာဉ် ရောင်းချနေကြသည့် လုပ်ငန်းရှင်များ အ တွက် ထိခိုက်မှုရှိပြီး အခြားတဘက်တွင် ယင်းလိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များကို အသုံးပြု၍ ပြည်သူလူထုများအတွက် စားဝတ်နေရေး၊ သွားလာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် များစွာ အထောက် အကူပြုစေသည့်အပြင် ပြည်နယ် အစိုးရ အတွက် ဘဏ္ဍာငွေလည်းရရှိသောကြောင့် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပြည်သူလူထုအတွက် အဆင်ပြေနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ဆောင်သင့်သည်ဟု ပြည်နယ်လမ်း ပန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်း လည်းဖြစ်၊ ဖလုံ-စဝေါ် ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်သည့် စောခင်မောင် မြင့်က ပြောသည်။

၎င်းက 'နယ်စပ်ဒေသမှ ပေးဝင်ပြီး လူထုလက်မှာရောက်တော့မှ ပြန်ဖမ်းတယ် ဆိုရင် လူထုတွေကို အနိုင်ကျင့်ရာ ရောက် တယ်။ အကြံပြုတိုက်တွန်းချင်တာက တရားဥပဒေလည်း စိုးမိုးမှုရှိအောင် ပြည် နယ်အစိုးရအတွက်လည်း ဘဏ္ဍာငွေ အ ခွန်လည်းရရှိအောင် လုပ်ငန်းရှင်အနေနဲ့ လည်း မထိခိုက်အောင် လူထုလည်း လုပ် စားကိုင်စားလို့ရအောင် အားလုံးအဆင်ပြေ စေမယ့် နည်းလမ်းတခုခုကို ဖော်ဆောင် သင့်ပြီလို့မြင်တယ်'ဟု ပြောသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဖားအံမြို့ရှိ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုဆက်ဆံရေးရုံး တာဝန်ခံ စောရိုးရှီကလည်း 'ဖြစ်သင့်တာကတော့ နယ်လိုင်စင်လေးဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အသင့် အတင့်ရှိတဲ့ လိုင်စင်ဈေးနှုန်းနဲ့ အရစ်ကျ စနစ်နဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရက လုပ်ဆောင်ပေး နိုင်ရင် အဆင်ပြေမယ်ပေါ့နော်။ အဲဒါဆို ပြည်သူလူထုလည်း ကားများကို တရားဝင် အသုံးပြုလို့ရပြီးတော့ အစိုးရဘက်မှာ လည်း အားလုံးအတွက် အဆင်ပြေမယ်လို့ မျှော်လင့်တယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လိုင်စင်မဲ့ ယာဉ်အချို့သည် အဖွဲ့အစည်းအမည်ကို အသုံးပြုကာ တရားမဝင်သည့် ကုန်ပစ္စည်း များတင်ဆောင်ကာ ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းများကိုလည်း ချိုးဖောက်မှု ရှိပြီး ၎င်းယာဉ်များအား အသုံးပြုခြင်းဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ထိခိုက်စေသလို လိုင်စင်ယာဉ်ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းရှင် များအတွက် နစ်နာမှုရှိနေသဖြင့် ပြည် နယ်အစိုးရက ယခုလို ဖမ်းဆီးအရေးယူရန် ညွှန်ကြားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကရင်ပြည်နယ် သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေး တာဝန်ခံလည်း ဖြစ်၊ ဗမာတိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီး လည်း ဖြစ်သည့် ဦးတေဇထွဋ်လှိုင်ထွေးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်ဖြင့် မိသားစုအတွက် စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းနေသည့် ဖားအံ မြို့ခံတဦးက 'ကားဖမ်းတာက ကျနော်တို့ အတွက် မထူးဆန်းတော့ပေမယ့် ကျနော် တို့လိုမျိုး မရှိသူအတွက်တော့ အလွန်ဒုက္ခ ရောက်ပါတယ်။ အစိုးရက ဒီကိစ္စကို ဖမ်း ဖို့ပဲ သိတယ်။ ဘယ်လိုဖြေရှင်းပေးမလဲ ဆိုတာ မရှိခဲ့ဘူး။ ဖမ်းပြီး ရရှိလာတဲ့ကား တွေကို ဘာလုပ်လဲပေါ့။ လိုင်စင်ကားပဲ မောင်းချင်တာပေါ့။ မဝယ်နိုင်ဘူး။ ဒေသ အတွင်း မောင်းခွင့်လိုင်စင်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည် နယ်လိုင်စင်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကျနော်တို့ကို ချပေး ပါ။ ပြည်နယ်အခွန်ဆောင်ပါပဲ။ တရား ဥပဒေချိုးဖောက်သူကို အရေးယူပါ။ လက်

ခံပါတယ်'ဟု ပြောသည်။ ပြည်နယ်အစိုးရမှ ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ကရင်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ပေးပို့သည့် အကြောင်းကြားစာတွင် လိုင် စင်မဲ့ယာဉ်များအား အသုံးပြု၍ ဥပဒေ ချိုး ဖောက်မှုဖြစ်စဉ်များ မကြာခဏ ဖြစ်ပွား လျှက် ရှိသဖြင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ခြိမ်းခြောက်လျက် ရှိ သည်။ ထိုယာဉ်များအား ကျေးလက် တောရွာများတွင်သာ မောင်းရန်၊ အဖွဲ့အ စည်းယာဉ်များအနေဖြင့် ဖားအံမြို့ပေါ်တွင် (လုံးဝ) ဖြတ်သန်းသွား လာမောင်းနှင်ခြင်း မပြုရန်၊ အဆိုပါ ယာဉ်များအား မောင်းနှင် ခြင်းအပေါ် ဖမ်းဆီးသွားမည်ဖြစ်ပြီး

KNUဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်တွင် တန်ဖိုးနည်းအိမ်ရာအလုံး (၃၀၀)ကို ဩဂုတ်လအတွင်း အပြီးသတ်ဆောက်လုပ်မည်

ဇွန် ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဂျပန်နိုင်ငံ နိပွန်ဖောင်ဒေးရှင်း၏ အကူအညီဖြင့် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး KNU ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင် နယ်မြေအတွင်း နေရာ ၃ နေရာတွင် ဆောက်လုပ်လျက်ရှိ သည့် တန်ဖိုးနည်းအိမ်ရာအလုံး ၃၀၀ ကို လာမည့် ဩဂုတ်လအတွင်း အပြီးသတ် ဆောက်လုပ်သွားမည်ဟု KNU က ပြော သည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ KNU ဘိတ်-ထား ဝယ်ခရိုင် တာဝန်ရှိသူများ၊ နိပွန် ဖောင် ဒေးရှင်း တာဝန်ရှိသူများနှင့် ထားဝယ်ခရိုင် သမီးကုမ္ပဏီ တာဝန်ရှိသူများသည် ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့က တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရုံးတွင် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီးနောက် ယခုလို သတ်မှတ်လိုက် ခြင်းဖြစ်သည်ဟု KNU ဆက်ဆံရေး တာ ဝန်ခံ ပဒိုစောဖလော်စိုးဝင်းက ပြော သည်။

အိမ်ရာတွေကို ဆောက်ဖို့အတွက် ကုမ္ပဏီတွေက တာဝန်ယူပြီးဆောက်လုပ် ပေးတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါ အခု အားလုံး အခြေအနေကို ခြုံလိုက်မယ်ဆိုရင် ၈၀ ရာ ခိုင်နှုန်းလောက်တော့ ပြီးနေပြီ။ တချို့ဆို အချော စတင်နေပြီ။ နောက်ဩဂုတ်လမှာ အပြီးသတ်ဆောက်လုပ်သွားဖို့ အဲဒီတွေဆုံ ဆွေးနွေးမှုကနေ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာဖြစ်ပါ တယ်' ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

စစ်ဘေးရှောင်များနှင့် KNU တပ်ဖွဲ့ဝင် မိသားစုများအတွက် KNU ထီးမိဖွဲ့ အခြေ ခံ ဒေသအတွင်းရှိ အမလာထာနှင့် ကမာ ဟော့ကျေးရွာများတွင် အိမ်အလုံး ၂၀၀၊ လယ်မူလားမြို့နယ်အတွင်း အိမ်အလုံး

၁၀၀ တို့ကို နိပွန် ဖောင်ဒေးရှင်း၏ ငွေ ကြေးအကူအညီဖြင့် ဒေသတွင်းရှိ ကုမ္ပဏီ များမှ တာဝန်ယူ ဆောက်လုပ်ပေးနေခြင်း ဖြစ်သည်။

နိပွန်ဖောင်ဒေးရှင်းအနေဖြင့် ယခင်က KNU နယ်မြေအတွင်း တန်ဖိုးနည်းအိမ်ရာ အလုံး ၄၀၀ ကို နေရာ ၄ နေရာတွင် ဆောက်လုပ်ပေးရန် လျာထားမှုများ ရှိ သော်လည်း တောင်နီကျေးရွာတွင် ဆောက်လုပ်ရန် လျာထားသည့် နေအိမ် အလုံး ၁၀၀ ကို တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ ဘက်မှ လုံခြုံရေးအခြေအနေအရ ခွင့်မပြု သဖြင့် ယခု နေရာ ၃ နေရာတွင်သာ ဆောက်လုပ်နိုင်သေးသည်ဟု KNU ဘိတ် -ထားဝယ်ခရိုင်ဘက်မှ ပြောသည်။

ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်အတွင်း ဆောက် လုပ်နေသည့် တန်ဖိုးနည်းအိမ်ရာများကို သံဖရိုန်၊ Smart Board ၊ သစ်သားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ဆောက် လုပ်ရန် ကျန်ရှိသည့် တောင်နီကျေးရွာမှ နေအိမ်အလုံး ၁၀၀ ကို အမလာထာနှင့် ကမာဟော့ကျေးရွာများတွင် နေအိမ်အလုံး ၅၀ စီ ဆက်လက်ဆောက်လုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ပြီး နောက်ပိုင်း နိပွန်ဖောင်ဒေးရှင်းအနေဖြင့် ကေအဲန်ယူ အုပ်ချုပ်မှုနယ်မြေများ အတွင်း ရှိ လူထုများအတွက် ဆန်အိတ်လှူဒါန်းခြင်း၊ တန်ဖိုးနည်းအိမ်ရာများ ဆောက်လုပ်ပေး ခြင်းအပြင် အခြားသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်နယ်မြေများတွင်လည်း လူ သားချင်းစာနာမှု အကူအညီများ ပေးနေ သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

ဆက်ဆံရေးရုံးများ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ (ToR) မူကြမ်း ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပြီးစီး

ဇွန် ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဝအိုင်ဆူး

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နှင့် ၁၈ ရက်နေ့က ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲ ရေးစာချုပ် (Bilateral Agreement) လက် မှတ်ရေးထိုးထားပြီး ဆက်ဆံရေးရုံးများ ဖွင့်ထားကြသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း ၁၁ ဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ဆက် ဆံရေးရုံးများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ (Term of Reference -ToR) မူကြမ်းကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲမှုပြီးစီးခဲ့ပြီဟု သိရသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်က တိုင်းရင်းသား လက် နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းခေါင်း ဆောင်များ (EAOs) နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ် ငန်းစဉ် ဦးဆောင်အဖွဲ့-PPST မှ အတည် ပြုခဲ့သည့် အဆိုပါ ToR မူကြမ်းကို ဆက် လက်အတည်ပြုနိုင်ရန် EAOs၊ အပစ် အခတ်ရပ်စဲရေး အကောင်အထည်ဖော်မှု ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး-JICM၊ ပြည်ထောင် စု ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှု ပူးတွဲကော်မတီ- UPDJC၊ ပစ်ခတ်တိုက်ခတ်မှု ရပ်စဲရေး ဆိုင်ရာ ပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ (ပြည်ထောင်စု) JMC-U၊ ဆက်ဆံရေးရုံး များ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းကော်မတီ-LOCC တို့ ပူးပေါင်းပြီး ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ ခြင်းဖြစ်သည်ဟု KNU ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၊ တပ်မဟာ(၃) ဆက်ဆံရေး ရုံး တာဝန်ခံ စောကလယ်မူးထူးက ပြော သည်။

၎င်းက 'နှစ်ရက်တာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ဒီ အစည်းအဝေးမှာ အရင်က ပြုစုလာတဲ့ ToR မူကြမ်းကို ပြန်ဆွေးနွေးရေးဆွဲပြီး JMC ကို တင်ပြပြီးတော့ JMC က အတည် ပြုနိုင်ဖို့အတွက် ဖြစ်တယ်။ အခုက မူကြမ်းရဲ့လိုအပ်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးတော့ ဆွေးနွေးချက်တွေကို

ပြန်စုထားပြီး JMC ကို တင်ဖို့ပဲရှိတော့ တယ်။ ပြီးရင်တော့ JMC ရဲ့ အတည်ပြုချက် ကနေ ဒီမူကြမ်းက အသက်ဝင်လာမှာ ပေါ့' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ယခုပြန်လည်ရေးဆွဲပြီးစီး ထားသည့် ၎င်း ToR မူကြမ်းတွင် နိုင်ငံ ရေး၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်း နှင့် အထွေထွေစသည့် အခန်းကဏ္ဍ ၃ ခု ပါဝင်သည်ဟုလည်း စောကလယ်မူးထူးက ဆက်ပြောသည်။

ကိုယ်စားလှယ် ၈၀ ဦးခန့် တက် ရောက်ခဲ့သည့် ယင်းအစည်းအဝေးတွင် ဆက်ဆံရေးရုံးများ၏ ToR မူကြမ်းကို အဓိက ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နှင့် ၃၀ ရက်နေ့က မိတ် ဆက်ပေးခဲ့သည့် LOOC ၏ လုပ်ငန်းဆိုင် ရာဆွေးနွေးမှုများ၊ ဆက်ဆံရေးရုံးများ၏ အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုများနှင့်အောင်မြင်မှု များကို EAOs ခေါင်းဆောင်များထံသို့ တိုက်ရိုက် တင်ပြခြင်းဆိုင်ရာဆွေးနွေးမှု များလည်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ရခိုင်ပြည် လွတ်မြောက်ရေးပါတီ- ALP ခုဥက္ကဋ္ဌ ခိုင်စိုးနိုင်အောင်က 'အထူး သဖြင့် ဆက်ဆံရေးရုံးတွေမှာ အစိုးရ ဖိ အားပေးတဲ့ပုံစံမျိုး၊ အပေါ်စီးဆက်ဆံတဲ့ ပုံစံမျိုးရှိတာကို တင်ပြကြတယ်။ အဖွဲ့အ ချင်းချင်းကြား ဆွေးနွေးမှုအပေါ်မှာတော့ အားရကျေနပ်မှုရှိပေမယ့် ဒီဆွေးနွေးမှု ရလဒ်တွေကို အစိုးရက လက်ခံ၊ မခံတော့ မသိသေးဘူး' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အစိုးရနှင့်အပစ်ရပ်စဲပြီးနောက် KNU ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအဖွဲ့ ဆက် ဆံရေးရုံး ၆ ရုံး၊ ရှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးကောင်စီ RCSS ဆက်ဆံရေး ရုံး ၇ ရုံး၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ NMSP ဆက် ဆံရေးရုံး ၆ ရုံး၊ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီ KNU/KNLA-PC ဆက်ဆံရေးရုံး ၃ ရုံး၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မ

တော် DKBA ဆက်ဆံရေးရုံး ၃ ရုံး၊ ချင်း အမျိုးသားတပ်ဦး CNF ဆက်ဆံရေး ရုံး ၃ ရုံး၊ ရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးပါတီ ALP ဆက်ဆံရေးရုံး ၁ ရုံး၊ မြန်မာ နိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက် တစ်တပ်ဦး ABSDF ဆက်ဆံရေးရုံး ၁ ရုံး၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ ချုပ် PNLO ဆက်ဆံရေးရုံး ၃ ရုံး၊ ကရင်နီ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ KNPP ဆက်ဆံရေးရုံး ၃ ရုံးနှင့် ရှမ်းပြည် တိုး တက်ရေးပါတီ SSPP ဆက်ဆံရေးရုံး ၃ ရုံး ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည်ဟု သိရသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် ၎င်းဆက်ဆံရေးရုံးများ ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် Working Group of the Enhanced Cooperation (WGEC) က ToR (ယာယီ) တခုကို ပြုစုပေးခဲ့ရာမှ ၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလတွင် စတင်၍ နှစ်ဖက် သဘောတူ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး စာချုပ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆက်ဆံရေး ရုံးများ၏ ပုံမှန် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး များတွင် ToR မူကြမ်းကို ပြုစုနိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်း မူကြမ်းကို EAOs နှင့် PPST ခေါင်း ဆောင်များမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုခဲ့ သည်။

ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်တွင် အခြေစိုက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ အကျိုးဆောင် အဖွဲ့ဖြစ်သည့် ဥရောပ မြန်မာရုံး (Euro-Burma Office-EBO) မှ ကမကထ ပြုလုပ်ပေးသည့် ၎င်းအစည်းအ ဝေးသို့ EAOs ၁၁ ဖွဲ့မှ ဆက်ဆံရေးရုံး တာဝန်ခံအားလုံးအပြင် အစိုးရနှင့် တ နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သ ဘောတူစာချုပ်-NCA လက်မှတ် ရေး ထိုးထားသည့် KNU, DKBA, KNU/KNLA, CNF, PNLO, ALP နှင့် RCSS တို့မှ ထိပ် သီးခေါင်းဆောင်များလည်း တက်ရောက်ခဲ့ သည်။

▶▶▶ တဘက်စာမျက်နှာမှ

ဦးဆောင်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေတော့ အလုပ်အတွေ့အကြုံလည်း ရတယ်။ အရင် က လမ်းဖောက်မယ်။ တံတားဆောက်တော့ မယ်ဆိုရင် ရွာကပိုက်ဆံတွေ ကောက်နေရ တော့ ရွာသားတွေ အခက်အခဲဖြစ်တယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

မွန်ပြည်သစ်ပါတီ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စုအချို့တွင် နိုင်ငံ ရေးအခြေအနေအရ ယင်းလူထုဗဟိုပြု စီမံ ကိန်းလုပ်ငန်းကို ရပ်ဆိုင်းထားရန် မွန် ပြည်သစ်ပါတီမှ ညွှန်ကြားမှု ရှိခဲ့သည့် အတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ၂ နှစ်တာ ကာလအထိ ထောက်ပံ့ကြေးမရသေးသည့် ကျေးရွာအုပ်စုအချို့ကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်

ရန် ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင် ရွက်နေသည်ဟု သိရသည်။

လှာဒေဒါကျေးရွာ အတွင်းရေးမှူး စော ထွေသိန်းက '၂ နှစ်ရှိသွားပြီ။ ထောက်ပံ့ငွေ မရသေးဘူး။ ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က မွန်ပြည် သစ်ပါတီ ခရိုင်အဖွဲ့တွေနဲ့သွားတွေ့တော့ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ဖို့ ခွင့်ပြုတယ်။ ဒါ ပေမယ့် ဗဟိုကနေ အတည်ပြုချက် ယူဖို့ ညွှန်ကြားတယ်။ ရွာအနေနဲ့ အုပ်စုကနေ ခွဲထွက်ဖို့ ပေးမခွင့်ပြန်ဘူး။ ထောက်ပံ့ငွေ ရရင် ရွာလမ်းပြင်ချင်တယ်။ အခုရွာက သူများရွာထက် နောက်ကျကျန်ခဲ့ပြီ' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

၎င်းကိစ္စအပေါ် မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၏ သဘောထားသိရှိရန် ၎င်းတို့အဖွဲ့၏ ဗဟို

တာဝန်ရှိသူများကို ကရင်သတင်းစဉ်မှ ဆက်သွယ်၍ မရရှိခဲ့ပေ။

လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းကို ၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ်၌ တင်ဆောင်လျှောက်ထားပြီး သုံး မြို့နယ် စတင်ဆောင်ရွက်ရာမှ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း ၂၇ မြို့နယ်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ၄၇ မြို့နယ် ထပ်တိုးလာပြီး မြန် မာတနိုင်ငံလုံးအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အနည်းဆုံးသော မြို့နယ်ကို ရွေးချယ် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် တွင် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်ကို ရွေး ချယ်ခြင်းဖြစ်ကာ ၄ နှစ်တာ ငွေကြေး ထောက်ပံ့ပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ပြန်လည် ပေးဆပ်ရန်မလိုသည့် စီမံကိန်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

သစ်တောဆိုင်ရာ အရပ်ဖက်အဖွဲ့များပါဝင်သည့် FLEGT ၏ လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ကို ကရင်ပြည်နယ်တွင် ဖွဲ့စည်း

မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုမှာ ကြားဝင်စွက်ဖက်ရန် UNနှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရကို AKO တိုက်တွန်း

ဇွန် ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စာအုပ်ဆု

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ (UN) အဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရများအနေဖြင့် မြန်မာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု ဖြစ်စဉ်တွင် နိုင်ငံရေးအရ ကြားဝင်စွက်ဖက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ဩစတြေးလျား ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့အစည်း- AKO မှ ယခု ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်၍ တိုက်တွန်း ပြောဆိုလိုက်သည်။

နိုင်ငံတကာအနေဖြင့် လက်ရှိဖော်ဆောင်နေသည့် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အပေါ် အပေါ်ယံအခြေအနေများကိုသာ မရှုမြင်ဘဲ ပကတိအခြေအနေပေါ် အခြေခံရှုမြင်၍ နိုင်ငံရေးအရ ဖိအားပေး ဆောင်ရွက်သွားမှသာ စစ်မှန်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရရှိမည်ဟု ယူဆကြောင်း AKO ၏ ပြောဆိုချက် စောလွင်ဦးက ပြောသည်။

၎င်းက 'International အသိသက်သေဆိုလည်း သူတို့လက်မခံဘူး။ UN စသည်အားဖြင့် ဒီလိုအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ ကမကထလည်း လက်မခံဘူး။ ပြီးတော့ သူတို့လုပ်တာကလည်း ဒီအစိုးရနဲ့ ဒီကဖွဲ့တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ကော်မတီ၊ တိုင်းရင်းသားဆိုတာလည်း သူတို့လှည့်လည်သလို လှည့်တော့ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ မအူမလည် ဖြစ်လာရော။ ဆိုတော့ ကျနော်တို့မြင်တာက နိုင်ငံတကာက နိုင်ငံရေးအရ ဝင်စွက်ဖက်တဲ့ အခန်းကဏ္ဍက မြန်မာပြည်မှာ တကယ်စစ်မှန်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်လာမယ်လို့ ကျနော်တို့ အဲ့လိုယူဆတယ်' ဟု ပြောသည်။

ထို့အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် နိုင်ငံတကာ၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုများအပေါ် ကြိုဆိုသော်လည်း ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သည့် အစိုးရလက်ထက်မှစ၍ လက်ရှိ အချိန်အထိ ဖော်ဆောင်နေသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှာ တိုးတက်မှုမရှိဘဲ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအပေါ်တွင် နိုင်ငံရေး မှုဘောင်များကိုပေးထားခြင်းမှာ အားနည်းချက်ဖြစ်နေပြီး ၎င်းဖွဲ့စည်းပုံ အပြင်ဘက်၌ လုပ်မှသာလျှင် စစ်မှန်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံရေး အဖြေရမည်ဟုလည်း စောလွင်ဦးက ဆက်ပြောသည်။

အဆိုပါ ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် AKO ၏ ထုတ်ပြန်ချက်သည် ယခင် မေလ ၂၄ ရက်နေ့က ဖလာဒိုဒေသနှင့် အီးတူထာ့ပြည်တွင်းစစ်ရှောင်ဒုက္ခသည်များမှ ထုတ်ပြန်တောင်းဆိုထားသည့် ၎င်းတို့နေရပ်သို့ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာပြန်နိုင်ရေး မြန်မာစစ်

တပ်စခန်း ၁၇ ခုကို ရုတ်သိမ်းပေးရမည်ဟု ထုတ်ပြန်တောင်းဆိုချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ထုတ်ပြန်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းဒေသခံများနှင့် IDP များ၏ ထုတ်ပြန်တောင်းဆိုချက်အပေါ် သဘောတူထောက်ခံကြောင်း AKO က ပြောဆိုသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များနှင့်အတူ ပြည်တွင်းစစ်ရှောင် IDP များအပေါ် စားနပ်ရိက္ခာများ ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့နေရပ်သို့ ပြန်လည်နေထိုင်ရန် ဖိအားပေးမှုများရှိလာသည့်အပေါ် IDP များအနေဖြင့် ၎င်းတို့နေရပ်သို့ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ ပြန်လည် နေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် မေလ ၂၄ ရက်နေ့က အီးတူထာ့ပြည်တွင်းပုန်းရှောင်ဒုက္ခသည်များမှ အချက် ၆ ချက်ပါ ထုတ်ပြန်ချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်တောင်းဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ စစ်ပြေးရှောင်များနှင့် ဒုက္ခသည်များ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် ပကတိ အခြေအနေများကို သေချာရှုမြင်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်အရ ယခင် ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၁ ရာစု ပင်လုံ အစည်းအဝေးများအပေါ် အပေါ်ယံအခြေအနေများ အဖြစ် ရှုမြင်နိုင်ရန် UN အပါအဝင် နိုင်ငံတကာအစိုးရများကို ယခု ထုတ်ပြန်ချက်ဖြင့် မီးမောင်းထိုးပြလိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု AKO က ဆိုသည်။

၎င်းအပြင် AKO ၏ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ ကချင်နှင့်သျှမ်း (ရှမ်း) ပြည်နယ်အတွင်း ဖြစ်ပွားနေသည့် ထိုးစစ်ဆင်မှုများကြောင့် စစ်ပြေးရှောင် IDP တသိန်းကျော်အတွက် လိုအပ်သည့် လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီများကို ကူညီထောက်ပံ့ရာတွင် အဟန့်အတားဖြစ်ပေါ်စေသည့်အပေါ် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ဦးဆောင်သည့် အစိုးရအနေဖြင့် စစ်တပ်၏ ထိုးစစ်များကို ရပ်စဲရန် ညွှန်ကြားပေးရန် တောင်းဆိုလိုသည်ဟု လည်းဖော်ပြပါရှိသည်။

AKO အဖွဲ့သည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ ဩစတြေးလျားနိုင်ငံတွင် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခံရသည့် ကရင်ပြည်သူလူထုများအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကော်မတီတစ်ခုကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး နောက် ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၁၆ ရက်နေ့တွင် Australian Karen Organisation (AKO) အဖွဲ့ အနေဖြင့် ဩစတြေးလျားအစိုးရမှ အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။

ဇွန်လ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် တရားဝင် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ဥပဒေနှင့်အညီ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်သော သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ် လုပ်ကိုင်မှု တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းအဖွဲ့ Forest Law Enforcement Governance and Trade (FLEGT) အနေဖြင့် ၎င်းတို့ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် FLEGT လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ကို ကရင်ပြည်နယ်တွင် ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့က ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

ဇွန်လ ၁၇ ရက်နှင့် ၁၈ ရက်နေ့များတွင် FLEGT အဖွဲ့၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဖားအံမြို့၊ သုမေရာမကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်သည့် FLEGT-VPA လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအပြီးတွင် ပြည်နယ် အတိုင်းအတာအရ အဆိုပါ လုပ်ငန်းဆောင်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ကို ပထမဆုံး ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ၎င်းအဖွဲ့၏ ကိုယ်စားလှယ်တဦးက ပြောသည်။

EU-FLEGT VPA ကြားဖြတ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ် ကိုဇော်သူရက 'သစ်တောထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ စနစ်ကျတဲ့ စီမံအုပ်ချုပ်မှု လိုချင်တယ်။ ပြီးတော့သစ်တောတွေနဲ့ ဒေသခံလူထုနဲ့ သဟဇာတ ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုယှဉ်တွဲနေထိုင်ကြမလဲ။ ဒီသစ်တောတွေကို မထိခိုက်၊ အရင်းမကုန်ဘဲနဲ့ အတိုးကို ဘယ်လိုထုတ်ယူသုံးစွဲမလဲ။ နောက်ဆုံး ထာဝစဉ် တည်တံ့တဲ့ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို ပြည်သူတွေပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ဖော်ဆောင်စေချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ပါတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းများအား မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သည့် သုံးပွင့်ဆိုင် ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ နိုင်ငံတော်အဆင့် စသည်ဖြင့် အသီးသီး ရွေးချယ်တင်မြှောက်ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းများ

အား လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်သည်ဟုလည်း ၎င်းက ဆိုသည်။

ယင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် FLEGT ၏ လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့အတွက် ပြည်နယ်အတွင်း မြို့နယ် ၇ ခုရှိ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့ပေါင်း ၄၀ ကျော်ထဲမှ တဖြည်းဖြည်း ကိုယ်စားလှယ် ၃ ဦးနှုန်းဖြင့် ကိုယ်စားလှယ် ၂၁ ဦးကို ပြည်နယ်အဆင့် ရွေးချယ်ခဲ့ကြပြီး နိုင်ငံတော်အဆင့်အတွက် ကိုယ်စားလှယ် ၃ ဦးကို ထပ်မံ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။

ပြည်နယ်အတွက် ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် ၎င်းလုပ်ငန်းဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့အနေဖြင့် သစ်တောဥပဒေနှင့်ပတ်သက်ပြီး လူထုထံ အသိပညာပေးခြင်း၊ သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ သစ်တောနှင့်ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကိစ္စများအတွက် လူထုဘက်မှ ရပ်တည်ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ အစိုးရဌာနများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရမည် ဖြစ်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း လက်ရှိအချိန်၌ ငြိမ်းချမ်းရေးရယူထားသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံရှိပြီး ယင်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းများထဲတွင် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းမှာ အဓိက ပါဝင်နေသည့်အတွက် အချို့နေရာများတွင် အဆမတန် သစ်ထုတ်လုပ်နေမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်း အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ထောက်ပြပြောဆိုနေကြသည်။

သံတောင်မြို့နယ် ဆာမူထော် ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ် စောကလူထောက ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ သံတောင်၊ လိပ်သို ဒေသများတွင် လက်နက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလဲလှယ်ခဲ့သည့် အဖွဲ့များကို အစိုးရက လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပေးထားခဲ့သည့်အတွက် သစ်တောပြုန်းတီးမှုများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကြောင်း ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ယခုလို ပြောသည်။

'ဒီမှာရှိတဲ့ လက်နက်နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလဲလှယ်ထားတဲ့အဖွဲ့ကို အစိုးရက လုပ်စားပိုင်ခွင့်ပေးထားတယ်။ ပထမတော့ ကျွန်ုပ်ပင်တွေ တအားပေါတယ်။ ခုတ်ပြီးရောင်း

တယ်။ ကုန်သွားတော့မှ သစ်စုံ ၃ ပေပတ်လည်အထက် ရှိတာတွေကိုခတ်ပြီး သစ်ခွဲစက် ထောင်တယ်။ နောက် ၃ ပေအောက်၊ အခုတော့ တပေခွဲ၊ နှစ်ပေ အပင်တွေတောင် မကျန်တော့ပါဘူး။ ကျန်တဲ့အကိုင်းအခက်တွေကို မီးသွေးအကြီးအကျယ် ဖုတ်တဲ့အခါကျတော့ ဝါးပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဝါးတွေကိုတော့ တူစက်ရုံတွေပေးဝင်ပြီး သူတို့ အခွန်အခ ကောက်တာပေါ့။ ဒီတော့ သစ်တွေကုန်၊ ဝါးတွေကုန်နဲ့ နောက်ဆုံး ကျန်တော့တော့ ဆီမှာ ချုံပုတ်ပဲ ကျန်တော့တယ်' ဟု ဆိုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သစ်တောပေါများရာ နေရာအများစုမှာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ထိန်းချုပ်ရာနေရာများ ဖြစ်သည့်အတွက် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်များနှင့်အညီ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၊ အစိုးရနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ပူးပေါင်း ညှိနှိုင်းပြီး လုပ်ဆောင်သွားရမည် ဖြစ်ကြောင်း EU-FLEGT VPA ကြားဖြတ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်တဦးဖြစ်သူ ကိုဇော်သူရကလည်း သုံးသပ်ပြောဆိုသည်။

FLEGT သည် ဥရောပသမဂ္ဂ-EU က ၎င်းတို့ နိုင်ငံများအတွင်း တရားမဝင် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆိုးကျိုးများ လျော့နည်းပျောက်စေရေးအတွက် တရားဝင်သစ်ထုတ်လုပ်ကုန်သွယ်မှုကို အားပေးခြင်း၊ သစ်တောများအား စီမံအုပ်ချုပ် လုပ်ကိုင်နိုင်သော စွမ်းရည်ပေးခြင်းအပြင် သစ်တောအုပ်ချုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် သက်ဆိုင်သူများ ပါဝင် ဆုံးဖြတ်၊ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ လုပ်ငန်းစီမံချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နေသည့်အဖွဲ့ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် FLEGT လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ယခု ကရင်ပြည်နယ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီးနောက် ကရင်ပြည်နယ်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အပါအဝင် ကျန်ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင်လည်း ဆက်လက် ဖွဲ့စည်း သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

စံၣ်ပွဲၤလၢပဒိၣ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤဝဲစံၣ်ကစၢ်တဖၣ် ယံၣ်တ့ၢ်လံတန့ၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အခွဲးတအိၣ်ဒီး

လၢယုၤ ၂၀ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ် ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ဟံးန့ၣ်ဆၣ်ဝဲကမ့ၢ်အစံၣ်ပွဲၤတဖၣ် က့ၤဟ့ၣ်လီၤက့ၤခါက့ၤစံၣ်ပွဲၤကစၢ်ဖဲ ၂၀၁၆ နံၣ်လၢယုၤအတီၢ်ပုၤလံဘၣ်ဆၣ်စံၣ်ပွဲၤတန့ၣ် တုၤခဲအံၤဒေၣ်လဲာ် တၢ်က့ၤဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အခွဲးတအိၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်န့ၣ် စံၣ်ပွဲၤကစၢ်အကျိၤတကလၢအမုၢ်န့ၣ်ခွဲးစၢ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်ဆဲးစံၣ်ပဲလၢယုၤ ၁၉ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ

စံၣ်ပွဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲ စံၣ်ပွဲၤလၢအအိၣ်ဖဲ လူပျီၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤလၢ သုးဟံးန့ၣ်ဆၣ်လဲာ်တဖၣ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်က့ၤထုးထီၣ်န့ၣ်ဝဲ

လဲာ်ဒီးသဲစး တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အခွဲးပကြိၣ်လဲာ်ဘၣ်ဆၣ် ပုၤထုးစံၣ်ဖိ ၃ ကအဂီၢ် တဒီးန့ၣ်က့ၤဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်ဒီးဝဲဘၣ်ဆၣ်အသိး တၢ်ထုးထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဝဲ ဟံၣ်ဒိၣ်ကပံာ်တၢ်ပနီၣ် (၇)တဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤစံၣ်ပွဲၤ ကစၢ်တဖၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်အဖိခိၣ် ပုၤထုးစံၣ်ဖိအခိၣ် န့ၣ်ခွဲးစၢ်ဒီးစံးဝဲဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ

အဝဲ စံးဝဲ “ပဒိၣ်က့ၤဟ့ၣ်လဲာ်ဘၣ်ဆၣ်သုးတဒီးတပျဲးအိၣ်မၤအိၣ်စံၣ်ကစၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် စံးဝဲလၢအမုၢ် သုးအတီၢ်လီၤတၢ်ကျဲလီၤ တၢ်စံးဘၣ်စံၣ်ပွဲၤကစၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်က့ၤဟ့ၣ်လဲာ်

ကွၢ်ဆူလဲာ်ကဘျဲးပုၤ (၂) >>>

ဒံၣ်ခွဲးဘၣ်အုၣ်ဟ့ၣ်လီၤကဒါကဆိမဲထုလံလၢအလီၤမၤဖဲကီၢ်ကျိၣ်တၢ်ကညီသီဝီ

လၢယုၤ ၁၃ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ် ကဆိမဲထုလံဒီး ယိၣ်ဂီၢ်စိးပုၤလၢ အလီၤမၤကွဲးဝဲ အပူၤကွဲးဝဲအတီၢ်ပုၤလံ ကီၢ်ကျိၣ်တၢ် တးခဲကီၢ်ရုၣ် အိၣ်ဖဲကီၢ်ဆၣ်၊ ကညီသီဝီတဖျၢ်အပူၤအံၤ ဒံၣ်မိၣ်ကရၢ်စံၣ်တၢ်ဘၣ်ဆၣ် ဘျဲး ကညီသုးမုၢ်ဒိၣ် (DKBA) ဘၣ်ဆၣ်ဒါတဖၣ် က့ၤဟ့ၣ်လီၤအလီၤမၤ ကျိၣ်တၢ်ကညီသီဝီတဖၣ် လၢယုၤ ၁၂ သီအနံၤအံၤ

အဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ ဒ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်ဖဲ လၢယုၤ ၈ သီအနံၤလၢအမုၢ်ဝဲ တၢ်ဖိတၢ်လဲာ်လၢ အလီၤမၤဖဲ ကီၢ်ကျိၣ်တၢ်၊ ကညီသီဝီလၢအမုၢ် (လူတီၢ်ဒိၣ်)သီဝီအပူၤဒီး တၢ်ဖိဒိၣ်ချူးန့ၣ်အိၣ်ဖဲ ဒံၣ်ခွဲးဘၣ်အုၣ်ဟ့ၣ်လီၤကဒါကဆိမဲထုလံလၢအလီၤမၤဖဲ တၢ်က့ၤဟ့ၣ်လီၤမၤကဒါဝဲ တၢ်ဖိတၢ်လဲာ်အဂ့ၢ် ဒံၣ်ခွဲးဘၣ်အုၣ်ဟ့ၣ်ဒါတဖၣ် လၢယုၤ ၁၂ သုးခိၣ်ကျိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ် စိး

စေတီၤ ဟံၣ်ဂၢ်ပံာ်ကျိၣ် စံးဝဲလီၤ အဝဲစံးဝဲ “ပုၤတဖၣ်အံၤ တုၤဝဲဆူ မ့ၢ်လၢအိၣ်ယိၣ်အဖိခိၣ်ဒီး ဟံၣ်ဂၢ်လီၤလီၤ တုၤမုၢ်ဟံၣ်ဂၢ်လီၤတဘျီ စံးဝဲလၢ ကမဘၣ်ဝဲ တၢ်ဖိတၢ်လဲာ်အဝဲအံၤတဖၣ်ဒီးဖျိ လဲာ်တၢ်ဘၣ်ဝဲသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ စိးယီၤက့ၤလၢ ပဟ့ၣ်လီၤလံမုၢ်ခါဒဲး တၢ်လီၤဖဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤတၢ်ဟံၣ်တၢ်ကစီၣ်ဒီး

ကွၢ်ဆူလဲာ်ကဘျဲးပုၤ (၃) >>>

နီၣ်တကီၢ်တီၢ်ဆၣ်၊ ကျိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဖျိထီၣ်အတီၢ်တဆံတၢ်ဒီးစဲးမုၢ်ကယုၤဂုၤကတၢ်ပုၤထီၣ် (၅) နံၣ်

လၢယုၤ ၁၇ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ် စိးဖျၢ်ဆူသး ၂၀၁၆-၂၀၁၇ နံၣ် ကီၢ်ပယီၤဒိတဘၣ်အတီၢ်တဆံတၢ်ဒီးစဲးအံၤ ပးထီၣ် လၢယုၤ

၁၇ သီအနံၤဒီး ကညီကီၢ်စဲၣ်အပတီၢ်အဂီၢ်နီၣ်တကီၢ်တီၢ်ဆၣ်၊ ကျိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ဖျိထီၣ်မုၢ်ကယုၤဂုၤကတၢ်ပုၤထီၣ် (၅) နံၣ်လဲာ်အဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်

အီၤလၢ ကီၢ်စဲၣ် တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်သု ဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ် ကီၢ်စဲၣ်အပတီၢ် တၢ်မၤန့ၣ်အဂီၢ်နီၣ်တကီၢ်တီၢ်ဆၣ် ကျိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်သုအခိၣ်

ဝဲဒိၣ်ဖဲတၢ်၊ လူပျီၣ်ကီၢ်ဆၣ် ရုၣ်ကီၢ် တီၤထီၣ်ကျိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ဒိၣ်ဖဲ (၂)၊ ဝဲဒိၣ်တကီၢ်တီၢ်ဆၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ဒိၣ်ဖဲ (၃) စုၣ်စုၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ကီၢ်စဲၣ် တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်သုအခိၣ် အမ့ၢ်စိး စံးဘၣ်

ခွဲးအိၣ်စံၣ် ကညီတၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်သုအခိၣ် အမ့ၢ်စိး စံးဝဲ “ကီၢ်စဲၣ်အပတီၢ် လံာ်ဖျိးမိ (၆) ဘၣ်

ကွၢ်ဆူလဲာ်ကဘျဲးပုၤ (၂) >>>

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိကိတီၢ်စံး တၢ်နီၤဖးတၢ်န့ၣ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢကညီၣ်လံာ်လဲၣ် အသၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်အိၣ်သိၣ်တၢ်ကစီၣ်ပျီထီၣ်

လါယုၤ ၁၅ သီ၊ ၂၀၁၇ န့ၣ်၊
စီၤဆဲၣ်လၢ

ကညီၣ်လံာ်သၢရၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢ သိၣ်လဲၣ် တၢ်စံး ဝဲတၢ်ကစီၣ်နီၣ်ဒိၣ် ၊ ဂံၢ်ဒိၣ်ထံးကွဲၣ်တဖၣ် အပူၤ တၢ်နီၤဖးတၢ်ဆၢမ့ၢ်အိၣ်အဆၢလၢအဝဲသ့ၣ် အဖီဒိၣ်မ့ၢ်အိၣ်တဖၣ် တၢ်ခဲၣ်(တီၣ်ပျီထီၣ်)သ့ ဝဲဆူကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဂီၢ်ဝိကိတီၢ်အဆီၣ် သ့ဒီ ပျီကီၢ်ဆၢ၊ ကီၢ် ရှုၣ် ကညီၣ်လံာ်လဲၣ်ဒီး တၢ်ဆဲး တၢ်လၢကမံးတံာ် ဒိၣ်တဖၣ်တဆီ အဂီၢ်န့ၣ် ကီၢ်ဒီဒိၣ် လံာ်လဲၣ်ဆဲးလၢအဆီၣ်၊ ကညီၣ်ကလုာ် ဂီၢ်ဝိကိတီၢ် နီၣ်ပါသ့ၤအဖီၣ် စံးလီၤဝဲၣ် အထံၣ် လိာ်သးဒီး သၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ် သိၣ်လဲၣ်ကညီၣ်လံာ် အမူၤလၢ ဘၣ်တၢ်မၤဝဲ တံာ်ကွဲၣ်ကီၢ်ဆၢ၊ ယုၤ တၢ်လၢသ့ဒီအပူၤ ဝဲလါယုၤ ၁၀ သီအတီၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ

အဝဲ စံးဝဲ "ယုၤကတၢၢ်ကစီၣ်တဖၣ် လီၤ သၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်သိၣ်လဲၣ် လံာ်ပယီၤတဖၣ် ကွၢ်တၢ်လဲၣ် သၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်လၢအသိၣ်လဲၣ် လံာ်ကညီၣ်တဖၣ်လီၤ တၢ်ပျီထီၣ်ဝဲတၢ်ကွၢ် အံးစးထီၣ်ဒီးအသးဘၣ်ဆၢကတီၢ် ယုၤပုၤဒုးန့ၣ် နီၣ်ပါယုၤ သၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်အိၣ်ကွဲၣ်ဒိၣ်ဒီး သၢရၣ် သၢရၣ်မ့ၢ်လၢအိၣ်ဖဲ တီၣ်ကွၢ်စံးတဖၣ်လီၤ ကလုာ်န့ၣ်လၢအလၢဒိၣ်တဖၣ် ကထံၣ်ဆဲးဝဲ ကလုာ်န့ၣ်အလၢအဖီၣ်တၢ်ခွဲၣ်တၢ် ယၢ် န့ၣ် တသ့ဘၣ်. လၢတၢ်ဂီၢ်အံးအဆီၣ်ဒိၣ် တၢ် နီၣ်ဖးဝဲတၢ်အဆီၣ်အဆၢ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတဖၣ် ကွဲး ဆူၤလံာ်တၢ်(လံာ်တီၣ်ပျီ)ဆူၤယုၤအိၣ်သ့ဝဲ ဒီပျီ ကီၢ်ဆၢလံာ်လဲၣ်ဆဲးလၢအဆီၣ်၊ ကီၢ် ရှုၣ် လံာ်လဲၣ်ဆဲးလၢအဆီၣ်န့ၣ်လီၤ "

သၢရၣ် သၢရၣ်မ့ၢ်လၢ အသိၣ်လဲၣ် ကညီၣ် လံာ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဖါဒီးန့ၣ်ဝဲ ထံ သးတုၤသးလဲၣ်န့ၣ် ကဘၣ်သိၣ်လဲၣ်မၤပုၤထီၣ် န့ၣ် ကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဂီၢ်ဝိကိတီၢ်တဖၣ်လၢ ကညီၣ်လံာ် လံာ်တကမၤ တကမၤဒီးဘၣ်အဝဲဒ်ညါကနီၣ် မၤလဲၣ်ဘၣ်ဝဲ ကစီၣ်ပျီထီၣ်လၢပိညါအဂီၢ် အ လိာ်အိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဘၣ်ကတီၢ်ကတီၢ်စီ

သးန့ၣ်လီၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကညီၣ်ဂီၢ်ဝိကိတီၢ်စံး တဝဲဝဲလီၤ. ကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဂီၢ်ဝိကိတီၢ် ဒီး ကညီၣ် လံာ်သၢရၣ် သၢရၣ်မ့ၢ် အတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ် သ ကိးမူၤလၢ ဘၣ်တၢ်မၤဝဲ တံာ်ကွဲၣ်ကီၢ်ဆၢ အီၤကတၢၢ် ယုၤတၢ်ကလုာ်သ့ဒီ. သၢရၣ်အပူၤ ဝဲလါယုၤ ၁၀ သီ. မ့ၢ်ယုၤလီၤဆၢကတီၢ်အပူၤ အံး ကီၢ်ဆဲးအပူၤတီၢ် လံာ်လဲၣ်ဆဲးလၢ ဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါတဖၣ်. သၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်တဖၣ်. လီၤက ဝိကမုၢ်ဂီၢ်ဝိကိတီၢ် ဝဲလံာ်ပယီၣ် လဲၣ်ထီၣ်ဝဲ ၁၂၀ ဂၤန့ၣ်လီၤ

တၢ်ကီၢ်ခါ တၢ်သိၣ်လဲၣ် ကညီၣ်လံာ် ဝဲ တက့ၢ်ကီၢ်ဒီဒိၣ် ဂံၢ်ဒိၣ်ထံးကွဲၣ်တဖၣ်အကျါ ကီၢ်ပဒိၣ်အကျါသၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်တဖၣ် ယုၤယုၤ ဝဲအသး လံာ်လဲၣ်ဆဲးလၢ ရဲၣ်ကျါန့ၣ်ဝဲ တၢ်ချီ ကလုာ် သၢရၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ကီၢ် ယုၤယုၤသိၣ်လဲၣ် ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ကီၢ်ဒီဒိၣ်လံာ်လဲၣ်ဆဲးလၢဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါတဖၣ် စံးဝဲလီၤ

တံာ်ကွဲၣ် ကီၢ်ဆၢ သဝီတနီၤအပူၤ တၢ် မၤအသးတနီၤလၢ တၢ်နီၤဖးတၢ် န့ၣ်တၢ်ဆၢ လၢ ကညီၣ်လံာ်သၢရၣ်သၢရၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အဖီၣ်ဒိၣ် အိၣ်ဝဲအသး ကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဂီၢ်ဝိကိတီၢ် ထံၣ်လိာ်ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ တၢ်ဝဲ တၢ်ဆၢဘၣ်တဖၣ် တၢ်ကတၢၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဝဲလဲၣ် အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲတက့ၢ် ကလံးစံးကီၢ် ရှုၣ်လံာ် လဲၣ်ဆဲးလၢ အဆီၣ် စီၤဖိတဖၣ် စံးဘၣ် ခုၣ်အိၣ် စံးဝဲလါယုၤ ၁၃ သီ အနံးန့ၣ်လီၤ

ကတီၢ်အံး ဝဲဝဲတက့ၢ်ကီၢ်ဒီဒိၣ်အပူၤ တန့ၣ်အံးတၢ်သိၣ်လဲၣ်န့ၣ်အဂီၢ် သိၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဝဲ ကညီၣ်လံာ် ဂံၢ်ဒိၣ်ထံးတၢ်ကတၢၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ ကွဲၣ်တဖၣ်အပူၤလဲၣ် န့ၣ်လီၤ

ခဲကီၢ်တလၢ လါယုၤလဲၣ်အထီၣ်န့ၣ် တၢ် ကတၢၢ်စုၢ်ကီၢ်တၢ်မၤသိထီၣ်ကွဲၣ်သၢရၣ်အတၢ် သုတၢ်ဘၣ်လၢ တီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဝဲ လံာ် စီဆံၣ်ကွဲၣ်ဒိၣ်ဒိၣ် အလုၢ်ကီၢ်ဆၢ ဝဲတက့ၢ် တၢ်လီၤန့ၣ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးဝဲန့ၣ်လီၤ

► ကဘၣ်န့ၣ်(၁) "ဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ်အဂီၢ်တဖၣ်လၢကတီၢ်စီၣ်ထုၣ်လဲၣ်"တၢ်ဖိဝဲထွဲ

ပဝဲသ့ၣ်န့ၣ်က ပမၤလိာ်ဝဲ ကီၢ်ကွဲၣ်တံာ် တက ဟုၤ လုၤတီၢ်ခိၣ်သဝီပးပုၤဒုးဒီးအစံးပ ဝဲကတၢၢ်ကတီၢ် ကခါဝဲအတၢ်ဖိတၢ်လဲၣ်လဲၣ်လီၤ "

ကီၢ်ကွဲၣ်တံာ် ကညီၣ်ကလုာ်တကမၤ ဒီး အ သးတကမၤ ဟံးစီၣ်ယုၤဝဲ ကဆီၣ်လဲၣ်အသး န့ၣ်အိၣ်လၢအကမၤ ဒီး ယုၤကီၢ်ဖိပုၤတဖၣ် ဝဲန့ၣ်လီၤ ပုၤတဖၣ်အံးစံးဝဲလၢ ဝဲတကမၤဘၣ် ဝဲမဲ မူၤလဲၣ်အသးလဲၣ် လါယုၤ ၁၀ သီအနံး အနံး န့ၣ်လီၤ ဒီပျီလၢ တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ် အယံ ဘၣ်တၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်ကွဲၣ်ဝဲလၢ ဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ် အဂီၢ်အတၢ်ကမၤန့ၣ်လီၤ

ပုၤယံးစီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လဲၣ် ကီၢ်ကွဲၣ်တံာ် ထံ ဖိကီၢ်ဖိ ကညီၣ်ကလုာ်အံးပုၤကွဲၣ်မ့ၢ်ဝဲ လု တီၢ်ခိၣ် သဝီပုၤယုၤဆူၤတၢ်အဆီၣ် ဒီး ကီၢ်ကွဲၣ်

တံာ်တကမၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီး ဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ် အဂီၢ်အတၢ်ကမၤ ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ခဲဒိၣ်ခဲကမၤ ဝဲလဲၣ်ဝဲအတၢ်ဖိတၢ်လဲၣ်လဲၣ်လီၤ " ဝဲကတၢၢ်ကတီၢ်စီၣ်ထုၣ်လဲၣ် လဲၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၢ အဝဲသ့ၣ် ၂ ဂၤအံး အိၣ် တၢ်ဝဲမဲ မူၤလဲၣ်အံးကတၢၢ်အလုၢ်ဒိၣ်လီၤအဂီၢ် န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အံးန့ၣ်လီၤ

တၢ်ဖိတၢ်လဲၣ်လဲၣ်အလီၤဖိဝဲတဖၣ်အ ဂီၢ် ဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ်အဂီၢ် သးရဲၣ်မဲဒိၣ်ကျါ (၂) တီ ခိၣ်ဒိၣ်မဲဝဲယုၤဒီးဒုၣ်အိၣ်ယုၤ တီၣ်ကစီၣ်ပုၤဘၣ် မူဘၣ်ဒါတဖၣ်. လီၤကစီၣ်ပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ် ဒိၣ် န့ၣ်တဖၣ်. ဝဲကျါဘၣ်ထွဲတဖၣ်ပယီၤမ့ၢ်ဒိၣ်လီၤ ကုၤဝဲဆူ ကီၢ်ကွဲၣ်တံာ်သဝီဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် အအိၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အံးန့ၣ် လီၤ

ခုၣ်အိၣ်ယုၤရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ (၂)ဝိတီၣ်ပုၤလိာ် တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်အတၢ်အိၣ်သး

လါယုၤ ၁၂ သီ၊ ၂၀၁၇ န့ၣ်၊
ခုၣ်အိၣ်န့ၣ်

ခုၣ်အိၣ်ယုၤ-ကညီၣ်ကလုာ်စုၢ်ပျီထီၣ်ကရၢ ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ (၂)ယုၤဖျိန့ၣ် ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်တၢ်ပုၤတၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ် အတၢ်အိၣ် ဝဲတဖၣ် ဆူ ကညီၣ်ပုၤတၢ်ကရၢကရီၤလၢ အိၣ်ဖဲ ကီၢ်ဆၢဒီး ကီၢ်ပုၤတဖၣ်အဂီၢ်ဝဲ လါယုၤ ၉ သီတုၤအသီ ၁၀ အနံး ဝဲလဲၣ်ဝဲတၢ်လီၤန့ၣ် လီၤ

ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဘၣ်မၤဝဲ မ့ၢ်ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ အတၢ်ပညိၣ်အံး ခုၣ်အိၣ်ယုၤ န့ၣ်န့ၣ်သးယုၤ (၂) ပဒိၣ်စီၤလၢထီၣ် စံးဝဲ "ကညီၣ်ကလုာ်စုၢ်ပျီထီၣ် ကရၢ လဲၣ်တၢ်ပိၣ်ဝဲသကိးဝဲ တၢ်ဂီၢ် (၅)ခါ အတၢ်အိၣ်သး၊ ကီၢ်တၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါ အတၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိတဖၣ်. ဒီး အပူၤကွဲၣ် ကညီၣ် ဒီကလုာ်အပတီၢ် တၢ်ပာ်လီၤယာ်ဝဲ ထံၣ်ရူၤ ကီၢ်သးတၢ်မၤရဲၣ်ကျါတဖၣ် ယုၤယုၤဝဲ ပုၤထီၣ် လဲၣ်. တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ပုၤထီၣ်လဲၣ်. ဒီး အဂၤ ဘၣ်လဲၣ်ဒီးမဲဝဲဒီး ကညီၣ်ကလုာ်တဖၣ် အတၢ် ပာ်ပျီစုၢ်ကိးခါ အဖီၣ်ဒိၣ် တၢ်ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ ချါတဖၣ် အတၢ်ကီၢ်ခါဒီး အတၢ်လဲၣ်ဒီ ဖျီတဖၣ် န့ၣ်လီၤ "

ပဒိၣ်စီၤလၢထီၣ်စံးဝဲစုၢ်ကိးဝဲလၢ တၢ်ရဲၣ်လဲၣ် ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ တၢ်ဂီၢ်တၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါ တၢ်ပာ် တၢ်ပျီထီၣ်အိၣ် (၂)ယုၤဖျိန့ၣ် တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ် အပူၤတဖၣ် ယုၤဒီးတၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်တကီၢ် အတၢ်ကီၢ်စီၣ်. တၢ်ကီၢ်စီၣ်ဝဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ

တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးမူၤလၢ ယံာ်ဝဲ ၂ သီအတီၢ်ပူၤအံး ခုၣ်အိၣ်ယုၤပုၤနီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢ အလဲၣ်ထီၣ်ဝဲ ယုၤလိာ်တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်တဖၣ် ကုၤမူ လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤကုၤထံၣ်ရူၤကီၢ်သးဂီၢ်ဝဲ. မ့ၢ်ကျိ ဝဲကွဲၣ်ဂီၢ်ဝဲ. ပုၤဂီၢ်ဝဲ. တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်ဝဲဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်ဝဲဒီး ဒိၣ်ယုၤအဆၢ ဂီၢ်ဝဲလၢ တၢ်တီၣ်ပျီထီၣ်ဆူ (၂)ယုၤဖျိန့ၣ် (၂)ဘၣ် တဘျီ ယုၤလိာ်တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်အပူၤတဖၣ်အသး. ကညီၣ်ပုၤတၢ်ကရၢကရီၤစုၢ်ပျီထီၣ် တကမၤ ဖျါကီၢ် တၢ်ပိၣ်ဝဲသကိး ကွဲးဝဲယုၤဒီးယုၤဒီ အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အံးန့ၣ်လီၤ

ကညီၣ်ပုၤတၢ်ကရၢကရီၤအိၣ်ပျီထီၣ် လဲၣ်သးဝဲကီၢ်စီၣ် စီၤဆဲးလဲၣ်ဘၣ် စံးဝဲ "ဒီပျီ တၢ်မၤဝဲ ယုၤသ့ၣ်ညါကုၤအဆၢအသးလၢ တၢ် ပာ်န့ၣ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ကွဲၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ

ဒီးအံးအယံ ကဲထီၣ်ဝဲ ဒိၣ်တဖၣ်တၢ်ခါန့ၣ်လီၤ. ဒီး တၢ်ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ ထံၣ်ရူၤကီၢ်သးဂီၢ်ဝဲ. မ့ၢ်ကျိပုၤကွဲၣ်ဂီၢ်ဝဲ. ပုၤဂီၢ်ဝဲ. တၢ်ဘၣ်တၢ် ဘၣ်ဂီၢ်ဝဲ. ဟီၣ်ဒိၣ်ကပံာ်ဒီး ဟီၣ်လံာ်တၢ်ထုး တၢ်တီၤ ဂီၢ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်လဲၣ်တီၣ်ပျီထီၣ်ဝဲ ဆူ (၂)ယုၤဖျိန့ၣ် ယုၤလိာ်တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်အပူၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ရဲၣ်လဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ (၈) တီၣ်ပျီထီၣ်အိၣ်သကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကမံး တံာ်သးယုၤ UPDJC အတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအဖျိဝဲ တၢ်ဂီၢ် (၃) အယံ သးဒုဒိၣ်မးလၢယထံၣ်ညါဘၣ် တၢ်မၤဝဲဝဲ လါမူ ၂၄ သီတုၤ ၂၈ သီ အတီၢ် အတၢ်အိၣ်သး၊ ကီၢ်တၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါ အတၢ်ဂီၢ်ဖိ (၅)ခါ အကျါဖျိယုၤဝဲ တၢ်တဘၣ်ထုးသး သးယုၤ ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်အပူၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. ထံၣ်ကီၢ်တၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၣ်အဖီၣ်ဒိၣ် တၢ်ကပာ်ဝဲ သးမ့ၢ်ဒိၣ်တ ခါယံတၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ

ပုၤလိာ်တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ် ခဲဝိတီၣ်လၢ ဘၣ် တၢ်မၤဝဲဝဲ လါမူ ၂၄ သီတုၤ ၂၈ သီ အတီၢ် အတၢ်အိၣ်သး၊ ကီၢ်တၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါတၢ်ခါ အတၢ်ဂီၢ်ဖိ (၅)ခါ အကျါဖျိယုၤဝဲ တၢ်တဘၣ်ထုးသး သးယုၤ ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်အပူၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. ထံၣ်ကီၢ်တၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၣ်အဖီၣ်ဒိၣ် တၢ်ကပာ်ဝဲ သးမ့ၢ်ဒိၣ်တ ခါယံတၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်အံး ခုၣ်အိၣ် ယုၤ န့ၣ်န့ၣ်သးယုၤ (၂) ပဒိၣ် စီၤလၢထီၣ် စံးဝဲ "တၢ်ဂီၢ်လၢ ပတၢ်သးဒီးန့ၣ်သကိးဝဲ (၃) ဝဲထံၣ်အကျါ တၢ်လၢပတီၣ်ပျီထီၣ် လၢပဒီး န့ၣ်ဘၣ်အိၣ် ကညီၣ်ကလုာ်အပတီၢ် တၢ်အိၣ် သကိးတဖၣ်ထံၣ်ရူၤကီၢ်သးမ့ၢ်အပူၤတၢ်ဂီၢ်တ ဖျိ ယုၤယုၤဝဲ ပုၤထီၣ်လဲၣ်. တၢ်ကဆဲးမၤဆူ ဝဲညါ နီၣ်လဲၣ်. တၢ်ကရဲၣ်ကျါမၤဝဲဒီးလဲၣ်တၢ် ဂီၢ်တဖၣ်အဖီၣ်ဒိၣ် ပဝဲသ့ၣ် ခုၣ်အိၣ်ယုၤအံး ကအိၣ်ဝဲဒီး Peace Review Workshop လၢ ပကတုၤဖဲဒီးန့ၣ်လီၤ

KUPC ချါစး မါအိၣ်ပျီထီၣ်စံးဝဲ "တၢ် ဂီၢ် (၅)ထံၣ်အကျါ ကညီၣ်ကလုာ်စုၢ်ပျီထီၣ်က ရၢဒီးပဝဲဝဲလၢာ် ပသ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၢ်လၢ ထံၣ်ရူၤ ကီၢ်သးဂီၢ်ဝဲဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်ဝဲ (၂)ခါ လီၤ ထံၣ်ရူၤကီၢ်သးတကမၤအဖီၣ်ဒိၣ် ပဝဲက ညီၣ်ဒီတကလုာ် သးလီၤဝဲ ဖျိဒုးရၢဒ်ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ် အံးဘၣ် ဆၢ တၢ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလၢာ်ဒီးဘၣ် တီၣ်ပျီထီၣ်ဝဲ တၢ်ဂီၢ် (၄)ထံၣ် (၅)ထံၣ်လၢ ထံၣ်ရူၤကီၢ်သးမ့ၢ်အပူၤ (၂၀) ယုၤဖျိန့ၣ် ယုၤလိာ်တၢ်လဲၣ်ဒီ ပျီမူၤအပူၤ တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်အိၣ်ပျီထီၣ်ဂီၢ်ဝဲ. တၢ်ကတၢၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ ဂီၢ်ဝဲ. ပုၤဂီၢ်ဝဲ လၢပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရီၤ (၃)မ့ၢ်အစုၢ်ပျီထီၣ် အိၣ်ပျီထီၣ်လဲၣ်သး စံးဝဲ ကီၢ် ဆၢဒီး တၢ်ပုၤအစုၢ်ပျီထီၣ်စးတဖၣ်. ခုၣ်အိၣ်ယုၤ ဒီးတၢ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်သးနီၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲ ဒီးဖဲဒုးရၢဒ်ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်တၢ်ဂီၢ်အဖီၣ်ဒိၣ် ပဝဲသးအုၤတၢ်ဒီးဒိၣ်ညါလီၤ ဘၣ်ထွဲ သုးဂီၢ်ဝဲ တကမၤသးန့ၣ်က တၢ်ကမၤဝဲ ဒီလဲၣ်လၢဖျိ ဒါရၢဒ်ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်အံးလဲၣ်န့ၣ် ပဝဲကမုၢ်တဖၣ် အိၣ်ပျီထီၣ်ဝဲ ၁၂၉ ဂၤန့ၣ်လီၤ

ခုၣ်အိၣ်ယုၤတၢ်ကုၤမူလဲၣ်ဒုးန့ၣ်ပါယုၤ (၂၀) ယုၤဖျိန့ၣ် ယုၤလိာ်တၢ်လဲၣ်ဒီ ပျီမူၤအပူၤ တၢ်အိၣ်ပျီထီၣ်အိၣ်ပျီထီၣ်ဂီၢ်ဝဲ. တၢ်ကတၢၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ ဂီၢ်ဝဲ. ပုၤဂီၢ်ဝဲ လၢပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရီၤ (၃)မ့ၢ်အစုၢ်ပျီထီၣ် အိၣ်ပျီထီၣ်လဲၣ်သး စံးဝဲ ကီၢ် ဆၢဒီး တၢ်ပုၤအစုၢ်ပျီထီၣ်စးတဖၣ်. ခုၣ်အိၣ်ယုၤ ဒီးတၢ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်သးနီၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲ ဒီးဖဲဒုးရၢဒ်ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်တၢ်ဂီၢ်အဖီၣ်ဒိၣ် ပဝဲသးအုၤတၢ်ဒီးဒိၣ်ညါလီၤ ဘၣ်ထွဲ သုးဂီၢ်ဝဲ တကမၤသးန့ၣ်က တၢ်ကမၤဝဲ ဒီလဲၣ်လၢဖျိ ဒါရၢဒ်ကီၢ်စုၢ်ပျီထီၣ်အံးလဲၣ်န့ၣ် ပဝဲကမုၢ်တဖၣ် အိၣ်ပျီထီၣ်ဝဲ ၁၂၉ ဂၤန့ၣ်လီၤ

အပစ်ရပ်ကာလဒုက္ခသည်အရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရှိညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရန် KPSN ပြောဆို

ဇွန် ၂၁ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
စောထွန်းလင်း

ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် ကြားကာလ အစီအစဉ် ဖော်ဆောင်ရာတွင် ဒုက္ခသည်အရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရှိ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ပေးစေလိုသည်ဟု ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ရက်(KPSN)က ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့က ရန်ကုန်မြို့၊ Orchid hotel ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်နေ့ အထိမ်းအမှတ် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပြောဆိုလိုက်သည်။

လက်ရှိ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် ဒုက္ခသည်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် မည်သို့ လုပ်ဆောင်နေသည်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မသိရသလို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲထားခြင်းမရှိဟု ပြည်တွင်းဌာန ဧည့်သည်တော်များအား ပို၍ ဒုက္ခရောက်သွားစေမည်ဖြစ်ကာ ဒုက္ခသည်များ၏ ဆန္ဒနှင့် အသံကိုလည်း နားထောင်ကာ လုပ်ဆောင်ပေးစေလိုသည်ဟု KPSN အဖွဲ့ဝင်၊ ကရင်ရေးရာကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး ဆရာကျော်စွာက ယခုလို ပြောသည်။

သူက 'ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှာ အထူးသဖြင့် ကြားကာလ အစီအစဉ်ဖော်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ဒုက္ခသည်နဲ့ IDPs အရေးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီးတော့မှ လုပ်ဆောင်ချက် မှန်သမျှကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာနဲ့ ကျနော်တို့တွေရဲ့ဆန္ဒသဘောထားကို ညှိနှိုင်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ တာဝန်ရှိသူတွေကို သတင်းသမားများကတဆင့် အသိပေးချင်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

လက်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် အလှူရှင်များ ရိက္ခာနှင့် အထောက်အပံ့များ လျော့ချမှုများ ကြုံတွေ့နေရပြီး အစိုးရအနေဖြင့် ဒုက္ခသည်အရေးကို စတင်ဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် ဒုက္ခသည်များ နေရပ်ပြန်ရန်အဆင်သင့် မဖြစ်သေးချိန်တွင် အလှူရှင်များကို အစိုးရအနေဖြင့် ဆက်ကူညီပေးဖိအားပေးစေလိုသည်ဟု ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီ၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူး နော်ဘလူးမင်းနိုက်ဇန်ကလည်း သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် တိုက်တွန်းပြောဆိုသည်။

အဆိုပါ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ဒုက္ခသည်များ၏ ပကတိ အခြေအနေကို အများပြည်သူသိရန် KPSN က ဦးဆောင်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး အခမ်းအနားသို့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဖွဲ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်းသဉ္ဇာမျိုး၊ ကရင်ဒုက္ခသည် ကော်မတီ၊ ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် သတင်းမီဒီယာများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း လူတရာနီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာ ဧက ၂၀၀၀ ခန့်ရှိ မြို့သစ်စီမံကိန်းတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၊ အငြိမ်းစားများ၊ အိုးအိမ်ပိုင်မရှိသူများကို နေရာချထားပေးရန် အစီအစဉ်ရှိသလို ဒုက္ခသည်များ ရန်ကုန်မြို့သို့ လာရောက်အခြေချနေထိုင်လိုပါက တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအနေဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး စီစဉ်ပေးသွားမည်ဟု ကရင်တိုင်းရင်းသား ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်းသဉ္ဇာမျိုးက အခမ်းအ

နားတွင် ပြောသည်။ အိတူးထာ့ ပြည်တွင်းဒုက္ခသည်စခန်းမှ နေရပ်ပြန်လာသူ စောပေါလယ်ကာလီလား မှူးက 'ကျနော်တို့နေတဲ့ ဖာပွန်ခရိုင်၊ လူသေမြို့နယ်မှာ အစိုးရ တပ်စခန်း ၆၅ ခုကနေ အခု ၈၁ ခုအထိ တိုးလာတယ်။ တပ်စခန်းတွေက ကျနော်တို့ရဲ့ ရွာတွေ၊

တောင်ယာတွေ၊ လမ်းပေါ်တွေမှာ နေရာယူထားတော့ ပြန်လာမနေရဘူး။ ဒီလို တပ်စခန်းတွေ တိုးချလာတာမို့ ဒုက္ခသည်တွေ ပြန်မလာရဘူး' ဟု ဆိုသည်။ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တွင် ကရင်ဒုက္ခသည် စခန်းနှစ်ခုနှင့် ကရင်ဒုက္ခသည် ကော်မတီ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ

ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်း ၇ ခုရှိပြီး ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့၊ နောက်ဆုံးစာရှင်းအရ ဒုက္ခသည်ပေါင်း ၉၆၅၂၀ ဦးရှိကြောင်း ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီက ပြုစုထားသည့် စာရင်းများအရ သိရသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ် အာမခံချက်ပေးနိုင်ပါက တိုင်းရင်းသားများ ခွဲထွက်မည်မဟုတ်ဟု ကရင်ပါတီများပြောဆို

ဇွန် ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
စောညွန့်သောင်း

တိုင်းရင်းသားများ လိုလားသည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ပါက မည်သည့် တိုင်းရင်းသားမဆို ခွဲထွက်မည်ဟုတ်သလို အပြန်အလှန် ထိန်းညှိနိုင်သည့် အချက်များရှိရန်လိုသည်ဟု ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီများက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ သုံးသပ်ပြောဆိုသည်။

ပြီးခဲ့သည့် မေ ၂၄ ရက်မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ -၂ ရာစုပင်လုံ ဒုတိယအကြိမ်အစည်းအဝေး၊ နိုင်ငံရေးကဏ္ဍဆွေးနွေးပွဲတွင် အစိုးရနှင့် တပ်မတော်တို့က ခွဲထွက်ရဆိုသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းခြင်းအပေါ် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့တချို့တို့က ပယ်ဖျက်ရန် ကန့်ကွက်ခဲ့ရာ သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ရှိနေသည့်အတွက် ထိုအချက်ကို ဆက်မဆွေးနွေးဘဲ ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် ခွဲထွက်ရဆိုသည့် စကားရပ်ကို မထည့်သွင်းစေလိုသည့် အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ နိုင်ငံရေးအရ မည်သည့်အာမခံချက်မျှ မရရှိသေးသည့်အပေါ် တိုင်းရင်းသားများ လိုလားသည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ပါက မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမှ ခွဲထွက်မည်မဟုတ်ကြောင်း ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP) ဥက္ကဋ္ဌ စောရဝင်းနိုင်က ပြောသည်။

သူက 'ခွဲထွက်ရဘူးလို့ အတင်းအဓမ္မ ထည့်သွင်းခိုင်းတာကတော့ မဖြစ်သင့်ဘူးလို့ မြင်တယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေ အားလုံးရဲ့ ဆန္ဒလည်း အလေးထားဖို့ လိုပါတယ်'

ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ မှတ်ချက်ပြု ပြောသည်။ အလားတူ အစိုးရနှင့် တပ်မတော်တို့မှ ထည့်သွင်းလိုသည့် ခွဲထွက်ရ စကားရပ်ကို လက်ခံနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းရှိသည်ဟု မြင်သလို တိုင်းရင်းသားများအတွက် အာမခံချက်ရှိသည့် နောက်ဆက်တွဲ စာသားအပိုဒ်များကို ပြန်လည်ဖြည့်စွက်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ပြဿနာပြေလည်သွားနိုင်သည်ဟု ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကတစ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ စောခင်မောင်မြင့်က ယခုလို ပြောသည်။

'ကျနော်တို့ပါတီက မြင်မိတာက ခွဲထွက်ရဆိုတဲ့ စကားရပ်ကို အစိုးရနဲ့စစ်တပ်တို့က ထည့်သွင်းချင်ရင် တိုင်းရင်းသားဘက်က လက်ခံနိုင်မယ့် လမ်းကြောင်းတခု

တော့ရှိတယ်။ ခွဲထွက်ရဆို ထည့်သွင်းပေးထားပြီးတော့ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေကို မတရားကျူးကျော် ကျွန်ုပ်ပြုခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခြင်း၊ မတရားဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း စတာတွေကို ပြုလုပ်လာပါက အလိုအလျောက် တိုင်းရင်းသားဘက်က ခွဲထွက်ချင်၊ ခွဲထွက်လိုရတယ်ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ ပြန်လည်ဖြည့်စွက်ထိန်းညှိလို ရတယ်လို့ မြင်မိပါတယ်' ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

ယင်းခွဲထွက်ရ စကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရနှင့်စစ်တပ်တို့သည် တိုင်းရင်းသားများအား ခွဲထွက်ရဆိုသည့် ကတိကိုပေးမှသာ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ပေးနိုင်မည်ဆိုကာ ဓားပြတိုက်ပြီးပြန်ပေးဆွဲနေသလို တူသည်ဟု ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP)မှ အထွေထွေ

အတွင်းရေးမှူး မန်းကျော်ငြိမ်းက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ပြောသည်။

'ဖက်ဒရယ်ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်က ဆန္ဒအရ ပူးပေါင်းတာဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒမရှိရင် ဘာကြောင့် ခွဲထွက်ခွင့်မရတာလဲ။ အမှန်က ဒါကိုချုပ်ကိုင်တာက မရိုးသားတာပဲလို့မြင်တယ်။ အဲဒီအပေါ်မှာတော့ ကျနော်တို့က လက်မခံနိုင်ဘူး' ဟု မန်းကျော်ငြိမ်းက ပြောသည်။

အဆိုပါ ခွဲထွက်ရဆိုသည့် စကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD)က ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် ပင်လုံစာချုပ်၊ ပင်လုံကတိကဝတ်နှင့် ပင်လုံစိတ်ဓာတ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ပြည်ထောင်စုမူနှင့် ဆန့်ကျင်နေပြီး တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီ

ညွတ်ရေးကို ပျက်ပြားစေသည့်အတွက် လက်မခံနိုင်ကြောင်း ပြီးခဲ့သည့် မေ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့် မေ ၂၄ ရက်မှ ၂၉ ရက်အထိ ကျင်းပသည့် ၂၁ ရာစုပင်လုံ ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေး၊ နိုင်ငံရေးကဏ္ဍတွင် အဆိုပြုချက် ၂၁ ချက် ဆွေးနွေးခဲ့ရာ သဘောတူညီမှု ၁၂ ချက် ရရှိခဲ့သော်လည်း ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအတွက် အာမခံချက်များ မပါဝင်သေးသလို ခွဲထွက်ရေးအဆိုပြုချက်ကို တတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် ဆက်ဆွေးနွေးရန် ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့သည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ သုတေသနပြုခဲ့သည့်

ငြိမ်းဖောင်ဒေးရှင်းမှ စောထက်ဝေယံကျော် နွဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ငြိမ်းဖောင်ဒေးရှင်းကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ရေး အသံပညာပေးသင်တန်းများ အပါအဝင် လူထုပညာရေး၊ တိုင်းရင်းဘာသာစကားနှင့် ဖိုရမ် စသည့် စီမံကိန်းများဖြင့် စတင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၆ နှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့် ၂၀၁၇ နှစ်ဆန်းပိုင်းက ၎င်းတို့သည် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့နယ် ၄ ခုသို့ စိတ်ကြွဆေးပြား သုံးစွဲသူများ၏ အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ သုံးလကြာ ကွင်းဆင်းကာ သုတေသန ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အဆိုပါက သုတေသနပြုခဲ့မှုအပေါ် ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ငြိမ်းဖောင်ဒေးရှင်း၏ ညှိနှိုင်းရေးမှူး စောထက်ဝေယံကျော်အား ကေအိုင်စီက ဇွန် ၂၂ ရက်နေ့တွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည်။

ငြိမ်းဖောင်ဒေးရှင်းသည် အစိုးရမဟုတ်သော လွတ်လပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ရုံးချုပ်ကို ရန်ကင်းတွင် ထားရှိကာ ကချင်၊ ကယား၊ ချင်း၊ မွန်၊ သျှမ်း(ရှမ်း)နှင့် ရခိုင် စသည့် ပြည်နယ်များတွင်လည်း ရုံးခွဲများ ထားရှိလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ငြိမ်းဖောင်ဒေးရှင်းကနေပြီး ပြည်နယ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးအပေါ် သုတေသနအတွက် အချက်အလက် ကောက်ခံရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ရှင်းပြပေးပါလား။

အဓိက ကျနော်တို့ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က သုတေသနဆိုင်ရာ မူးယစ်ဆေးဝါး သုတေသနကို ကောက်ဖို့ထက်စာလို့ရရင် ပထမဆုံးအဆင့်အနေနဲ့ စီမံကိန်း ရည်မှန်းချက်ကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ အဓိက ကျနော်တို့ ရည်မှန်းချက်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လေးက အကြောင်းအရာပေါ်မှာ အခြေခံတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ သုတေသနပြုခြင်းနဲ့ လှုံ့ဆော်သွားပေးခြင်းအားဖြင့် နောင်လာမယ့် အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ ဌာနတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတွေရဲ့ သဘောထားဆန္ဒအမှန်တွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ဖို့ပေါ့။ တနည်းပြောချင်တာက နောက်ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ မူဘောင်နဲ့ မူဝါဒတွေ ချမှတ်တဲ့အခါမှာ ဒေသခံပြည်သူရဲ့ အသံကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးပြီးတော့မှ ရေးဆွဲဖို့ဆိုပြီး ကျနော်တို့ သုတေသန လုပ်ခြင်းနဲ့ လှုံ့ဆော်သွားပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်တာပေါ့။

သုတေသနအချက်အလက်တွေကို ဘယ်လို ကောက်ခံခဲ့လဲ။

ကျနော်တို့က ဘယ်လိုမျိုး ပုံစံနဲ့ လုပ်ဆောင်လဲဆိုတော့ ပထမဆုံးအနေနဲ့ ကရင်ပြည်နယ်မှာ ဒေသခံတွေရဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ၊ အခက်အခဲတွေ ဘာရှိလဲဆိုတာ ကွင်းဆင်းလေ့လာတာပေါ့။ ကွင်းဆင်းလေ့လာတဲ့အခါ အများအားဖြင့် ပြောဖြစ်တာက မူးယစ်ဆေးဝါးက သူတို့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အခက်အခဲတစ်ခုထဲက အကြီးဆုံးလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့်မို့ ဒီမူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူထုရဲ့ အသံတွေ၊ သူတို့ ခံစားနေရတဲ့ အခက်အခဲတွေကို ကျနော်တို့က သုတေသနပြုသင့်တယ်ဆိုပြီးမှ ဒီမူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ သုတေသနကို လုပ်ဖြစ်သွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းက ဘယ်နယ်ထဲကို ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့သလဲ။

လူ(၁၀)ယောက်မှာ(၆)ယောက်က သုံးစွဲတယ်။ ဒါကိုကြည့်ရင်ကျနော်တို့ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကတော်တော် အခြေအနေ ဆိုးတယ်လို့ပြောလို့ရတယ်...

ကရင်ပြည်နယ်မှာ ကျနော်တို့ ၄ မြို့နယ် လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ ကော့ကရိတ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီး၊ လှိုင်းဘွဲ့နဲ့ ဖားအံမြို့နယ်တို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ဆောင်တဲ့ကာလအနေနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ၂၀၁၆၊ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာကနေ ၂၀၁၇၊ ဇန်နဝါရီလအထိ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့တာပေါ့။ အဲလို ကျနော်လုပ်ဆောင်တဲ့နေရာမှာ ဦးတည်အုပ်စုအနေနဲ့ ကျနော်တို့ ထားပြီးတော့ လုပ်ဆောင်တာ ရှိတာပေါ့။

ဦးတည်အုပ်စုကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျောင်းသားလူငယ်ထုပေါ့။ ကျောင်းသားလူငယ်ထုလို့ ပြောတဲ့နေရာမှာလည်း အထက်တန်းအဆင့်၊ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာသင်ကြားနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေထဲမှာ စစ်တမ်းကောက်တာ ရှိတယ်။ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းကြားထဲမှာလည်း ကောက်ခံတယ်။ နောက်တခုက အစိုးရဝန်ထမ်းပေါ့။ အစိုးရဝန်ထမ်းလို့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဌာနတွေကို ပြောတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ ဌာနမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ အစိုးရဝန်ထမ်း၊ ကျန်းမာရေးပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လုပ်ဆောင်နေတဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ အဲဒီဝန်ထမ်းတွေ အပေါ်မှာ ကျနော်တို့တွေ့ဆုံပြီးတော့ ကျနော်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့တာတွေ ရှိတယ်။ နောက်တခုက နိုင်ငံရေးပါတီတွေ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တွေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေပေါ့။ သူတို့ကို ကျနော်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့တယ်။ ထို့နည်းတူပဲ ဒေသခံပြည်သူ ရွာသူရွာသားတွေပေါ့။ နောက်တခုက ကောက်ခံသင့်တဲ့ အုပ်စုတွေထဲမှာ ပါဝင်တာကတော့ အနုပညာရှင်တွေပေါ့။ အနုပညာထဲမှာ လှုပ်ရှားနေတဲ့ အုပ်စုတွေထဲမှာလည်း ကောက်ခံခဲ့တာ ရှိပါတယ်။

အဲသလိုအချက်အလက်ကောက်ခံတဲ့အခါ တွေ့ဆုံခဲ့တဲ့သူတွေနဲ့အတွေ့အကြုံ လေးတွေ ပြောပြပေးပါလား။

တွေ့ဆုံတဲ့နေရာမှာ နည်းစနစ်အတိုင်း တယောက်စီ တွေ့တာ ရှိသလို၊ အုပ်စုဖွဲ့ပြီးတော့မှ တူရာတူရာကို ဖွဲ့ပြီး စကားဝိုင်းလေးဖွဲ့ပြီး တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့တာလည်း ရှိတာပေါ့။ တယောက်စီ မေးတဲ့အခါမှာတော့ အများအားဖြင့် ရင်းနှီးတဲ့သူတွေ ဆိုလိုရင် နည်းနည်းပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတာပေါ့။ တချို့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ ဆိုလိုရင်လည်း သူတို့ရဲ့ ဖြစ်တည်ရတဲ့ ခံစားချက်တွေက တအားများတယ်။ တချို့မိဘတွေကလည်း တကယ်ပဲ ခံစားနေရတဲ့အခါကျတော့ အပွင့်လင်းဆုံး ပြောတယ်။ တခါတခါဆိုရင် သူတို့ ခံစားရတဲ့ဟာတွေ ပြောတဲ့အခါ Emotion (စိတ်ခံစားမှု)လည်း ပါတာပေါ့။ အဲလို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသလို တချို့ကျတော့လည်း ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းပြောတာပေါ့။ ထိန်းသိမ်းတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ သူတို့ကလည်း ကြိုက်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ အန္တရာယ်လို့ ပြောမလား။ သူတို့ရဲ့ အခက်အခဲပဲ ဆိုရမှာပေါ့။

တချို့မေးလို့ မရတဲ့ အပိုင်းမှာလည်း ရှိတာပေါ့။ ဥပမာ- ကျနော်တို့ မေးတာ ဒီဒေသမှာ မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးတဲ့သူ ရှိသလား။ သင့်အိမ်နားမှာ ရှိသလား။ သင့်ဆွေမျိုးထဲမှာ ရှိသလား။ အဲလိုမေးတဲ့အခါ ယေဘုယျ ဆန်ဆန်ပဲ ဖြေကြတာပေါ့။ တချို့လူငယ်တွေကို သင်ကိုယ်တိုင် မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးဖူးသလား မေးတော့ မသုံးဖူးဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတို့ သူငယ်ချင်းကြားထဲမှာ သုံးတဲ့သူ ရှိသလား မေးတော့ ရှိတယ်လို့ ဖြေတယ်။ အဲလို အခြေအနေမျိုးမှာ သုတေသန ကောက်ရတာ ကတ်သီးကတ်သတ် ဖြစ်တာပေါ့။ သူငယ်ချင်းကသုံး သူက မသုံးဘူးဆိုတော့ စဉ်းစားရတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဓိက အဲဒီအချက်ကို လိုချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ သို့သော်လည်း ပြန်သုံးသပ်လို့ ရတာပေါ့။ မူးယစ်ဆေးဝါး ပေါများတဲ့ အခြေအနေရယ်၊ တချို့ သူတို့ပြောရမှာ ဝန်လေးတာရယ်ပေါ့။ တချို့ မိဘတွေက သားသမီး သုံးနေတာတောင်မှ ဖမ်းဆီးရေးတွေ ဖြစ်မလား။ ကျနော်တို့အပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုက လိုတာပေါ့။ တော်တော်လေးကို ရှင်းပြတာလည်း ရှိတယ်။

လေးမြို့နယ်ထဲမှာ အချက်အလက် ကောက်ခံတဲ့အခါ လူတွေ စိတ်ကြွဆေး ဘယ်လောက်ထိ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး သုံးစွဲတာ တွေ့ရလဲ။

ကျနော်တွေ့ရှိရတာက လေးမြို့နယ်စလုံး သူမသား၊ ကိုယ်မသားပါပဲ။ အကုန်လုံးက အဆိုးဘက်မှာပဲ များတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါး မြင်ဖူးသ

လားလို့ မေးရင်၊ မြင်ဖူးမှု အခြေအနေမှာတောင်မှ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်က တွေ့ဖူးကြတယ်။ ဆိုလိုတာက သူတို့ကိုယ်တိုင် မသုံးဖူးရင်တောင် မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ရင်းနှီးနေတာပေါ့။ စစ်တမ်းကောက်တဲ့အခါ လူအယောက် ၂၀၀ ကို အခြေခံပြီးတော့ ကောက်ခံခဲ့တာပေါ့နော်။ ၂၀၀ မှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းဆိုတော့ ဒါလည်း နည်းတဲ့ အခြေအနေ မဟုတ်ဘူးပေါ့နော်။

ကျောင်းသားထုကြားထဲမှာဆို ပိုပြီးတော့ ဆိုးတာပေါ့။ မေးရင် တွေ့ဖူး၊ မြင်ဖူးတာ များတာပေါ့။ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းက လွယ်လွယ်ကူကူ မူးယစ်ဆေးဝါးကို ဝယ်လို့ရယ်တယ်လို့ ဖြေတယ်။ သုံးစွဲနေတဲ့ အခြေအနေမှာ ရှိတယ်လို့ ဖြေကြတာပေါ့။ ဆိုတော့ လူ ၁၀ ယောက်မှာ ၆ ယောက်က သုံးစွဲတယ်ပေါ့။ ဒါကို ကြည့်ရင် ကျနော်တို့ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က တော်တော် အခြေအနေဆိုးတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။

သုတေသန ကောက်ခံတဲ့အခါမှာ ဘာအခက်အခဲတွေ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတာ ရှိလဲ။

လုပ်ငန်းသဘောအရ သွားလာရတာကတော့ အခက်အခဲ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အခက်အခဲအနေနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့က တွေ့ဆုံတဲ့ အခါမှာကျတော့ တချို့ဒေသမှာ စကားဝိုင်းဖွဲ့ပြီး လုပ်ချင်တယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောမယ်လို့ပြောရင် လာကြဖို့ တော်တော်တွန့်တယ်။ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးဘက်ကို ကျနော်ပြောကြည့်မယ်။ ကျနော်တို့ ဆွေးနွေးပွဲလုပ်ပြီး ပြန်သွားရင်တောင် ဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ ငါတို့ ပါတယ်လို့ အပြင်ကို မပြောပါနဲ့တဲ့။ ဒါပေမယ့် စကားဝိုင်းမှာတော့ သူတို့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောကြပါတယ်။ နောက်ပြီး သူတို့က ကျနော်တို့ကို သတိပေးတာ ရှိတယ်။ နင်တို့ သွားတာ ဒီထက်ကျော်ပြီး ဆက်မသွားဖို့၊ အန္တရာယ်ရှိတယ်ပေါ့။ လုံခြုံရေးကလည်း ဘယ်သူမှ အာမခံချက် မပေးနိုင်ဘူးပေါ့။

အချက်အလက်ကောက်ခံတဲ့သူတွေအထဲမှာအထူးသဖြင့်အစိုးရဝန်ထမ်းတွေက ဘာပြောလဲ။

အစိုးရဝန်ထမ်းလို့ ပြောလိုရင် ပညာရေးကော၊ ကျန်းမာရေးကော ခြုံပြီးတော့ ပြောလိုရင် သူတို့လည်း မကြိုက်ဘူး။ သူတို့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က သာမန်ထက်စာရင် ပိုပြီးတော့ ဆိုးတာပေါ့။ ပညာရေး ဝန်ထမ်းလို့ ပြောရင် ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမတွေဆိုရင် ကျောင်းသားထုထဲမှာ သုံးစွဲတာ ရှိတဲ့အခါကျတော့ သူတို့လည်း စိတ်ညစ်တယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ သူတို့တိုင်လိုက်ရင်လည်း မိဘနဲ့ ပြဿနာဖြစ်မှာ တပိုင်း၊ ပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း ထိခိုက်သွားမလားပေါ့။ အဲဒီအထိကို ကျနော်တို့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတယ်။ နောက် ကြုံရတဲ့ အခြေအနေတခုက ဆရာမတယောက်ဆိုရင် သူတို့ကျောင်းမှာဖြစ်တဲ့ အဖြစ်တွေ ပြည်နယ် အဆင့်မှာ တင်ပြတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည်နယ်က ကိုယ်တွယ်မရဘူး။ အဲလို အခြေအနေတွေ ရင်ဆိုင်ရတယ်။ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဆိုလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ။ သူတို့ ရင်ဆိုင်ရတာက ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး လာတဲ့ လူနာတွေ အများအားဖြင့် သူတို့ တွေ့ဖူးတော့ စိတ်ပျက်တာ ပေါ့နော်။

သုတေသနလုပ်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို စုစည်းပြီး ဘယ်လိုပြန်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့လဲ။

ကျနော်တို့ ရရှိလာတဲ့ အချက်အလက်တွေကို ပြည်နယ်လွှတ်တော်ရုံးကို သွားပြီး ကိုယ်စားလှယ်တွေကို တင်ပြတာပေါ့။ တင်ပြတဲ့ အပေါ်မှာလည်း အားလုံးခြုံပြီးတော့မှ အဓိက တွေ့ရှိချက်တွေရယ်၊ ပြီးတော့မှ ကျနော်တို့ အကြံပြုချက်တွေ၊ ပေါ်လစီတွေကို Recommendation (အကြံပြု ထောက်ခံချက်)ပုံစံနဲ့ တင်ပြတယ်။ ကျနော်တို့ တင်ပြတဲ့ တွေ့ရှိချက်၊ အကြံပြုချက်တွေအပေါ်မှာ အကုန်လုံးတော့ သူတို့ လက်ခံတယ်။ သို့သော် သူတို့မှာလည်း အခက်အခဲ ရှိတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ လွှတ်တော်ကလည်း အားကောင်းမယ်လားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ တခုရှိတာက ဥပဒေပြန်ပြုဖို့ဆိုရင်လည်း သူတို့အတွက် တဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶▶▶

အိုးသူကြီး ဘဝကနေ ပိုးကရင်အဆိုတော် ဖြစ်လာသူ ကွာဖလူး

စဖန်းရှောင်း

ကရင်အနုပညာလောကမှာ ပရိသတ်တွေအကြား တမူထူးခြားတဲ့ ဟန်ပန်တွေ၊ သီချင်းစာသားတွေ၊ သံစဉ်တွေနဲ့ အထူးသဖြင့် 'ပိုးကရင်' ပရိသတ်တွေအကြား လက်ခံအားပေးတဲ့ ကရင်အဆိုတော်တယောက် ရှိပါတယ်။ ကရင်သီချင်းတွေ သီဆိုနေဆဲဖြစ်တဲ့ ဒီအဆိုတော်ဟာ အိုးသူကြီးဘဝကနေ မိမိ ဝါသနာပါတဲ့ အနုပညာကို တစိုက်မတ်မတ် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်လာခဲ့ပြီးမှ ပရိသတ်ရဲ့ အားပေးမှုကို လက်ခံရရှိခဲ့သူပေါ့။

သူကတော့ ပိုးကရင်အဆိုတော် 'ကွာဖလူး' ဖြစ်ပါတယ်။ အဆောင်အိုးသူကြီးဘဝကနေ အဆိုတော်ဖြစ်လာသူအနေနဲ့ မအောင်မြင်ခင် အချိန်က ခက်ခဲပဲပန်း ဆင်းရဲတဲ့ အတိတ်ကာလဆိုတာ ရှိစမြဲပေါ့။ သူ့ရဲ့ပိုးကရင်သီချင်းတပုဒ်ဖြစ်တဲ့ ခူးမိုးကိုင်(ထီးစုတ်) သီချင်းလေးနဲ့ ပရိသတ်ရဲ့ လက်ခံမှုကိုရရှိလာတဲ့ ကွာဖလူးကလည်း အဲဒီအထဲမှာ တဦး အပါအဝင်ပါ။

ကွာဖလူး နာမည်အရင်းကတော့ စောလှဝင်းကြည် ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့နယ် ရဲသာကျေးရွာအုပ်စု၊ ကမော့ကစင်ရွာ ဇာတိဖြစ်ပြီး မွေးချင်းမောင်နှမ ၆ ယောက်ရှိတဲ့အထဲမှာ အငယ်ဆုံးဖြစ်သလို သူ့နာမည်ကလည်း ထူးခြားပါတယ်။ တခြား အဆိုတော်တွေလို နာမည်လှလှလေးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ 'ကွာ'ဆိုတာ ပိုးကရင်လို ပုဆိန်၊ 'ဖလူး' ဆိုတာ ကျွတ်ထွက်သွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာလို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ရင်တော့ 'ကျွတ်ထွက်နေတဲ့ ပုဆိန်ရိုး' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

ကရင်တွေထဲမှာ အသားဖြူသူတွေ များတယ်လို့ အများထင်ထားသလို မဟုတ်ဘဲ အမည်းရောင်သန်းတဲ့ အသားအရေနဲ့ ပိန်ပိန်ရှည်ရှည် အရပ်အမောင်းကို ပိုင်ဆိုင်ထားသူပါ။ အနုပညာမျိုးရိုး မရှိပေမယ့်လို့ ငယ်ငယ်ကတည်းက သီချင်းဆို ဝါသနာပါတဲ့ ကွာဖလူးဟာ တချို့သော အနုပညာရှင်တွေလို အဆိုပညာ၊ အရေးပညာ စတဲ့အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အခြေခံသင်ကြားမှုတွေအတွက် ငွေကုန်ကြေးကျခံကာ သင်ယူနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေ အခြေအနေတွေ မရှိခဲ့ဘူးလို့လည်း ပြောပြပါတယ်။

'အရင်ခေတ်က ကျနော်တို့ရွာမှာ မိကျောင်းတံဆိပ် စက်ဘီးဝယ်စီးနိုင်တဲ့သူကတော့ သူဌေးပဲ။ ကျနော်ကတော့ မဝယ်နိုင်တော့ ကျောင်းတက်တာတောင် ရွာကနေ ဖားအံကို လမ်းလျှောက်ပြီး ကျောင်းတက်ရတာပေါ့။ သီချင်းရေးတာ၊ ဆိုတာကိုတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဝါသနာပါတော့ အနောက်တိုင်းသံစဉ်ကို ပိုပြီးစိတ်ဝင်စားတဲ့ ကျနော်အနေနဲ့ သီချင်းရေးတာလုပ်ဖို့က အရင်ဆုံး ဂစ်တာတီးသင်ပါတယ်။ သင်ပြပေးမယ့်သူ မရှိတော့ ကျနော်ဆရာက စာအုပ်ပေါ့။ အဆိုတော် ပိုးဒါလီ သိန်းတန်ရဲ့အဖေ မြန်မာပြည်သိန်းတန်ရဲ့ ဂီတာတီးခတ်နည်း စာအုပ်တွေထဲကပဲစပြီး ဂီတာတီးနည်း လက်ကွက်တွေကို သင်ယူလေ့လာခဲ့ရပါတယ်။'

ဒီလိုနဲ့ သူဟာ အတန်းပညာသင်ကြားရင်း တဖက်က မိမိဝါသနာပါရာကို ကြိုးစားသင်ယူခဲ့ပါတယ်။ နဝမတန်း တက်ရောက်တဲ့နှစ်မှာ ဖားအံမြို့ အထက(၄) အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းကို ပြောင်းရွှေ့ပညာသင်ကြားခဲ့ရပါတယ်။ ဒဿမတန်းအထိသာ ပညာသင်ကြားခဲ့ရတဲ့ သူ့အနေနဲ့ ဖားအံမြို့မှာရှိတဲ့ ကရင်ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ဘော်ဒါဆောင် (Karen Student's Centre)မှာ အိုးသူကြီး လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်နေရင်းကနေ 'ကွာဖလူး'ရယ်လို့ ကရင်ပရိသတ်တွေ လက်ခံ

အားပေးတဲ့ အဆိုတော်တယောက်ဖြစ်ဖို့ အစပြုမှုတခု ဖြစ်လာပါတော့တယ်။

'ကျနော်ကတော့ အဆောင်မှာ ဘာမှမဟုတ်ဘူး။ အိုးသူကြီးပဲ။ အဆောင်မှာနေရင်း အိုးသူကြီးလုပ်ရင်းနဲ့ ကျနော် ညနေဘက်ဆို ဂစ်တာတီးပြီး သီချင်းအမြဲဆိုတယ်။ အရှေ့ပိုးကရင်သီချင်းတွေပေါ့။ အဲဒီမှာ တခြားသူတွေက ကျနော်ကိုယ်တိုင်ရေးပြီး ဆိုတဲ့သီချင်းကိုကြားတော့ အား... နှင့်ဥစ္စာ တယ်ကောင်းပါလားတဲ့။ တခါမှ မကြားဖူးဘူးတဲ့။ အခွေထုတ်ပါလား။ ဘာညာနဲ့ ဝိုင်းပြောတာကနေ တခြားသူတွေရဲ့ လက်ခံမှုတခုရခဲ့ပါတယ်။'

အဲဒီအချိန်တုန်းက ကရင်အနုပညာလောကမှာ မယ်ဒလင်တီး သီဆိုရတဲ့ သီချင်းတွေသာ ရေပန်းစားနေဆဲဖြစ်နေတာမို့ သူ့ရဲ့ ဒီလိုထူးခြားတဲ့ ခေတ်ပေါ်သံစဉ်နဲ့ ကရင်သီချင်းဖန်တီးမှုဟာ ကရင်ပရိသတ်တွေအတွက် အပြောင်းအလဲလေးတခုတော့ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသံသွင်းဖို့ စတုရီယိုက ဖားအံမြို့မှာမရှိ။ ငွေကြေးလည်းမတတ်နိုင်။ အဲဒီတော့ ဝါသနာအရ ရွေးချယ်ခဲ့တဲ့ သူ့အနုပညာလမ်းကြောင်း အစပြုမှုက အခက်အခဲတွေနဲ့ပါပဲ။

သူငယ်ချင်းတွေ အကူအညီနဲ့ Lover Boy ဆိုတဲ့တီးဝိုင်းလေးဖွဲ့လိုက်တဲ့ သူ့ရဲ့ကြိုးစားမှုရလဒ်ကတော့ အောင်မြင်မှုမရတာနဲ့ပဲ အစပြုခဲ့ရပါတယ်။ ဆုံးရှုံးမှုတွေနဲ့ စလိုက်ရတဲ့ သူ့အနုပညာအလုပ်ကို ကြံကြံခံခံဆက်လျှောက်ရင်း နောက်ဆုံး ၂၀၀၄ ခုနှစ် လောက်မှာ သူ့ရယ်၊ သူငယ်ချင်းတွေဖြစ်တဲ့ ဆိပ်ဖောင်ရယ်၊ စီစောဟိန်ရယ် ၃ ဦးပါဝင်သီဆိုထားတဲ့ ပထမဆုံးသော ခူးမိုးကိုင် (ထီးစုတ်) သီချင်းတီပဲခွေကို ရန်ကုန်မှာ အသံသွင်းပြီး ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ ပထမဆုံးပွဲဦးထွက် ခူးမိုးကိုင်သီချင်းခွေဟာ ကရင်ပြည်နယ် အတိုင်းအတာအရ အခွေ ၅၀၀၀ ကျော်အထိ အောင်မြင်စွာ ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့သလို ထိုင်းနိုင်ငံရောက် ကရင်လူမျိုးများရဲ့ ပါးစပ်ဖျားမှာ အထူး ရေပန်းစားပြီး အားပေးမှုရတဲ့အထိ ပေါက်ခဲ့တဲ့သီချင်းခွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသီချင်းခွေကို ဗီစီဒီအဖြစ် ပြန်လည်ပုံဖော် ရိုက်ကူးလိုက်ရာမှာတော့ အောင်မြင်မှု ပိုမိုရရှိသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ထိုင်း၊ မလေးရှား နိုင်ငံများသို့လည်း သွားရောက်ဖျော်ဖြေမှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသေးတယ်။

သူ့သီချင်းတွေဖြစ်တဲ့ ခူးမိုးကိုင်၊ မူးနောင်ရှား(အပျိုကြီး)၊ အောဆွန်းလာဆိုင် ဒုံဘောင်ကောက်(မင်္ဂလာပါ မြို့ဘန်ကောက်)၊ မာဖလူးရယ် သီးကသီး(ငါ့ကို ရူးသွပ်စေတဲ့ မြင်းဆေး)၊ သာဝါထိုးယို မွယ်စအဲ (ရင်ခုန်မိတာ အချစ်ပဲ)၊ စတဲ့ ပိုးကရင်လေးတွေဟာ သူ့ကို ကွာဖလူးရယ်လို့ ယနေ့အချိန်အထိ ကရင်ပရိသတ်တွေ လက်ခံအားပေးမှု ရယူနိုင်ခဲ့တဲ့ သီချင်းတွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဆယ်ကျော်အရွယ်ကတည်းက သီချင်းစရေးတဲ့ သူ့အနေနဲ့ ပိုးကရင်သီချင်းပေါင်း တရာကျော်ရေးစပ်ခဲ့ပြီး ကိုယ်ပိုင်အယ်လ်ဘမ် ၂ ချပ်၊ အတွဲခွေပေါင်း ၂၀ ကျော်မှာ ပါဝင်သီဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့ရေးစပ်ခဲ့တဲ့သီချင်းတွေထဲက တချို့ဟာ အရင်ခေတ်အခြေအနေအရ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ခေါ်ယူမေးမြန်းမှုခံခဲ့ရပြီး သီချင်းတစ်ပုဒ်ကြောင့် ပြဿနာဖြေရှင်းခံရတဲ့အဖြစ်တွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်လို့ပြောပြပါတယ်။ အဲဒီသီချင်း နာမည်တွေကိုတော့ ထုတ်ဖော်ပြဖို့ သူကတော့ ခွင့်မပြုပါဘူး။ ယနေ့အချိန်အထိလည်း နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊ ခေတ်အခြေအနေအရ

ပရိသတ်ရှေ့ ထုတ်ဖော်သီဆိုဖို့ အခွင့်မသာသေးတဲ့၊ အခွင့်မသာတော့တဲ့ သီချင်းလေးတွေ ရှိနေတုန်းပဲလို့ သူက ပြောပြပါတယ်။

ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ မူလဗီဇ ပီသေသအတိုင်း ဟိတ်ဟန်မရှိ၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဆိုတတ်သူ၊ အေးဆေးစွာနေတတ်သူ အောင်မြင်တဲ့အဆိုတော်ဖြစ်လို့ ငွေကြေးချမ်းသာမှာပဲလို့ ထင်မိသူတွေအတွက်ကတော့ အမှားကြီးမှားနေပြီလို့သာ ပြောရမှာပါ။ သူ့အိမ်ရောက်သွားတဲ့ အခါမှာတော့ သက်ရှိထင်ရှားရှိနေဆဲဖြစ်တဲ့ မိဘနှစ်ပါးရဲ့ အိမ်ခြံဝင်းထဲက ၁၀ ပေပတ်လည်လောက်သာရှိတဲ့ အင်ဖက်မိုးနဲ့ သစ်အကာ ကျိုးတိုးကျဲတဲ့ အိမ်လေးမှာ တယောက်တည်းနေရင်း ခြံထဲမှာ သီးပင်စားပင်တွေ စိုက်ပါတယ်။ စိုက်ထားတဲ့ အသီးအနှံလေးတွေကို ဈေးမှာသွားရောင်းရင်း တဖက်တလမ်းကနေ ဝမ်းရေးဖြေရှင်းရတယ်လို့လည်း သူက ပြောပြပါတယ်။

ဒါက တချို့သော ကရင်အနုပညာရှင်တွေရဲ့ တကယ့်လက်တွေ့ဘဝမှာ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရတဲ့ အမှန်တရားတွေပေါ့။ အနုပညာဖန်တီးမှုတွေကို အလွဲသုံးစားလုပ်တဲ့ ခိုးကူးရွေ့ပြဿနာတွေ ခေတ်ထလာချိန်မှာ သူတို့ရဲ့ အနုပညာဖန်တီးမှုသာမက၊ ဝါသနာအရ ဒီလမ်းကိုဖောက်၊ ဒီလမ်းကိုလျှောက်ပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေရသူ ကရင်အနုပညာရှင်တွေအတွက်ကတော့ တကယ်ကို ဘဝရပ်တည်ရ ခက်ခဲတဲ့အခြေအနေတခု ဖြစ်လာလို့နေပါတယ်။

သူ့ရဲ့လက်ရှိအနုပညာလုပ်ရားမှုအကြောင်းကို ပြောပြတာကတော့ သီချင်းရေးတယ်။ ကရင်လက်ချည်ပွဲ၊ ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲတွေ အပါအဝင် အသိမိတ်ဆွေတွေ ဖိတ်ကြားသလို ပွဲတွေမှာ သူ ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ သီချင်းလေးတွေနဲ့ သီဆိုဖျော်ဖြေပါတယ်တဲ့။ ထိုနည်းတူစွာပဲ သူတို့ခေတ်၊ သူတို့အချိန်နဲ့ ယနေ့ခေတ်အခါ လုံးဝ ခြားနားသွားပြီဖြစ်တာကို သူ သဘောပေါက်နားလည်သလို အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖြတ်သန်းတွေ့ကြုံခဲ့ရတဲ့ အခြေအနေတွေကို ပြန်လည်မျှဝေရင်း မျိုးဆက်သစ်ကရင်လူငယ် အနုပညာရှင်တွေအတွက် သူက အခုလိုပဲ အားပေးစကား ပြောပါတယ်။

'အရင်တုန်းက ကျနော်တို့အတွက် တအား အခက်အခဲရှိတယ်။ ဖားအံမှာ စတုရီယိုမရှိဘူး။ ရန်ကုန်ကိုတက်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ခိုကပ်စားပြီး သီချင်းသွင်းရတဲ့ဘဝ။ အသံသွင်းမယ်ဆို နှစ်ခါ သုံးခါပဲ မှားခွင့်ရှိတယ်။ ဂျူတီချိန်လည်း များများမယူနိုင်ဘူး။ ပိုက်ဆံမှ မရှိပဲဟာ။ အခုခေတ်လို ကွန်ပျူတာနဲ့က အခုမှားပြန်ဖျက်ပြီး ပြန်ဆိုလို့ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုဆို ဖားအံမှာတောင် အစုံရှိနေပြီလေ။ ခေတ်ကလေးတွေကလည်း တအားတော်ကြပါတယ်။ ကိုယ်ဝါသနာပါတဲ့ အလုပ်တခုကို ဇောက်ချလုပ်ကိုင်ရင် တနေ့အောင်မြင်မှုရမှာပါ။'

တချိန်တခါက နာမည်ကြီးခဲ့တဲ့ ရှမ်းအဆိုတော် စိုင်းထီးဆိုင်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိ နာမည်ကြီးအဆိုတော်လေးဖြူတို့ကို အားကျအတုယူခဲ့ရတဲ့ အသက် ၃၉ နှစ်အရွယ် လူပျိုကြီးဂုဏ်ပုဒ်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသူ နှုတ်ခမ်းမွေးကားကားနဲ့ ကရင်အဆိုတော် ကွာဖလူးကတော့ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းတဲ့ ဘဝရေလှိုင်းတွေကြားထဲကနေ သူ့ချစ်တဲ့ ကရင်လူမျိုးအတွက် သီချင်းလေးတွေရေးနေရင်း သီဆိုနေရင်းနဲ့ပဲ သူ ဝါသနာပါရာ၊ ယုံကြည်ရာရောက်ဖို့အတွက် မလျှော့သောစွန့် အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာ လှော်ခတ်သွားနေပါတယ်။

စဖန်းရှောင်း

►► တဘက်စာမျက်နှာမှ

အခက်အခဲ ရှိမယ်။ ပညာရှင် လိုအပ်တဲ့ အပိုင်းလည်း ရှိလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုမျိုး လုပ်ဆောင်မှုအပေါ် သူတို့ အားပေးတယ်။ အရပ်ဖက်အဖွဲ့တွေအနေနဲ့ ဒါတွေကို လုပ်ဆောင်ပေးပါ။ သူတို့ တင်ပြပေးမယ်ပေါ့။

ကျနော်တို့ သွားတင်ပြတဲ့အခါမှာ ရုံးမှာ ရှိတာက ပြည်နယ်လွှတ်တော်အမတ်တွေရယ်၊ ဝန်ကြီးတချို့လည်း ပါတယ်။ အားလုံး ၁၆ ဦးလောက်ရှိမယ်။ ပြောမယ်ဆို သူတို့လည်း ဒီဟာကို ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ သူတို့

ပြန်ပြောတဲ့ဟာက ကျနော်တို့ တင်ပြတာထက် ဆိုးတယ်။ သူတို့လည်း လုပ်ဆောင်ဖို့က နည်းနည်းလေး အခက်အခဲ ရှိမလားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ တခုရှိတာက မြန်မာနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါး ဥပဒေဟာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်ကတည်းက ထုတ်ပြန်ပြီးတဲ့နောက် ၁၉၉၅ မှာတော့ နည်းဥပဒေတွေ ရေးဆွဲဖို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ သို့သော်လည်း ဒီရေးဆွဲခဲ့တဲ့ အချိန်ကာလနဲ့ အခုအချိန်နဲ့ဆို သိပ်ပြီးတော့ update (ခေတ်နှင့်အညီ) တော့ မဖြစ်တော့ဘူးပေါ့နော်။ အဲဒါကို ပြန်လည်အသက်သွင်းပြီး လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ အဓိက ပြောချင်တာက နည်းဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အားကောင်းဖို့ လိုအပ်တာပေါ့။

နောက်တချက်ရှိတာက ကြာအင်းဆိပ်ကြီးဘက်မှာဆိုရင် လွှတ်တော်အမတ်တယောက်က သူကိုယ်တိုင် ပြောတာက သူတို့လည်း ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲတောင် ကျနော်တို့ကို ပြန်မေးရတဲ့ အခြေအနေမှာ ရှိတယ်။ အကြံပြုချက်အနေနဲ့ ကျနော်တို့ တင်ပြတာက ဒီလို ကိစ္စမျိုးမှာ ဥပဒေတွေ၊ နည်းဥပဒေတွေ မထုတ်နိုင်ရင်တောင်မှ ရှိပြီးသားဟာတွေကို လုပ်ဆောင်နဲ့နေရာမှာ အမိန့်ကြော်ငြာပုံစံမျိုးနဲ့ ထုတ်ပြန်ပြီး ပြည်နယ်အတိုင်းအတာနဲ့ လုပ်ဆောင်ပြီးတော့မှ လုပ်လို့ရမယ်လို့ သူတို့ကို တင်ပြခဲ့တဲ့ အပိုင်းတွေ ရှိတယ်။ တချို့အရာတွေက မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့

စာမျက်နှာ (၁၄) သို့ ►►

KNU-Concerned Group အမည်ဖြင့်

ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ - ၂၁ ရာစုပင်လုံနှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက်အပေါ် ဆက်သွယ်မေးမြန်းချက်

တင်ပြတယ်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ၆ ဖွဲ့ဆိုတော့ တကယ်တမ်း တိုင်းရင်းသားအားလုံးရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကို မကာမိနိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ဒီအစည်းအဝေးထဲမှာ မပါဝင်ဘူး။ ဒါက စိုးရိမ်မှုတစ်ခုဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီး အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာအကြောင်းအရာတွေ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိဘူး။ ဆုံးဖြတ်ချက်ပုံစံတွေကလည်း မထင်ရှားတဲ့အပေါ်မှာ ရှေ့ဆက်ဒီအတိုင်း မတီမကျနဲ့ သွားမယ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မဖြစ်ဘူးဆိုရင် ဒါကြီးကြီးမားမားစိုးရိမ်စရာ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။

KNU-Concerned Group အကြောင်းအရင်းကိုလည်း ရှင်းပြပေးပါ။

အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တဖွဲ့တော့ ရှိရမယ်လို့ ထင်တယ်။ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ ကျမတို့ ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းမှာ ရှိတုန်းက ကျမတို့ရဲ့ အမြင်တွေကို အမြဲတမ်းထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျမတို့ တဖွဲ့တည်း၊ တစုတည်း သွားလို့ရောက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အခက်အခဲတွေကလည်း ရှိလာနိုင်တယ်။ ဒါတွေကို ဟိုးအရင်ကတည်းက ကျမတို့ အမြဲတမ်းတင်ပြပြီးသားပဲလေ။ အမြင်ဖြစ်ဖြစ်၊ အကြံပေးဖြစ်ဖြစ် အမြဲတမ်း တင်ပြပြီးသားပါပဲ။ ဒါက အကြံပေး တင်ပြတာပါပဲ။ အရင် တုန်းကတော့ ဦးဆောင်မှုတွေမှာ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ အခု ကျတော့ ဘယ် လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျမတို့ရဲ့ စိုးရိမ်မှုတွေကို တင်ပြရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအတွက်ချည်းမဟုတ်ပဲ အားလုံးအတွက် ဖြစ်တယ်။ ဘက်အားလုံးက သတိပြုဖို့ လိုတယ်။

ပြီးခဲ့သည့် ဇွန် ၇ ရက်နေ့တွင် KNU-Concerned Group အမည်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၁ ရာစုပင်လုံနှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက်တစ်စောင်ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး ယင်းထုတ်ပြန် ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အဆိုပါ KNU-Concerned Group ကို ဦးဆောင် သူတို့ဖြစ်သည့် KNU ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ပဒိုနော်စီဖိုးရာစိန်အား ကေအိုင်စီ-ကရင်သတင်းဌာနမှ ဆက်သွယ်မေး မြန်းထားသည်များကို စာဖတ်သူများအတွက် ပြန်လည် ဖော်ပြလိုက်ပါ သည်။

KNU-Concerned Group ကနေပြီးတော့ သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက် တစ်စောင် ထုတ်ပြန်တာ တွေရတယ်။ ပထမဆုံး ဘာကြောင့် ထုတ်ပြန် တယ်ဆို တာကို ရှင်းပြပေးပါ။

ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် အဓိက ရည်ရွယ်ချက်က စိုးရိမ် စရာတွေကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဦးတည်ချက်က ရှေ့ဆက်သွားမယ့် Peace Process ထဲမှာ အစီအစဉ်တကျ ဖြစ်ဖို့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအစည်းအဝေးထဲက အစီအစဉ်တွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စာချုပ်ထဲက သဘော တူလက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ အချက်တွေကလည်း ပြီးပြည့်စုံတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါက အာမခံချက်လည်းမရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီထက်ကောင်းအောင် လုပ်ဖို့လိုတယ်။ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေ လည်းပါဝင်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာ ကိုလည်း ကျမတို့ တင်ပြချင်တယ်။ နောက်တခုက ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် သွားနေတဲ့လမ်းကြောင်းတွေကို ပြန်သုံးသပ်ရမယ်။ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးတင် မဟုတ်ပဲနဲ့ ရှေ့ဆက် တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ နိုင်ငံရေး လိုလားချက်တွေကို အမှန်တကယ်ရရှိဖို့နဲ့ မြန်မာပြည်လုံး ပြောင်းလဲ သွားဖို့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယအကြိမ် (၂၁) ရာစုပင်လုံပြီးနောက်ပိုင်း ဘာကြောင့် စိုးရိမ်မှုတွေ ရှိလာရ တာလဲဆိုတာကို ပြောပြပါဦး။

ဘာကြောင့် စိုးရိမ်မှုတွေ ဖြစ်လာလဲဆိုတာကတော့ အခု လက်နက်ကိုင် တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့ ၆ ဖွဲ့ ကိုယ်စားပဲ

နောက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်က အစီအစဉ်တကျ မဖြစ်ဘူး ပြန်သုံးသပ်သင့် တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဘာကြောင့် ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်လဲဆိုတာ နည်းနည်း လေးရှင်းပြပေးပါလား။

ကျမအမြင်ကတော့ ဘယ်အလုပ်မဆို ပြန်သုံးသပ်တာ ရှိရမယ်။ ပြီးတော့ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုတာလည်း ရှိရမယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကို ကျမတို့ ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် သွားနေတာ ကြာပါပြီ။ ၅ နှစ်လောက်ရှိပြီ။ တဖက်မှာတော့ တိုးတက်မှုရှိတယ်။ ၂၁ ရာစု ပင်လုံကို ဒုတိယအကြိမ် အထိ သွားနိုင်ခဲ့ပြီ။ ဒါပေမယ့် ကျမတို့က Ground ဘက်က တိုင်းရင်း သားဘက်က လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ဘက်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် တိုက်ပွဲတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်။ တိုင်းရင်းသားအားလုံးက မြန်မာ နိုင်ငံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမယ့် ပြဿနာဖြေရှင်းမယ့်နေရာမှာ သူတို့ အား လုံး မပါဝင်နိုင်သေးဘူး။ ပါဝင်ဖို့အခွင့်အရေး မရှိသေးတာတွေ ရှိ တယ်။

တိုင်းရင်းသား အားလုံးက မြန်မာနိုင်ငံ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်စဉ် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးကတဆင့် တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူ အခွင့်အရေး၊ စစ်မှန်တဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည် ဆောက်ဖို့အတွက် ပါဝင်နိုင်ဖို့အတွက် ပြန်သုံးသပ်မယ်။ ဘယ်လို နည်းလမ်းနဲ့ ပါဝင်ကြမလဲဆိုတာကို ပြန်သုံးသပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပြန်ကြည့်ရင် အခု NCA လမ်းကြောင်းအတိုင်း သွားတယ်။ အားလုံး လက်မှတ်ထိုးရမယ်။ ပြီးတော့ NCA နည်းလမ်း အတိုင်း နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲဆိုင်ရာ မူဘောင်ကို အတည်ပြုမယ်။

ပြီးရင် အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေ လုပ်ပြီးမှသာ Peace Conference ကို တက်ရမှာ ဖြစ်တယ်။ အခု ကျမကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီလို လုပ်တာမရှိဘူး။ ဘာကြောင့်မရှိတာလဲဆိုရင် လက်မှတ်ထိုးတဲ့ ၈ ဖွဲ့ထဲမှာ National dialogue (အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲ) ကို အားလုံး လုပ်ခွင့်မရှိဘူး။ အခု ၂၁ ပင်လုံ တက်ရောက်ခဲ့တဲ့အထဲမှာ ၆ ဖွဲ့ပဲ အမျိုးသား အဆင့်နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ပြီးထားတယ်။ ဒီအတိုင်းရှေ့ဆက်သွားမယ်ဆိုရင် စိုးရိမ်စရာ ရှိတယ်။ တကယ် ပြန် သုံးသပ်သင့်တယ်။ ဘယ်လိုလုပ်သင့်လဲဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပြန်သုံး သပ်ပြီး လုပ်သင့်တယ်ဆိုတာကို တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

နောက်ဆုံးအကြံပြု ဖြည့်စွက် ပြောချင်တာရှိရင် ပြောပေးပါ။

ကျမမြင်တာက သွားနေတဲ့ လမ်းစဉ်ကို ပြင်ရမယ်။ ကျမတို့ အမြဲ တမ်းပြောတယ်။ မြန်မာပြည်ရဲ့ ပြဿနာက ကရင်အမျိုးသား အစည်း အရုံးနဲ့ ဗမာတွေရဲ့ ပဋိပက္ခတွေချည်း မဟုတ်ဘူး။ မြန်မာပြည်ရဲ့ ပဋိပက္ခ နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခ၊ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး ပဋိပက္ခ၊ ဒီမိုကရေစီ ပြဿနာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းရာမှာ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ပါဝင်ဖို့က အရေးကြီးပါတယ်။ နှစ်ဖွဲ့တည်း ပြဿနာမဟုတ်ဘူး။ နှစ်ဖွဲ့ တည်းပဲ သွားပြီးဖြေရှင်းမယ်ဆိုရင် ရမှာမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လိုပဲ လုပ် ဆောင်ပါစေ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို ဖြေရှင်းလို့ ရမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါ ကြောင့် ခံခဲ့ရတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ၊ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ ပါဝင်ဖို့လိုတယ်။

ကျမမြင်တာက သွားနေတဲ့လမ်းစဉ်ကို ပြင်ရမယ်

► စာမျက်နှာ (၁၃) မှ

ပတ်သက်ပြီး တားဆီးမှုအပိုင်းမှာ ဗဟိုကနေပဲ ညွှန်ကြားတယ်လို့ ကြား သိနေရတဲ့အခါ ကျတော့ တချို့အောက်ခြေမှာ လုပ်ရတဲ့ အနေအထားမှာ လည်း အခက်အခဲအနည်းငယ် ရှိမှာပေါ့။

မူးယစ်ဆေးဝါးကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး တကယ်ထဲထဲဝင်ဝင် ကိုယ်တွယ်ဖြေရှင်းမယ့် အဖွဲ့အစည်းတွေ မရှိသလောက်ဖြစ်တာ ဘာကြောင့်လဲ။

မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ထိလွယ်ရှလွယ်တဲ့ ကိစ္စရပ်တခု လည်း ဖြစ်တယ်။ ကျနော်တို့ သုတေသနအရဆိုလို့ရင် ဒီဟာက ငြိမ်း ချမ်းရေးနဲ့လည်း ဆက်စပ်မှုက ရှိတာပေါ့နော်။ ဒီဟာကို ကိုယ်တွယ် ဖြေရှင်းမယ်ဆိုရင် လက်ရှိဖြစ်နေတဲ့ ဒီငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်နေတဲ့ ကာလမှာ ထိခိုက်သွားမှာလည်း စိတ်ပူတဲ့ အနေအထားလေးမှာလည်း ရှိတယ်။ ဒါက အစိုးရဘက် တာဝန်ရှိသူတွေကို ကျနော်ပြောချင်တာပေါ့။ ကိုယ်တွယ်ဖြေရှင်းတဲ့နေရာမှာ သူတို့လည်း အဲဒါကို စိုးရိမ်ပြီးတော့မှ နည်းနည်းလေး ဖြေလျှော့တာတွေ ရှိမလားပေါ့။ ထို့အတူပဲ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းပဲပြောပြော၊ တခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းအနေနဲ့က သူတို့လည်းပဲ လုပ်တော့ လုပ်ဆောင်နေပါတယ်။ ကျနော်သိသလောက်ဆို မာဏလို အဖွဲ့အစည်းပေါ့။ သူတို့ လုပ်ဆောင်တဲ့ပုံစံက တားဆီးရေးယူ မှုတော့ သူတို့ လုပ်လို့ မရဘူး။ ပညာပေးလုပ်ငန်းတွေ လိုက်လုပ်တဲ့အပေါ် မှာပဲ ထင်ပါတယ်။ ငွေကြေးအခက်အခဲတွေ၊ နောက်တခု သူတို့ ရင် ဆိုင်ရတာက ငြိမ်းခြောက်မှုတွေ အဲလိုမျိုးတွေလည်း ရှိမယ်။

ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကျနော်တို့ သုတေသန လိုက်လုပ်တဲ့ အချိန်မှာ သူဒေသအလိုက် ဒီဟာကို တားဆီးကာကွယ်ဖို့အတွက် နေရာမှာ အချင်းချင်း ပြန်သတိပေးတာ ရှိတယ်။ အဖွဲ့အစည်းလိုက်တောင်

မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ရွာအရေးကို ကိုယ်လုပ်ဖို့တောင်မှ ခြိမ်းခြောက်ခံရမှုတွေ ရှိတဲ့ အခါကျတော့ အဖွဲ့အစည်းအနေနဲ့ ဒီဟာကို ကိုင်တွယ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် အဖွဲ့အစည်းအတွက် ဘယ်လောက် အာမခံချက်ရှိတဲ့ ဥပဒေတွေ ပြဌာန်း ပြီးပြီလဲ။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင် မရှိသလောက်ပါပဲ။ တကယ်တမ်း ကျတော့ လူထုတွေအနေနဲ့ ဒီလောက် ဆိုးဝါးတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးကိစ္စကို ဖြေရှင်းချင်တယ်။ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ပြီး ကူညီချင်တယ်။ သို့သော် လုံ လောက်တဲ့ အကာအကွယ် ဥပဒေတွေ၊ နည်းဥပဒေတွေ မရှိတဲ့အခါ ကျတော့ ပါဝင်လာဖို့ အခက်အခဲရှိတယ်။

မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှေ့ဆက် ဘာတွေ လုပ်ဆောင်သွားဖို့ ရှိလဲ။

ကျနော်တို့ သုတေသနအရ ရရှိလာတဲ့ အချက်အလက်ပေါ် မူတည် ပြီး နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ တင်နိုင်ဖို့ ကျနော်တို့ ကြိုးစားနေတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကိစ္စတခုကို ဖြေရှင်းတဲ့ နေရာမှာ ဦးဆောင်တာက တပိုင်းပေါ့။ အဓိကတော့ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲပေးဖို့ ဖြစ်ဖို့အ တွက် ကျနော်တို့ တွန်းသွားမယ်။ ဆက်ပြီးတော့ lobby ပုံစံမျိုးနဲ့ပဲ ပြောပြောပေါ့။ ဌာနဆိုင်ရာတွေ၊ ဒီသက်ဆိုင်တဲ့ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ပြီးတော့မှ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နောက် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါမယ့် အဖွဲ့တွေပေါ့။ ဆိုလိုတာက တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ ပါမယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီအုပ်စုတွေ ပါမယ်။ သူတို့ကို ကျနော်တို့ ဝေမျှ သွားမှာပေါ့။

နောက်ထပ် ဘာများ အကြံပြုချင်လဲ။

လက်ရှိ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်ရင် ကရင်ပြည်နယ်ကိုပဲ ပြော ကြည့်မယ်။ ဒီဟာထဲမှာ ပါဝင်ဖို့က ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေ မှာ ရှိတယ်။ လုပ်တဲ့သူတွေဟာ သာမန်လူတွေ မဟုတ်ဘူးလို့ လူတွေက ပြောကြတာပေါ့။ ဒီမူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်ဖြန့်ဖြူးမှုတွေ၊ ကုန်ကူး

နေတဲ့ ဟာတွေက သာမန် မဟုတ်ဘူးပေါ့။ အဲလို ရှိနေတဲ့ အခါကျတော့ ကြောက်ရွံ့ကြတယ်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရင် ပါဝင်ပတ်သက်တဲ့ အဖွဲ့ အစည်းတွေက ဒီလက်နက်ကိုင်ထားတဲ့ အဖွဲ့ပေါ့။ ဒီလက်နက်ကိုင်ထားတဲ့ အဖွဲ့လို့ ပြောတဲ့နေရာမှာ လက်နက်ကိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ အားလုံး ပေါ့။ အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်ပြီးတော့မှ ပါဝင်ပတ်သက်မှုတွေ ရှိတော့ အန္တရာယ်ကြီးတယ်။ တကယ်တကယ် ကျနော်တို့က လုပ်ဆောင်သင့်တဲ့ ဟာက သူတို့က ဒီမူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာအရ တွန်းအားပေးပြီး ဖျောက်ဖျက်ရ မယ့်အစား အောက်ခြေမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေတဲ့အခါကျတော့ ခက်ခဲ တယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်နိုင်ရင် အကူအညီတောင်းချင်တာက သက်ဆိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ ဒီကိစ္စကို ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ပေးဖို့ရယ်။ အပွင့် လင်းဆုံး ပြောရရင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေရယ်၊ အစိုးရတာဝန်ရှိသူတွေရယ်၊ ပြည်သူရယ်ပါ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်မှသာ ဖြေရှင်းလို့ရမယ်။

တဆက်တည်းမှာ ဒီမူးယစ်ဆေးဝါးဒဏ်ကို တကယ်ခံနေရတာက လူငယ်ထုပါ။ ဒီဟာကို ပြန်ပြီး တည့်မတ်ပေးမလဲပေါ့။ ကျနော် အကြံ ပြုချင်တာက မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲနေတဲ့ လူငယ်တွေကို ရာဇဝတ်မှုအရ ထောင်ချတာ စတာတွေ အရေးယူမယ့်အစား ရပ်ရေးရွာရေးမှာ ပိုင်း လုပ်ကိုင်တာ၊ ဒဏ်ကြေးပေးတာ၊ ဆေးတအား စွဲနေပြီဆိုရင်လည်း ဆေးဖြတ်တဲ့ စင်တာလေးပဲဖြစ်ဖြစ် ကျန်းမာရေးပတ်သက်တဲ့ ဝန်ဆောင် မှုလေးတွေကို များများလုပ်ပေးဖို့ လိုတယ်။ ပြီးတော့ လူငယ်တွေ ဒီဟာ ကို စိတ်ဝင်စားမှု လျော့နည်းလာဖို့ လူငယ်စင်တာမျိုးဖန်တီးပေးပြီး သူတို့ စိတ်ဝင်စားတဲ့ အားကစားဘက်လား၊ အနုပညာဘက်လား တခုခု ပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် သူတို့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတခုခု စတာတွေ သင်ကြားနိုင်တဲ့ နေရာတခုခုပေါ့။ အစိုးရအနေနဲ့ အကောင်အထည် ဖော်ပေးသင့်ပါတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ဖက်ဒရယ်ဟူသော စာသား၊ ဝေါဟာရ၊ စကားတို့ကို ကျနော်တို့နိုင်ငံ၌ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများသာမက အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် တပ်မတော်တို့ကလည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဆိုသုံးစွဲလာကြပြီဖြစ်သည်။ ယခင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်က ဖက်ဒရယ် ဟူသောဝေါဟာရကို ဟ၍မရ။ ခွဲထွက်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ် ဖော်ညွှန်းသဖြင့် ပြောဆိုမိပါက ‘ဝိ’ သွားဖို့များသည်။ ထို့ကြောင့် ဖက်ဒရယ် ဟူသောဝေါဟာရ၊ ဖက်ဒရယ်၏ အဘိဓမ္မာကို ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်း မပြုခဲ့ကြပေ။

ယခုမူကား ရဲရဲတင်းတင်း၊ အကြောက်တရားကင်းစွာဖြင့် ပြောဆိုဆွေးနွေး ဝေဖန်သုံးသပ်လာနေကြပေပြီ။ သို့ရာတွင် ဖက်ဒရယ် ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အတိအကျ အပြည့်အစုံကို မိမိတို့ သဘောပေါက်ကြပါ၏လော ... ။ ‘ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ကြမည်’ ဟူ၍ ဘုမသိဘမသိ အနက်မရှိဘဲ ရမ်းသမ်းပြောဆို တည်ဆောက်၍ မရနိုင်ပေ။ ဖက်ဒရယ်၏ တန်ဖိုးကို စေ့စပ်သေချာ နက်နဲစွာ နားလည်သဘောပေါက်ရန် လိုအပ်နေသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။

စင်စစ် ‘ဖက်ဒရယ်’ ဟူသောစကားသည် ‘ဒီမိုကရေစီ’ ဟူသော စကားကဲ့သို့ပင် ဂရိဘာသာမှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု လေ့လာ သိရှိရပါသည်။ အသံထွက်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်စာလုံးပေါင်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ထုတ်ကြရာ၌ Federal, Federated, Federation, Federalism ဟူ၍ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်တွင် ရေးသားထားသည်မှာ အစုအစည်း၊ စုစည်းခြင်း၊ အစုအဖွဲ့ဟု ညွှန်းဆိုပါသည်။ Russia Federation (ရုရှားအဖွဲ့အစည်းများ၊ ယခင်က ဆိုဗီယက် ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံများကို ဆိုလိုသည်)။ Federation States of America (အမေရိကန်၏ ပြည်နယ်အစုအစည်း၊ အစုအဖွဲ့များ) စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးနေဝင်း ကြွေးကြော်ခြောက်လှန့်ခဲ့သကဲ့သို့ ခွဲထွက်ခြင်းဆိုသည့်သဘော လုံးဝ မပါရှိကြောင်း နားလည်ထားအပ်ပေသည်။

အမှန်မှာ ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ အရေးကြီးဆုံး အခြေခံမူကြီး (Principles of Federalism) ၈ ရပ် ရှိပါသည်။

- (၁) ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အပြည့်ရှိပြီး နိုင်ငံရေးအာဏာ ညီတူညီမျှ အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် ပြည်နယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ ဖြစ်ခြင်း။
- (၂) ပြည်နယ်များကို ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေး၊ အာဏာများ အပြည့်အဝ အပ်နှင်းရမည့်အပြင် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ပြည်နယ်တရားရုံးချုပ်တို့ကို လွတ်လပ်စွာ ထူထောင်ခွင့်ပေးခြင်း။
- (၃) ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို မဆန့်ကျင်သော ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို လွတ်လပ်စွာ ရေးဆွဲခွင့်ပြုခြင်း။
- (၄) ပြည်နယ်များကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် (Self-ruled) နှင့် ပြည်ထောင်စုကို စုပေါင်းအုပ်ချုပ်ခွင့် (Shared-ruled) တို့ရှိပြီး အာဏာများကို ခွဲဝေကျင့်သုံးမှု (Division of Powers) ရှိခြင်း။
- (၅) ပြည်ထောင်စုတွင် အမျိုးသား (၀၁) တိုင်းရင်းသားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်) နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်) ကို ထားရှိခြင်း၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပြည်နယ်များက တူညီသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို ရွေးချယ်စေလွှတ်ခြင်း။
- (၆) နိုင်ငံခြားရေး၊ ကာကွယ်ရေး၊ ငွေစက္ကူနှင့် ငွေဒင်္ဂါးထုတ်လုပ်ရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကိစ္စရပ်များကို ပြည်ထောင်စုသို့ အပ်နှင်းပြီး၊ ကြွင်းကျန်အာဏာများ (Residual Powers) ကို ပြည်နယ်များသို့အပ်နှင်းရခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များ စုပေါင်း၍ ကျင့်သုံးရမည့် ပူးတွဲအာဏာ (၀၂) ထပ်တူအာဏာ(Concurrent Powers) များကိုလည်း လိုအပ်သလိုထားရှိခြင်း။
- (၇) နိုင်ငံတော်တွင် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရဟူ၍ အစိုးရနှစ်ရပ်ထားရှိခြင်း။
- (၈) အပိုဒ်-၇ ပါ အစိုးရနှစ်ရပ်အပြင် ဒေသန္တရ အစိုးရများကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထူထောင်ပြီး သင့်လျော်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ (အထူးသဖြင့် အခွန်ကောက်ခံခွင့်အာဏာ)တို့ကို ပေးအပ်ရခြင်း။

ဖော်ပြပါ ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ အခြေခံမူ ၈ ရပ်အပေါ် မိမိတို့၏ နိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်း အိန္ဒိယသမ္မတနိုင်ငံ(Republic of India) တို့၏ ကျင့်သုံးပုံ ကျင့်သုံးနည်းများကို ယှဉ်တွဲလေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။ တပ်မတော်က ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေသည် ဖက်ဒရယ်စနစ် ပါဝင်ပြီးသားဟူ၍ ပြောဆိုနေကြောင်း ကြားသိရသည်။ ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံကြီးများဖြစ်သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ကနေဒါနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့နှင့် ချွတ်စွပ် မတူညီနိုင်ကြောင်းကို အိန္ဒိယ အာဏာပိုင်များက မိမိနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ်မူအပေါ် ရပ်တည်ချက်ကို ဝန်ခံပြီးသားဖြစ်ပါသည်။

၁။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက် ၁၉၅၀ ခုနှစ်၌ အတည်ပြု ပြဌာန်းလိုက်သော ၎င်းတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကနဦးတွင် ပြည်နယ် ၁၄ ပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယခုအခါ ပြည်နယ် ၂၉ ခုရှိလာပါသည်။ နယ်မြေအကျယ်အဝန်းကို အခြေခံဖွဲ့စည်းသည်က အနည်းအကျဉ်းရှိပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံသားတို့၏ ပြောဆိုသော ဘာသာစကား ကွဲပြားမှုအပေါ် ပြည်နယ်များကို ဖွဲ့စည်းထားသည်က များပေသည်။ ၂၉ ပြည်နယ်အနက် ၆ ပြည်နယ်သည် သမ္မတမှ တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်သော ပြည်နယ်များ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၈ခု မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးရရှိသောအခါ မြန်မာပြည်မနှင့်

ကချင်၊ ရှမ်း၊ ကယားပြည်နယ်များနှင့် ချင်းဝိသေသတိုင်းတို့ ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်းနောက် ၁၉၅၂-၁၉၅၄ တွင် ကရင်ပြည်နယ်ကို ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ရခိုင်ကမ်းခြေဒေသကို ရခိုင်တိုင်းဟု သတ်မှတ်ပေးထားကြောင်း သိရပါသည်။ ၁၉၇၄ ခု၊ လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ တိုင်း ၇ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ၇ ပြည်နယ် ဖြစ်လာပါသည်။ တဖန် ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေအရ ပြည်နယ် ၇ ပြည်နယ်၊ တိုင်း ၇ တိုင်းနှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီဟူ၍ အစုအဖွဲ့၊ အစိတ်အပိုင်းပေါင်း ၁၅ ခု ဖြစ်လာပါသည်။

မိမိတို့တိုင်းရင်းသားများ လိုလားချက်အရဆိုလျှင် နိုင်ငံတော်တွင် ပြည်နယ်များချည်းသာ ထားရှိစေလိုပါသည်။ လူမျိုးကိုအခြေခံသော ပြည်နယ်များဖြင့် တည်ဆောက်စေလိုပြီး ဗမာကိုလည်း ပြည်နယ် တခု သတ်မှတ်ပေးစေလိုပါသည်။ လက်ရှိ အခြေအနေအရ ဧရာဝတီ၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ တနင်္သာရီ၊ စစ်ကိုင်းတို့ကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသား မျိုးစုံနေထိုင်သော တိုင်းများကို အမျိုးသားများပြည်နယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးမည်ဆိုပါက ဤနိုင်ငံတွင် လူမျိုးကိုအခြေခံသော ပြည်နယ် ၁၃ ပြည်နယ်နှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီဟူ၍ ၁၄ ပြည်နယ်ဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်လိုပါသည်။

ဖက်ဒရယ် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်

မန်းအောင်ပြည်စိုး

အိန္ဒိယနိုင်ငံ မိနီရမ်ပြည်နယ်ကဲ့သို့ ကိုယ်ပိုင်စာသင်ကျောင်း၊ ကိုယ်ပိုင်တက္ကသိုလ်၊ ကိုယ်ပိုင်ဆေးရုံ၊ အဆုံးစွန် ကိုယ်ပိုင်စစ်တပ်၊ ကိုယ်ပိုင်ရဲ ထားရှိလိုပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသော ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ နံပါတ်(၁) အခြေခံမူနှင့် ကိုက်ညီမည် ဖြစ်သည်။

၂။ မိမိနိုင်ငံတွင် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ပြည်နယ်တရားရုံးချုပ်တို့ကို အခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းပေးထားသော်လည်း ပြည်နယ်၏ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခွင့် ပီပြင်မှုမရှိပေးပါ။ ပြည်နယ်ရှိ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲတဦးကို ပြည်နယ်အစိုးရက ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အရေးယူကိုင်တွယ်ခြင်း မပြုနိုင်ဘဲ ပြည်ထောင်စုအစိုးရကသာ စီမံခန့်ခွဲနေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ဝန်ကြီးချုပ်ကို သမ္မတမှ ခန့်ထားနိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းစီမံဆောင်ရွက်ခွင့် အပြည့်အဝမရသေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၃။ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ လွတ်လပ်စွာရေးဆွဲခွင့်ကို အလျင်အမြန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စု၏ အခြေခံဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ရန်အကြောင်းမရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၄။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ကျင့်သုံးခွင့်ရှိသော အာဏာ ၉၇ ရပ်၊ ပြည်နယ်များမှ ကျင့်သုံးခွင့်ရှိသော အာဏာ ၆၆ ရပ်နှင့် ပူးတွဲအာဏာကျင့်သုံးခွင့် ၄၇ ရပ်ရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ၏ နောက်ဆက်တွဲ ဇယား(၁)တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဥပဒေအာဏာကျင့်သုံးခွင့် ပုဒ်မ ၁၂၃ ခုနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ဥပဒေအရ အာဏာကျင့်သုံးခွင့်ပုဒ်မ ၄၁ ရပ်ရှိပြီး ၃း၁ ဖြစ်၍ ပြည်ထောင်စုမှ ပိုယူထားသည့်အပြင် ပူးတွဲကျင့်သုံးရမည့်အာဏာလည်း ပြဌာန်းထားခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကြွင်းကျန် အာဏာ ဟူသမျှကိုလည်း ပြည်ထောင်စုမှ ယူထားခြင်းကြောင့် အာဏာခွဲဝေကျင့်သုံးမှု မမျှမတ လွန်စွာဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၅။ မိမိတို့နိုင်ငံတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဟု ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ အစိုးရနှစ်ရပ်လည်းရှိပြီး ရပ်/ကျေး၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင် စသည့် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ နယ်မြေများကိုလည်း ထူထောင်ထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

သို့ရာတွင် လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့်၌ တပ်မတော်သား ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန်မလိုဘဲ လွှတ်တော်ထဲသို့ အလိုအလျောက် ရောက်ရှိနေခြင်း၊ ဥပဒေပြုရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့ ဆန္ဒမမျှလျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေက များသဖြင့် ၎င်းတို့က အစဉ်အမြဲ အနိုင်ရနေမည်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့မှာ မလိုလားအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များပင် ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြု ပြဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အခြေခံဥပဒေ စာအုပ်ကြီးကို လွှတ်တော်ရုံးတွင် တခမ်းတနားကြီးကျယ်စွာ လုံခြုံမှုအပြည့်ဖြင့် သိမ်းဆည်းထားပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြဌာန်းအတည်ပြုခဲ့သည့် ၁၉၅၀ ခုနှစ်မှ ယနေ့အချိန်ထိ အကြိမ်ပေါင်း ၁၀၁ ကြိမ် ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီးကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အခြေခံဥပဒေကို လုံးလုံးလျားလျား ဖျက်သိမ်းပစ်ခြင်း တကြိမ်မျှ မရှိခဲ့ပါ။

မိမိတို့နိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ပူးပေါင်းကျင်းပသည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို လွှတ်တော်ခေါ်တိုင်း ကျင်းပမြဲဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် သဘောဆန္ဒ မမျှပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌မူ ၁၉၅၀ ခု လွှတ်တော် ပေါ်ပေါက်လာသည်မှ ယနေ့အချိန်ထိ ဖော်ပြခဲ့သော လွှတ်တော်ပူးပေါင်းအစည်းအဝေး (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်) ၃ ကြိမ်သာ ခေါ်ယူရကြောင်း သိရပါသည်။ သဘောဆန္ဒ မမျှတမှုများကို အတတ်နိုင်ဆုံး အချိန်ယူ ဖြေရှင်းလျှက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

၁၉၄၇ခုနှစ်တွင်ပြဌာန်းခဲ့သော မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ဦးနေဝင်းက ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် လမ်းစဉ်ပါတီက အတည်ပြုပြဌာန်းခဲ့သော ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဦးစောမောင်က ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြန်သည်။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံကို တပ်မတော်က ဆက်လက် အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် နာကစ်မုန်တိုင်းနှင့်အတူ လက်ရှိ အခြေခံဥပဒေကို ဦးသန်းရွှေတို့က အတည်ပြုပြဌာန်းသည်။

အိန္ဒိယကဲ့သို့ မိမိတို့၏အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ လုံးလုံး ရုပ်သိမ်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အခြေခံဥပဒေကို ၁၀၁ ကြိမ်ပြုပြင်ခဲ့ခြင်းမှာ နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့ပြည်သားများ၏ အကျိုးကိုရှေ့ရှုပြီး ပြုလွယ်ပြင်လွယ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဟု နားလည်ရပါသည်။

မိမိတို့၏ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေကကော ... ‘ကမ္ဘာမှာ ပြင်ရန် အခက်ခဲဆုံးသော ဥပဒေ၊ ပြင်ရန်မည်သို့မျှ မဖြစ်နိုင်သော ဥပဒေ၊ အသစ်ရေးဆွဲခြင်းကသာ အလုပ်ဖြစ်မည်’ စသည့် ဝေဖန်ထောက်ပြသံများ သောသောညီလျှက်ရှိသည်။ ‘ဒီ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေနဲ့ဆိုရင် မိမိတို့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု မတည်ဆောက်နိုင်၊ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု မတည်ဆောက်နိုင်ပါက ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး မရနိုင်။ တပ်မတော်လည်း တိုင်းပြည်ရေးရာ၊ နိုင်ငံရေးရာတွေမှာ ဆက်လက် ပါဝင်မြဲ ပါနေအုံးမှာပဲ ဟူသော မီဒီယာသမားများ၏ သုံးသပ်ချက်များ အတောမသတ်နိုင်သေးပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဖက်ဒရယ်တပ်မတော် တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၈ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ကန့်သတ်တားမြစ်ချက်များကြောင့် တိုင်းရင်းသားများ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ သောကရောက်နေကြရပါသည်။

KNU –ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမူ တူးစေးဖိုးက ၂၁ရာစုပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ဒုတိယ အစည်းအဝေး ဖွင့်ပွဲနေ့တွင် ‘တိုင်းရင်းသားအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု မရှိဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဘယ်နည်းနဲ့မှမရနိုင်’ ဟု မိန့်ဆိုခဲ့ရာ All Inclusive မဖြစ်ဘဲ ဤနိုင်ငံ၏ငြိမ်းချမ်းရေးကို တည်ဆောက်၍ မရနိုင်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၁ရာစုပင်လုံ၏ ဒုတိယ အစည်းအဝေး နောက်ဆုံးနေ့တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ‘မျိုးဆက် သစ်တွေအတွက် အရေးကြီးလှတဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ ဖက်ဒရယ်အခြေခံ အုတ်မြစ် တည်ဆောက်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်နိုင်ခဲ့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းကြောင်း၊ ပြည်သူတွေ နှစ်ပေါင်းများစွာ မျှော်လင့်ခဲ့ရတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအိပ်မက်ဟာ ပထမဆုံးအနေနဲ့ ကောက်ကြောင်းတွေ ရေးဆွဲနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း’ ပြောဆိုမိန့်ကြားချက်အပေါ် ၂၀၀၈ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ အကြပ်အတည်းကို မည်သို့မည်ပုံ ဖြေရှင်းကျော်လွှားနိုင်မည်နည်း ဟူသည်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည့် ပဟေဠိဆန်သော ပုစ္ဆာတပုဒ် ဖြစ်နေပေသည်။

မန်းအောင်ပြည်စိုး

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ကောင်း၊ ဖက်ဒရယ်တပ်မတော်တည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ကောင်း၊ ၂၀၀၈ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ကန့်သတ်တားမြစ်ချက်များကြောင့်တိုင်းရင်းသားများစိုးရိမ်ကြောင့်ကြသောကရောက်နေကြရပါသည်...

ဒေါ်စုကနေဒါခရီးစဉ်တွင် စစ်ရေးပဋိပက္ခနှင့် ဒုက္ခသည်အရေးကိစ္စများ ပြောဆိုမှုမရှိသည့်အပေါ်ကရင်လူမှုအဖွဲ့ဝေဖန်

မြန်မာနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဇွန်လ ပထမအပတ်က သွားရောက်ခဲ့သည့် ကနေဒါခရီးစဉ်တွင် နိုင်ငံတွင်း လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ၊ ဒုက္ခသည်အရေးနှင့် လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသော စစ်တပ်ထိုး စစ်ဆင်မှုများကို ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုမရှိသည့်အပေါ် ကနေဒါနိုင်ငံရောက် ကရင်အမျိုးသားများက ဝေဖန်ပြောဆို လိုက်သည်။

တော်ရန်တို့ မြို့တော်ခန်းမတွင် ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့က ကျင်းပသည့် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဒေသခံ မြန်မာအဖွဲ့အစည်းများ တရားဝင်တွေ့ဆုံပွဲ အခမ်းအနားတွင် အငြင်းပွားစရာ အကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်မှ ဖယ်ရှားထားပြီး တင်းကြပ်စွာ ထိန်းချုပ်ခြင်းခံထားရသည်ဟု ကနေဒါရောက် မြန်မာပြည်မှ လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများ ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

ထိုခရီးစဉ်အပေါ် ကနေဒါနိုင်ငံ ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်း-KCC ၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်အရ၊ အခမ်းအနားသည် မြန်မာသံရုံးမှ ထိန်းချုပ်ခြင်း တင်းကြပ်စွာခံထားရပြီး တက်ရောက်သူများ၏ အမည်များနှင့် မေးလိုသောမေးခွန်းများကို အခမ်းအနားမတိုင်ခင် နှစ်ပတ် အလိုက တည်းက ကြိုတင် တင်ပြထားရသလို ကရင်အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၏ အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်သည့် မေးခွန်းများကို စိစစ်ပယ်ဖျက်ထားသည့်အတွက်

သံသယဝင်မိသည်ဟု ဆိုသည်။ တော်ရန်တို့ရှိ ကရင်လူငယ်ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သူ နော်ရီးလာထူးက 'မေးဖို့ ရွေးချယ်ခြင်းခံခဲ့ရတဲ့ မေးခွန်းတွေက ဒီကနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ လက်ရှိ စစ်ပွဲတွေ၊ နေရပ်ရင်းစွန့်ခွာထွက်ပြေးရမှုတွေ၊ ဒုက္ခသည်အရေးနှင့် ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးသတ်ဖြတ်ရေးနှင့်ဆိုင်တဲ့ မေးခွန်းတွေကို မဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး'ဟု ပြောဆိုသည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကနေဒါနိုင်ငံ ခရီးစဉ်အတွင်း ကနေဒါနိုင်ငံရှိ ကရင်အဖွဲ့အစည်း၏ ပထမဆုံး ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး သတင်းမီဒီယာများမှ ဖော်ပြရေးသားထားသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလက္ခဏာ ပုံဖော်သော ခရီးစဉ်အား ဆန့်ကျင်သည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်းသည် အလွန်မှပင် ကသိကအောင်ဖြစ်ရသည်ဟု နော်ရီးလာထူးက ပြောခဲ့သည်။

'ပြောချင်တာက ဒီနိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြု ငြိမ်းချမ်းရေးပုံဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆန့်ကျင်ဖို့ဆိုတာ တော်တော် တုံးမှရမယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ကျမတို့က အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဆန့်ကျင်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး ဆိုတာကို ထင်ရှားစေချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျမတို့ သူမကို ပိုပြီး လုပ်ဆောင်စေချင်တယ်။ သူမက စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်ပြီးတော့ နိုင်ငံရဲ့ ပြဿနာရဲ့ အဓိက ရင်းမြစ်ကို ရှာပြီး ဖိနှိပ်ခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဘက်က

ရပ်တည်ပေးစေချင်တယ်။ ခြုံငုံပြောရရင် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကို ဖျက်ဆီးနေတဲ့ စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်တာပါ'ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

ကနေဒါ ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းက အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို ဝေဖန်ထားသော ထုတ်ပြန်ချက်အရ NLD ခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများနှင့် စစ်ပုံသွင်းခြင်းများ သက်သာလျော့ကျရန် ဘာမှမလုပ်ရသေးဟု ဆိုခဲ့သည်။ ကနေဒါ ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်း KCC သည် ကနေဒါတွင် လက်ရှိနေထိုင်နေကြသော ကရင်ဒုက္ခသည်များကို ကိုယ်စားပြုသည့် အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံရှိ ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလုပ်လုပ်နေသော နော်ရီးလာထူးနှင့် အန်ဒရူးပေါလ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြောင်းလဲလာသော နိုင်ငံတကာ ဂုဏ်သတင်းနှင့် ဖြစ်နေသော ကရင်လူမျိုးတို့၏ ဒေသတွင်း စစ်တပ်ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့ကြားက ကြီးမားသော ဝိရောဓိကို ထောက်ပြခဲ့သည်။

ကရင်ကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားရွာသားများ၏ ဘဝအခက်အခဲများနှင့် အသံများသည် မြန်မာနိုင်ငံပြောင်းလဲခြင်းကို အောင်ပွဲခံခြင်းကြားတွင် လျစ်လျူရှုခြင်းခံရမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင်းကိုလည်း နော်ရီးလာထူးနှင့် မစ္စတာပေါလ်တို့မှ ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ကြသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေသည့်ဆိုသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပုံရိပ်သည် ရွာများကိုဖျက်ဆီးခဲ့သော စစ်တပ်၏ တပ်ဆုတ်ခွာခြင်းမရှိသော်လည်း ဒုက္ခသည်များကို နေရပ်သို့ ဖိအားပေး ပြန်ပို့ခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ထိလွယ်ရလွယ်စေသော အခြေအနေသို့ ပို၍ တွန်းပို့ရာရောက်စေသည်ဟု ၎င်းတို့နှစ်ဦးမှလည်း ထောက်ပြပြောဆိုခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အတွက် ထောက်ပံ့ကြေးများကို အစိုးရသည် ငြိမ်းချမ်းရေးရရန် အမှန်တကယ်ပင် ကြိုးစားနေပါသလားဟု သော မေးခွန်းများဖြင့် စစ်ဆေးခြင်းမရှိဘဲ ပေးအပ်နေသော နိုင်ငံများကို ကနေဒါအခြေစိုက် ကရင်အမျိုးသား လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှ နော်ဆာမူးက သတိပေးခဲ့သည်။

'ကျမတို့ ကနေဒါအစိုးရ မြန်မာနိုင်ငံကို ထောက်ပံ့ဖို့ အားပေးလိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ထောက်ပံ့ပေးနေမှုပေါ်မှာလည်း ကနေဒါရဲ့ ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်ရဲ့ခံယူချက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကြောင့် ပျက်စီးရာမရောက်အောင်လည်း သေချာ စဉ်းစားစေချင်တယ်။' ဟု နော်ဆာမူးက ပြောဆိုခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိသော ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်က အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမှစပြီး ကရင်ပြည်နယ်တွင် မြန်မာစစ်တပ်မှ စစ်အင်အားများကို တိုးချဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ အသေးစိတ်ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များအရ ကရင်ပြည်နယ် ဖာပွန်ခရိုင်တစ်ခုတွင်ပင် လျှင် စစ်တပ်အခြေချစခန်းများ ၆၅ ခုမှ ၈၁ ခုအထိ တိုးမြှင့် လာသည်ဟု စောင့်ကြည့်သူများ၏ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများအရ သိရသည်။

လူငယ်အသံ

ခြေထောက်မသန်စွမ်းပေးမယ့်လည်း ပရဟိတလုပ်ငန်း၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းနဲ့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ အမြဲတက်ကြွစွာ သွားလာပြီး အများအတွက် လုပ်ပေးရရင် ကျေနပ်နေတဲ့သူကတော့ အသက် ၂၈ နှစ်အရွယ် နော်မြနင်း (ခ) နော်မာရိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သူမဟာဆိုရင် ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့နယ် သံလွင်အနောက်ဘက်ခြမ်း ကျောက်တစ်လုံးကျေးရွာအုပ်စု ဝင်းဒရယ်ရွာမှာ နေထိုင်တဲ့ စောမောင်ရာ၊ နော်ခင်စန်းရီတို့ရဲ့သမီးဖြစ်ပြီး မွေးချင်းမောင်နှမ ၆ ယောက်အနက် စတုတ္ထမြောက်သမီး ဖြစ်ပါတယ်။

မွေးရာပါ ခြေထောက်မသန်တဲ့ သူမအတွက် ကျောင်းတက်ချင်ပေမယ့်လည်း မိဘတွေက ကျောင်းမထားရဲသလို ကျောင်းဆရာ / ဆရာမများရဲ့အားပေးမှုကြောင့် ၈ နှစ်အရွယ်မှာ သူမ ကျောင်းတက်ခွင့်ရသွားပြီးနောက် ဘဝကို အရူးမပေးချင်တဲ့ သူမက မိဘနဲ့ ဝေးရာနေရာကို အခက်အခဲများစွာနဲ့ ကျောင်းတက်ရတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

'ကျမ ခြေထောက်မကောင်းတော့ လူတောထဲမှာ အဖေအမေတွေက ပေးမသွားဘူး။ အိမ်မှာနေ ထမင်း၊ ဟင်းချက် အဲဒါပဲ လုပ်စေချင်တယ်။ ကြီးလာမှ ကျောင်းစတင်ရတယ်။ ကျမက စာချုပ်ချာတော့ စာညှိတဲ့အထဲမှာပါတယ်။ ၁၀ တန်း တနှစ်ကျတယ်။ မိဘတွေ၊ အစ်မတွေက ကျောင်းဆက်မထားတော့ဘူး။ ရွာမှာ ၂ နှစ်ပြန်နားပြီး မတတ်နိုင်တဲ့ကလေးတွေကို အခမဲ့ ကျူးရှင်ပြပေးတယ်။ ဝင်ငွေရအောင် ကျမအိမ်မှာ ဝက်မွေးတယ်။ ဝက်ရောင်းရတဲ့ ပိုက်ဆံနဲ့ ဘယ်သူထံမှ အကူအညီ မတောင်းဘဲ ၁၀ တန်း ပြန်ဖြေနိုင်ခဲ့တယ်' ဟု သူမက ပြောပါတယ်။

နော်မြနင်းဟာ မူလတန်းကို မွေးရပ်ဇာတိ နောင်ကျန်ရွာ မူလတန်းကျောင်း၊ အလယ်တန်းနဲ့ အထက်တန်းကို မွန်ပြည်နယ် သထုံမြို့၊ အထက (၂)မှာ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး မိဘများက ဝင်းဒရယ်ကျေးရွာကို

“အနိမ်ခံဘဝကနေ ကျမရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့တယ်”

ပြန်နေထိုင်တဲ့အတွက် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း စာမေးပွဲကို ဝင်းဒရယ်၊ အထက(ခွဲ)မှာ တက်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း အောင်မြင်ခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဖားအံတက္ကသိုလ်မှာ ပထဝီအထူးပြု ဘာသာရပ်နဲ့ အဝေးသင်စပြီး တက်နေပါတယ်။

ဒါ့အပြင် သူမဟာ ကျောင်းတက်ရင်းနဲ့ KDN(Karen Development Network) က ဖွင့်လှစ်တဲ့ အမျိုးသမီး စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်လုပ်ငန်းစဉ် အမြင်ဖွင့်သင်တန်းနဲ့ ကျေးရွာရပ်ငွေရရှိရေး စတင်သင်တန်းများစွာကို လိုက်တက်ပြီး KDN ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဆယ်ကျော်သက်စီမံကိန်းမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ စတင်ဝင်လုပ်ခဲ့ပြီး ပညာပေးလုပ်ငန်း၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွေကို လိုက်

ပါဝင်ခွင့်ရတဲ့အတွက် ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှစပြီး သူမနေခဲ့ရတဲ့ အမှောင်ဘဝကို လွတ်မြောက်သွားသလို ခံစားရတယ်လို့ သူမက ဆိုပါတယ်။

'မသန်စွမ်းတဲ့လူဆိုတော့ ကျမပတ်ဝန်းကျင် ကျမမိသားစုကအစ ကျမကို နှိမ်ခဲ့တယ်။ အခုတော့အဲဒီ အနိမ်ခံဘဝကနေ ကျမ ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့တယ်လို့ ခံစားရတယ်။ အခုဆိုရင် ကျမကိုဖေးမကူညီတဲ့ လူအများကြီးရှိလာပြီး အရင်လို စိတ်ဓာတ်ကျတာတွေ မရှိတော့ဘူး။ ကျမစိတ်ချမ်းသာတော့ ကျန်းမာရေးလည်း ကောင်းလာတယ်။ ခြေထောက်မကောင်းပေးမယ့်လည်း ကျမသွားချင်တဲ့နေရာ ကျမလုပ်ချင်တဲ့အရာတွေ လုပ်ခွင့်ရပြီ'လို့ နော်မြနင်းက ပြောပါတယ်။

သူမဟာ မသန်စွမ်းသူဖြစ်ပေးမယ့်လည်း သူမနေထိုင်တဲ့ကျေးရွာမှာ အကူအညီလိုတဲ့ အမျိုးသမီးတွေကို ကူညီနိုင်ဖို့ အမျိုးသမီး ငွေစုငွေချေး ရံပုံငွေလုပ်ငန်းကိုလည်း အခက်အခဲများစွာနဲ့ တည်ထောင်နိုင်သလို နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ(ကရင်)မှာလည်း ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ဖို့ ကရင်ပြည်နယ်က Facilitation team မှာပါဝင်ပြီး နေရာတော်တော်များများမှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အစည်းအဝေးတွေကို မသန်ပေးမယ့် ကူညီနိုင်စွမ်းတာကြောင့်လည်း သွားရောက်ပါဝင်ကူညီနိုင်သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

'ကျမ လူမှုရေးအလုပ်တွေပဲ လိုက်လုပ်တော့ မိဘတွေက အိမ်ပေါ်က ခဏခဏ နှင်ချတာခံရတယ်။ တစ်ခါမှ ကျမ စိတ်ဓာတ်မကျဘူး။ ကျမ ပိုက်ဆံမရှာနိုင်ပေးမယ့် တောရွာမှာနေတဲ့လူတွေက ပိုက်ဆံရှာရမယ့် နည်းလမ်းတွေကို ကျမ သူတို့ကို ချပြနိုင်တယ်။ ကျမရဲ့ရည်မှန်းချက်က အရမ်းခေါင်းပါးတဲ့ကျေးရွာတွေမှာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထလုပ်နိုင်ဖို့ လုပ်ပေးချင်တယ်။ အခုလည်း တဖြည်းဖြည်း စလုပ်နေပြီ'လို့ သူမက ပြောပါတယ်။

သူမအနေနဲ့ကတော့ လူငယ်တွေကို တိုက်တွန်းချင်တာက 'သန်စွမ်းတဲ့လူငယ်ဖြစ်ဖြစ်၊ မသန်စွမ်းတဲ့လူငယ်ဖြစ်ဖြစ် အားလုံးကို ပြောချင်တာက ဗဟုသုတ များများရရှိအောင် စာများများဖတ်ပါ။ သင်တန်းများတက်ပြီး အတွေ့အကြုံရယူပါ။ ဆုံးဖြတ်ပြီးသား အလုပ်တစ်ခုကို အမှားလုပ်မိမှာကို မကြောက်ပါနဲ့။ ရဲရဲဝဲဝဲ ရင်ဆိုင်ပြီး လုပ်ပါ'လို့ စကားလက်ဆောင်ပါးလိုက်ပါတယ်။

‘ဒုက္ခ’ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဦးထွန်းမြင့်ရဲ့ ပါဠိသက် ဝေါဟာရ အဘိဓာန်က ၁။ဆင်းရဲခြင်း၊ ၂။ဆင်းရဲသူလို့ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။

မြန်မာအဘိဓာန်မှာတော့ ဒုက္ခ = ဆင်းရဲမှုလို့ တိုတိုရှင်းရှင်း အနက်ပေးပါတယ်။ ‘ဒုက္ခသည်’ (အသံထွက် - ဒုတ်ခါသုယ်) ဆိုတာကိုတော့ ‘ဒုက္ခဆင်းရဲရောက်နေသူ’ လို့ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဒါတွေက အဘိဓာန်တွေက ဖွင့်ဆိုပြတဲ့ ဒုက္ခဆိုတဲ့ စကားလုံး၊ ဝေါဟာရရဲ့ အနက်ရင်း၊ အနက်ပွား အဓိပ္ပာယ်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ‘သစ္စာလေးပါး’ဆိုတဲ့ သိမ်မွေ့လှတဲ့ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားဓမ္မအစချီချက်မှာလည်း ‘ဒုက္ခသစ္စာ’ဟာ နံပတ်တစ်အရာကိုပင် မဟုတ်ပါ။ ဒုက္ခရဲ့အကြောင်းရင်းစစ်စစ်နဲ့ ဒုက္ခအပေါင်းကနေ အလုံးစုံ လွတ်မြောက်နိုင်ရေး၊ ကျင့်ဖို့၊ ကြံဖို့၊ အမြဲပြတ် နှလုံးသွင်းနိုင်ဖို့ ဆုံးမညွှန်ပြထားတယ် မဟုတ်ပါလား။

အဘိဓာန်စာအုပ်တွေထဲက တရားတော်ထဲက ‘ဒုက္ခ’။ အဲဒီ ဒုက္ခတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းရင်းစစ်စစ် စတဲ့ အကောင်အထည်မဲ့ စကားလုံးဝေါဟာရတွေထဲက လူတွေထဲမှာ၊ လူတွေနဲ့ မကွဲမကွာရှိနေတဲ့ စားဝတ်နေရေးဆိုင်ရာ ‘ဒုက္ခအဝဝ’ဆိုတဲ့ အချင်းအရာကိုပဲ ကျနော် စိတ်ဝင်စားတာပါ။ အဲဒီ ဒုက္ခနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျနော်တွေ့မြင်သလို၊ ကျနော် နားလည်သလို တင်ပြပါရစေ။

- ၁။ ဒုက္ခဆင်းရဲဆိုတာဟာ နှစ်လိုကြည့်နူးဖွယ် ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။
- ၂။ လိုက်လိုက်လဲ့လဲ့ ဆီးကြိုအပ်သောအရာလည်း မဟုတ်ပါ။
- ၃။ ထိုထိုသော ဒုက္ခဆင်းရဲမျိုးစုံဟာ ပြည်သူများနဲ့အတူ အမြဲမပြတ် နီးနီးကပ်ကပ် တည်ရှိနေပါတယ်။

ဆင်းရဲဒုက္ခ နှစ်မျိုး အကြောင်း

မောင်ကျော်စွာ

ဒါ့ကြောင့် ‘ကျောင်းသားရှိရင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရှိရမယ်’ဆိုတဲ့ ကျောင်းသားတွေ ဟစ်ကြွေးတဲ့ ကြွေးကြော်သံကို တူပဲပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် ‘ပြည်သူ့ရှိရင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရှိရမယ်’လို့ နာကျင်ကျင် ပြောရလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ဒုက္ခဟာ ပြည်သူတွေနဲ့ အနီးကပ်ဆုံး တည်ရှိနေတဲ့အရာဖြစ်ပြီး ပြည်သူတွေ အမုန်းတီးဆုံးအရာ၊ ပြည်သူတွေ အကင်းဝေးချင်ဆုံးအရာဟာ ဒုက္ခဆင်းရဲဖြစ်ပါတယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးစုံကြောင့် ပြည်သူတွေမှာ စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ ရုပ်၏ဆင်းရဲခြင်းတွေကို ဘက်ပေါင်းစုံ၊ ဒေါင့်ပေါင်းစုံကနေ ရှောင်လွှဲခြင်းငှာ မစွမ်းသာဘဲ ရင်ဆိုင်ခံစားနေကြရတာပါ။

ဆင်းရဲဒုက္ခရဲ့ စစ်မြစ်အကြောင်းတရားကို ဆန်းစစ်ကြည့်တော့ အခြေခံအားဖြင့် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

ပထမအမျိုးအစားက- သဘာဝတရားက ဖန်တီးတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ (ဒီအထဲမှာ ငလျင်လှုပ်တာ၊ ရေကြီးတာ၊ မိုးခေါင်တာ စတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မျိုးစုံ ပါဝင်နေပါတယ်)

ဒုတိယအမျိုးအစားက- လူသားက ဖန်တီးတဲ့ဆင်းရဲဒုက္ခ (ဒီအထဲမှာ လူလူချင်းပုံစံမျိုးစုံနဲ့ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်ကျွန်ပြုမှုတွေ၊ တကမ္ဘာလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ ဆင်နွှဲကြတဲ့ ကျူးကျော်ရေးနဲ့ လူယက်ရေးစစ်ပွဲကြီးတွေ၊ ဒေသစစ်ပွဲတွေ၊ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး ဗန်းပြ သတ်ဖြတ်မှုတွေ စသဖြင့် ပါဝင်ပါတယ်)

ရင်စည်းခါးစည်း ရင်ဆိုင်နေကြရတာဖြစ်ပြီး ပမာဏ သန်းဂဏန်း၊ သိန်းဂဏန်းရှိတဲ့ တချို့တွေကတော့ အိမ်နီးချင်း သို့မဟုတ် အဝေးက သူစိမ်းတို့နိုင်ငံတွေဆီမှာသွားပြီး ရင်ဆိုင်နေကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့က ကိုယ့်တိုင်းပြည်ထဲမှာတင် လှည့်ပတ်ပြေးလွှားနေရတဲ့ စစ်ဘေး၊ သဘာဝဘေး ဒုက္ခသည်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို IDPs လို့လည်း ခေါ်ကြပါတယ်။ ဖားကန့်၊ တနင်္ငူ စတဲ့ မှော်မျိုးစုံမှာ ရေမဆေးရှာနေသူတွေဟာ တိုင်းနဲ့ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံက ပြည်သူပြည်သားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ မြေစာပုံကြီးတွေက၊ မူးယစ်ဆေးဝါးက၊ စစ်ပွဲတွေက၊ ရောဂါဘယပေါင်းစုံက သူတို့ဘဝတွေ အသက်တွေကို အစဉ်မပြတ် နုတ်ယူနေတာပါ။

မကြာခင်ကပဲ စင်္ကာပူမှာ အထပ် ၁၈ ထပ်ရှိတဲ့ တိုက်အမြင့်ပေါ်ကနေ ခုန်ချပြီး အဆုံးစီရင်သွားတဲ့ အိမ်ဖော်မိန်းကလေးရဲ့ ကြေကွဲဖွယ် သတင်းဟာ ကျနော်တို့အားလုံးရဲ့ နှလုံးသားတွေကို ဆွဲကိုင်လှုပ်ရှားသွားပါတယ်။

သူမ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ ဘဝနဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို ထောက်ထားစာနာပါတယ်။ လိုက်လိုက်လဲ့လဲ့ ထိခိုက်ကြေကွဲ ခံစားမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူမ လက်တွေ့ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ မျက်မှောက်ဘဝကို သူမ ကျော်ဖြတ်သွားပုံ၊ အဆုံးသတ်သွားပုံ သွားနည်းကိုတော့ ကျနော် မနှစ်ခြိုက်နိုင်ပါဘူး။ လက်သင့်မခံနိုင်ပါဘူး။ ဆင်းရဲဒုက္ခဟာ အနှံ့အပြား လက္ခဏာဆောင်တာမို့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းတာမှာလည်း အနှံ့အပြား လက္ခဏာဆောင်ဖို့ လိုပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိက တကိုယ်တော် လွတ်မြောက်ရေး နည်းလမ်းမျိုးနဲ့ မဖြေရှင်းသင့်ပါဘူး။

တကိုယ်စာ ရုန်းထွက်မှုတွေဟာ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွင်းကနေ အမှန်တကယ် လွတ်မြောက်မှုမျိုး မဟုတ်ဘဲ ပူလောင်လှတဲ့ ဆီပူအိုးထဲကနေ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်နေတဲ့ မီးဖိုထဲကို ခုန်ဆင်းသွားခြင်းမျိုးသာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဆင်းရဲဒုက္ခတွေများနေတော့ ဆင်းရဲဒုက္ခကနေ ယာယီ သို့မဟုတ် အခိုက်အတန့် အသက်ရှူချောင်စေနိုင်ဖို့ ပြည်တွင်းပြည်ပကနေ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုတဲ့ ပရဟိတ အကူအညီပေးမှုတွေ သဘာဝကျစွာ ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ တချို့လည်း သွေးရိုးသားရိုး တကယ့် စိတ်ရင်းစေတနာမှန်နဲ့ဖြစ်မှာပါ။ တချို့ကတော့ အကျိုးလိုလို့ ပေါ်ပင် ညောင်ရေလောင်းကြတာမျိုးပါ။

လက်တွေ့ရေနှစ်နေသူအဖို့တော့ ကောက်ရိုးလေးတမျှပဲ ဖြစ်ပါစေ။ ဆွဲမိဆွဲရာ ဆွဲကြရတာဟာ သဘာဝကျတဲ့ တုန်ပြန်မှု တခုပါ။ သူသူကိုယ်ကိုယ် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပရဟိတကူညီမှုနဲ့ ကယ်တင်လွတ်မြောက်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပရဟိတကူညီမှုဆိုတာ အနာအကျင့်ခေတ္တမှ သက်သာစေတဲ့ လိမ်းဆေးနဲ့ အလားသဏ္ဍာန်တူပါတယ်။ ဆင်းရဲခွဲတော့ဆိုတဲ့ နာတာရှည်ရောဂါ ဆိုးရဲ့ စစ်မြစ်ကို ခွဲစိတ်တူးထုတ် ဖယ်ရှားပစ်နိုင်မှသာ

စာမျက်နှာ (၁၉) သို့ ▶▶

အိုဘယ့် ကေအိုင်စီ (သို့) မနှင်းဆီ

လင်္ကာဒီပ (၁၈၉၆၊ ၂၀၁၇)

ကောက်ရိုးမီးတွေ မဟုတ်ကြဘူး
ဆူးကြားက ဆူးများနဲ့
ဖူးပွင့်ခဲ့တဲ့ ပန်းလေးပေါ့
ကမော့ယိုးရယ် ခွဲကဘောင်ရယ်
သူးမွဲထရယ် နောင်ခလောရယ်
ရှင်သန်မယ်လေ အတူတူပဲကွယ်
တို့နယ် တို့မြေ တို့ရေက
စတုတ္ထမဏ္ဍိုင်မှာ
ပိုင်းရံကာ အားဖြည့်ကြမယ်။

ထောင်ရာဇာ လက်နက်ရာဇာ
တဏှာရာဇာ မူးယစ်ရာဇာတွေ မှီလို
မှောင်ခိုရာဇာ ဂိုင်းဂဏရာဇာတွေကြားမှာ
စွန့်စားကာ သတင်းတွေရယူ
ပြည်သူရှေ့ ချပြရတဲ့အလုပ်
သက်ဖက်ထုတ် လူတန်းစားနှယ်
အန္တရာယ်အသွယ်သွယ် ဘေးအသွယ်သွယ်။

လူအခွင့်အရေးများ
တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး
ဒီမိုကရေစီအရေးတွင် ရပ်တည်ရင်း
အလျဉ်း တစ်တည်း အသင်းအဖွဲ့တို့ရဲ့
ဦးနှိမ်တဲ့ ဩဇာခံမဟုတ်သော
ဘယ်သောအခါမှ နယ်စည်းမခြားသော
ဘယ်သောအခါမှ ဆန္ဒရင်းစွဲ
လူမျိုး ဘာသာ ဝါဒစွဲမရှိသော
သဘောအမှန် အရှိတရားကိုသာပြောသော
ဘယ်သောအခါမှ ဘက်မလိုက်သော
လွတ်လပ်သော ခိုင်မာတည်ကြည်သော
ခန့်ညားသော အသွင်တရပ်ကို ဆောင်နေလျက်ကွယ်။

အနှစ်(၂၀) ရွက်နုတွေပေပျို
အိုဘယ့် ကေအိုင်စီ (သို့) မနှင်းဆီဆိုတဲ့ပန်း
ရည်မှန်းချက် ဝါသနာ
တာဝန်တွေရှိတဲ့ တာဝန်တွေသိတဲ့နေရာ
အသုပြာ ပဓာနမပြုရှာ
ရာဇာတွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကြား
မိသားစု ငြိငြင်မှုတွေကြားက ထိုးဖောက်
သင်တို့ လျှောက်နေတဲ့ လမ်းပုံရိပ်
ကျုပ် ခေါင်းငြိမ့်ဦးညွတ် လေးစားဂုဏ်ယူနေမိပါတယ်။

အမျိုးသား တန်းတူရေးနဲ့ အမျိုးအစား
တိုင်းရင်းသားကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်
ပန်းတို့ ပွင့်ကြစေချင်ပါရဲ့
ဝေးနေတဲ့ အဝေးရောက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေရယ်
မျှော်နေမယ် သင်တို့ရင်ခုန်သံ
ပဲ့တင်သံ ရင်လှိုင်းခတ်သံ
အားပေးသံ အပြုသဘောသဏ္ဍာန်
မာန်တွေမချလိုက်ပါနဲ့ဦး
ဆိုရိုးထုံးဖွဲ့စကား
နွားကွဲရင် ကျားဆွဲခံရသတဲ့
ရှိခဲ့တဲ့သင်ခန်းစာ
တပ်လှန့်ကာ ပြောလိုက်ပါရစေ
ကေအိုင်စီဆိုတာ
ထာဝရ မွေးပျံ့ သင်းပြန့်နေမယ့်
ဆူးများနဲ့ နှင်းဆီအမှန် ဖြစ်တော့တယ်။

ကျန်းမာရေးလုပ်သား(၅၇)ဦး KDHW ဆေးသင်တန်းဆင်း

တိုင်းရင်းသားဒေသတွင်ရှိရင်းစွဲ ကျန်းမာရေးစနစ်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် သဘောထားထုတ်ပြန်

ဇွန် ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် ရှိရင်းစွဲ ကျန်းမာရေးစနစ်ကို လေးစားအသိအမှတ်ပြုရန် အပါအဝင် အချက် ၄ ချက်ပါ ထုတ်ပြန်ချက်တစ်ရပ်ကို တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်း ၂၃ ဖွဲ့က စုပေါင်းကာ ဇွန် ၂၃ ရက်နေ့တွင် သဘောထား ထုတ်ပြန်တောင်းဆိုလိုက်သည်။

အဆိုပါ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် အစိုးရအနေဖြင့် ပြောင်းလဲနေသည့် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်နှင့်အညီ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ၊ စနစ်၊ မဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် တိုင်းရင်းသား လူထုအခြေပြု ကျန်းမာရေး အဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် ကြားကာလအတွင်း ကျန်းမာရေး စီမံကိန်းများ ချမှတ်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ ရှိရင်းစွဲ ဖွဲ့စည်းမှုစနစ်ကို လေးစားအသိအမှတ်ပြုရန်၊ တိုင်းရင်းသားဒေသတွင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေ တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန်နှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုစနစ်ကို လျှော့ချသွားရန် စသည့် အချက်များ ပါဝင်သည်။

ဇွန် ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် ကျန်းမာရေး အခြေအနေ အလွန် ဆိုးဝါးစွာ ကြုံတွေ့နေရသည်ဟု ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

လက်ရှိ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများအပေါ် အစိုးရကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အတိုင်းအတာတခုအထိ နားလည်လက်ခံသော်လည်း စနစ်တခုလုံးကို လက်ခံနိုင်ရန် များစွာ ခဲယဉ်းနေကြောင်း၊ အစိုးရကျန်းမာရေးစနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးစနစ်တို့ ဘုံ ကျန်းမာရေး စနစ်တခု ဖြစ်လာနိုင်ရေးအချိန်မှာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်နိုင်သည့် အချိန်မှဖြစ်မည်ဟု စောနေထူးက ဆက်ပြောသည်။

တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်း ၂၃ ဖွဲ့တွင် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် အခြေစိုက်လူထုအခြေပြု ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများအပြင် မြန်မာပြည် မြောက်ပိုင်းရှိ ကချင်၊ ကိုးကန့်၊ ဝါ၊ မိုင်းလားစသည့် တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

နယ်စပ်အခြေစိုက် မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးပညာရှင်များအသင်းဥက္ကဋ္ဌ စောနေထူးက 'အစိုးရရဲ့ ကျန်းမာရေးစနစ်က ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလုံးလုံး ရှိတဲ့ စနစ်တခုဖြစ်တယ်။ တတိုင်းပြည်လုံးက လူထုအားလုံး ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုတွေကို လက်လှမ်းမီနိုင်အောင်လုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ တိုင်းရင်းသား ဒေသမှာ သူ့ဒေသဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး အာဏာပိုင်ရှိတယ်။ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေမှာ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုတွေလာဖော်ဆောင်ဖို့က အစိုးရမှာ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနဲ့ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာနဲ့ လူသားအရင်းအမြစ်က အားနည်းနေတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဇွန် ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် လူတိုင်းလက်လှမ်းမီနိုင်သော ကျန်းမာရေးစနစ်နှင့် ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ၏ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူသဘောထားကို လက်ခံဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူထားသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ စနစ်၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူထု ကျန်းမာရေးအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းရွက်မှု အားနည်းခြင်း၊ အာဏာခွဲဝေ အုပ်ချုပ်မှု မရှိ

ခြင်းတို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် ကျန်းမာရေး အခြေအနေ အလွန် ဆိုးဝါးစွာ ကြုံတွေ့နေရသည်ဟု ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

လက်ရှိ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများအပေါ် အစိုးရကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အတိုင်းအတာတခုအထိ နားလည်လက်ခံသော်လည်း စနစ်တခုလုံးကို လက်ခံနိုင်ရန် များစွာ ခဲယဉ်းနေကြောင်း၊ အစိုးရကျန်းမာရေးစနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးစနစ်တို့ ဘုံ ကျန်းမာရေး စနစ်တခု ဖြစ်လာနိုင်ရေးအချိန်မှာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်နိုင်သည့် အချိန်မှဖြစ်မည်ဟု စောနေထူးက ဆက်ပြောသည်။

တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်း ၂၃ ဖွဲ့တွင် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် အခြေစိုက်လူထုအခြေပြု ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများအပြင် မြန်မာပြည် မြောက်ပိုင်းရှိ ကချင်၊ ကိုးကန့်၊ ဝါ၊ မိုင်းလားစသည့် တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ကရင်နီ(ကယား)ပြည်နယ် အခြေစိုက် လူထုကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ရက်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဖိလစ်က 'ပြည်တွင်းမှာ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ ကျနော်တို့ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ အစိုးရဘက်ကဝန်ထမ်းတွေ ထိပ်တိုက်တွေ့တာတွေ ရှိတယ်။ ဥပမာ အစိုးရဝန်ထမ်းတွေက တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့တွေဆို တရားဝင်မဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကိုယ်ဝန်အပ်ရင် ငါတို့ဆီမှာပဲ အပ်ရမယ်။ မွေးရင်ငါတို့ဆီမှာပဲ မွေးရမယ်ဆိုပြီး မပြေလည်မှုတွေ ရှိတယ်။ တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့တွေနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဖို့နဲ့ အသိအမှတ်ပြုဖို့ အရေးကြီးတယ်' ဟု ပြောသည်။

တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ၂၃ ဖွဲ့ မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေးကို ပြည်တွင်းတွင် ပထမဦးဆုံး အကြိမ်အဖြစ် မေ ၂၀ ရက်မှ ၂၂ ရက်နေ့ထိ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး၊ ပုသိမ်မြို့၊ ငွေဆောင်ကမ်းခြေ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး စုံညီအစည်းအဝေးအပြီး တလအကြာတွင် ယခုလို သဘောထားရပ်တည်ချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဇွန် ၂၄ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောရှား

လုပ်သားအဖွဲ့-BPHWT နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးပညာရှင်များအသင်း-BMA တို့မှ သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသား ၅၇ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ပြီး သင်တန်းကာလအတွင်း စာတွေ့၊ လက်တွေ့များ သင်ကြားပို့ချပြီး နောက် ယခုလို သင်တန်းဆင်းပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သင်တန်းတွင် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ၊ ဆီးစစ်၊ သွေးစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ၊ ခွဲစိတ်ကုသခြင်း၊ ရောဂါ ပိုးပြန့်နှံ့မှုဆိုင်ရာ၊ ကလေးကျန်းမာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အစားအသောက်ဆိုင်ရာ၊ TBI မျက်စိ၊ သွားဖက်ဆိုင်ရာ၊ အရိုးနှင့်ကြွက်သားဆိုင်ရာ၊ မိခင်နှင့် ကလေးကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စသည့် ဘာသာရပ်များရှိ အခန်း ၄၄ ခုကို ၆ လကြာ သီအိုရီပိုင်းများ သင်ကြားပို့ချပေးပြီး မယ်တော်ဆေးခန်း MTC နှင့် နို့ဖိုးဒုက္ခသည်စခန်းရှိ ဆေးရုံ၌ လေးလကြာ လက်တွေ့သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်ဟု သင်တန်းတာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

ခူးပလာယာခရိုင်၊ ကျိုဒီးမြို့နယ်မှ သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့သူ နန်းရီရီသန်းက 'ကျမရဲ့ဇာတိဒေသမှာ ဒေါက်တာတွေ၊ ဆေးမှူးတွေ သိပ်မရှိတော့ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဒုက္ခရောက်ကြတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လိုအပ်တဲ့ နေရာကို ဖြည့်ဆည်းပြီး ကိုယ်တိုင်လည်း ဝါသနာ

ပါလို့ ဒီသင်တန်းကို ရည်ရွယ်တက်ရောက်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒီသင်တန်းပြီးပြီဆိုတော့ ကျမရဲ့ ဝင်းကရွာ ဆေးခန်းကိုပြန်ပြီး လူထုတွေအတွက် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ ကုသမှုတွေ ပြန်လုပ်မယ်' ဟု ပြောသည်။

၎င်းသင်တန်းဆင်းပွဲသို့ KDHW ဌာနတာဝန်ခံ ပဒိုစောအယ်ကလူရွှေဦး၊ သင်တန်းဆရာ ဆရာဝန် သုံးဦး၊ နယ်စပ် အခြေစိုက် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်များနှင့် သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၁၀၀ ဦးကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ကေအဲန်ယူ၊ လက်အောက်ခံဌာန တခုဖြစ်သည့် KDHW ကို ကျန်းမာရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု မရရှိသည့် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ကျေးလက်ဒေသခံ ပြည်သူလူထုနှင့် ပြည်တွင်း ပုန်းရှောင်စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ IDPs ကို ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ KDHW က ဦးဆောင်၍ ကျန်းမာရေး လုပ်သားများအတွက် ဆေးသင်တန်းများကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ ယခုအကြိမ် အပါအဝင် ၅ ကြိမ်မြောက်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ADB ၏ ကျောကရိတ်-အိန္ဒိယလမ်း နောက်ဆက်တွဲအခြေအနေများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန် ဒေသခံလိုလား

လမ်းစီမံကိန်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဇွန် ၂၀ ရက်နေ့က Thwee Community Development Network, ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG)၊ ကရင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှု ကွန်ရက် (KESAN) စသည့် ကရင်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ ဦးဆောင်စီစဉ်မှုဖြင့် ဖားအံမြို့နယ်၊ တံတားဦးရွာ တံတားဦးကျောင်းတိုက်တွင် ပြုလုပ်သည့် ၃ ကြိမ်မြောက် ကော်မတီဝင်များတွေ့ဆုံမှုတွင် ယခုလို ပြောဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၂၄ ရွာဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ရွာသားများ ကော်မတီဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံ မန်းသိန်းဇော်က 'နစ်နာသူတွေအတွက် လျော်ကြေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုလုပ်ငန်းစဉ် တာဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶▶▶

Asian Development Bank

ဇွန် ၁၆ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ်၊ ကော့ကရိတ်မြို့မှ အိန္ဒိယကျေးရွာအထိ ဖောက်လုပ်မည့် အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB) ၏ အာရှအဝေးပြေး လမ်းမစီမံကိန်း နောက်ဆက်တွဲ အခြေအ

မြိုင်ကြီးငူဆရာတော်ဦးစီးအဖွဲ့လမ်းချဲ့ရန်မလွတ်သည့် အိမ်(၄)လုံးကိုလာရောက်ဖြိုချ

ဇွန် ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်၊ မိုင်းကဲကျေးရွာအုပ်စု၊ ထိမိုးခလုံးကျေးရွာ ဖားအံ-မြိုင်ကြီးငူကားလမ်း အဝင်မုဒ်ဝ အနီးရှိ အိမ် ၄ လုံးကို မြိုင်ကြီးငူဆရာတော် ဦးစီးအဖွဲ့က လမ်းချဲ့ရန်မလွတ်ဟုဆိုကာ ဇွန် ၂၅ ရက်နေ့ မနက်ပိုင်းတွင် လာရောက်ဖြိုချသွားသည်ဟု အိမ်ပိုင်ရှင်များက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ဖြိုချခံရသည့် အိမ်များမှာ နှစ်ထပ်တိုက် ၂ လုံး၊ တထပ်တိုက်တလုံးနှင့် ပျဉ်ထောင်အိမ်တလုံးတို့ဖြစ်ပြီး ဒေသခံများကို အိမ်ဖျက်ရန် တရားဝင်ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားခြင်းမရှိဟု ဖြိုချခံရသည့် အိမ်ပိုင်ရှင်တိုင်း ဖြစ်သူ စောသန်းအောင်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ယခုလို ပြောသည်။

‘ဘုန်းကြီးက ဆင်းလာပြီး နှင့်အိမ်က လမ်းနယ်မလွတ်ဘူး။ ဖျက်ရမယ်။ ဆိုတော့ ကျနော်တို့လည်း အချိန်ပေးပါ တောင်းပန်ပြီး တနာရီတောင်မရှိဘူး။ အိမ်ကို အကုန်လာဖျက်လိုက်တယ်။ အိမ်ပေါ်က ဘာပစ္စည်းမှ ယူလို့တောင် မရလိုက်ဘူး။ ဘက်ဖိုးကားကြီးနဲ့ လာဖျက်သွားတယ်။ ကျနော်တို့ ကလေးငယ်တွေနဲ့ မိုးတွင်းမှာ ဘယ်လိုနေရမလဲ။ နည်းနည်း လောက်တောင် မစဉ်းစားပေးတာ စိတ်မကောင်းဘူး’ဟု စောသန်းအောင်က ပြောသည်။

ထိုသို့ ဖြိုချခံလိုက်ရသည့် အိမ် ၄ လုံးတွင် နှစ်ထပ်တိုက်အိမ်တလုံးအတွက် လျော်ကြေး ကျပ်သိန်း ၁၀၀ ပေးသွားပြီး ယင်းအိမ်မှာ ဆောက်လုပ်စဉ်က ကျပ်သိန်း ၄၀၀ ခန့် ကုန်ကျခဲ့ကြောင်း၊ ကျန်အိမ်များကို တစ်တရာ လျော်ကြေးပေးရန် ပြောဆိုထားခြင်းမရှိသလို လမ်းတလျှောက်ရှိ အိမ်များကို ဆက်ဖြိုရန် အစီအစဉ် ရှိသည်ဟု ဒေသခံများကို ဆရာတော်က မိန့်ကြားထားကြောင်း စောသန်းအောင်က ဆက်ပြောသည်။

ဒေသခံတိုင်းဖြစ်သူ စောဒေါနက ‘လမ်းဘေးနားမှာ မလွတ်တဲ့ အိမ်အများကြီး ရှိသေးတယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျနော် အိမ်လည်း ဒီနေ့လာပြီး ဆက်ဖြိုမလို့ ကျနော်တို့ ဒေသခံတွေ ပိုင်းတောင်းပန်ရင်း မိုးရာသီအတွင်းတော့ စဉ်းစားပေးမယ်တဲ့။ မိုးကုန်သွားရင်တော့ ဖျက်ရမယ်။ အရင်က အိမ်ဖြိုရမယ်၊ လမ်းမလွတ်ဘူးဆိုပြီး ပြောထားတယ်။ ဘုန်းကြီးက အတည်ပြောတာ ဟုတ်မဟုတ် မသိဘူး။ အခုတော့ တကယ်လာဖြိုသွားတယ်။ မနေ့က ဘေးနားက အိမ်ကို လာဖြိုချတာ ကြည့်လို့တောင် မကောင်းဘူး။ ပြောလည်းမရဘူး’ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

မြိုင်ကြီးငူဆရာတော် ဦးစီးအဖွဲ့ အဆိုပါ ဖားအံ၊ ထိမိုးခလုံးကျေးရွာမှ မြိုင်ကြီးငူအထိ ၅၂၈ ပေအကျယ်ရှိ လမ်းကို တိုး

ချဲ့မည်ဖြစ်ပြီး လမ်းဘေးဝဲယာမှ မလွတ်သည့် အိမ်များ ကျန်ရှိသေးသည့်အတွက် ဇွန် ၂၆ ရက်နေ့တွင် အိမ်အချို့ကို ဆက်လက်ဖြိုရန် စီစဉ်ကာ ဒေသခံရွာသားများ တောင်းပန်ထားသောကြောင့် ရပ်နားထားသည်ဟု ရွာသားများက ပြောသည်။

အဆိုပါ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဖားအံမြို့နယ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမျိုးမင်းထွန်းက ‘ဆရာတော်က ဒီအုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်ဆင့်ကို ဘာမှတင်ပြ မိန့်ကြားထားတာမရှိဘူး။ စလုပ်တဲ့ နောက်ပိုင်းမှ သိရတယ်။ ဒါတော့ ဆရာတော်ကို ပြန်လျှောက်ထားရမှာပေါ့။ ဥပဒေနဲ့ အညီဆက်ပြီးလုပ်ဖို့ပေါ့။ ဘေးနှစ်ဖက်ကို ဆက်ဖြိုရင် စုစုပေါင်း အိမ် ၁၉ လုံးလောက်ပဲ ကျန်မယ်။ ထိမိုးခလုံး မူလတန်းကျောင်းဆိုရင်လည်း မလွတ်တဲ့ပုံစံမျိုးဖြစ်တယ်။ ဒါတော့ဥပဒေနဲ့ အညီ ဆက်ပြီးလုပ်သွားမယ်’ဟု ပြောသည်။

မြိုင်ကြီးငူဆရာတော်ဦးစီးအဖွဲ့ လမ်းတိုးချဲ့၍ မလွတ်သည့် အိမ်များကို ဖြိုချလိုက်ခြင်းကို လက်မခံသူ ဒေသခံများ ရှိသလို လက်ခံသည့် ဒေသခံများလည်း ရှိကာ ထိမိုးခလုံးမှ မြိုင်ကြီးငူ အထိသွားပါက ကျေးရွာ ၁၀ ရွာကျော် ဖြတ်သွားရမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အစိုးရကပိုင်ရှင်ထံပြန်ပေးသည့် လယ်မြေအချို့ တနှစ်ကျော်ကြာချိန်ထိ လုပ်ခွင့်မရသေး

ဇွန် ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ်၊ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် အတွင်း တပ်မတော်က သိမ်းယူထားသည့် လယ်မြေများကို ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီက မူလပိုင်ရှင်များထံ ပြန်ပေးပေးခဲ့သော်လည်း လက်ရှိ တနှစ်ကျော်ကြာချိန်ထိ အချို့လယ်မြေများ ပြန်လည်လုပ်ပိုင်ခွင့် မရရှိသေးကြောင်း လယ်သမားခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သူ နန်းခင်စန်းဝေက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

အဆိုပါ လယ်မြေများမှာ လှိုင်းဘွဲ့မြို့ပြင်ကွင်းရှိ စစ်တပ် သိမ်းဆည်းထားသည့် လယ်မြေများဖြစ်ပြီး အစိုးရက တရားဝင် ယာယီလုပ်ကိုင်ခွင့်လက်မှတ် ပြန်လည်ထုတ်ပေးထားပြီးဖြစ်သော်လည်း လယ်သမား ၃ ဦးမှာ ယင်း လယ်မြေများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ခွင့်မရသေးသလို ပုံစံ(၇) ထုတ်ပေးခြင်းလည်း မရှိသေးကြောင်း လယ်သမား ခေါင်းဆောင် နန်းခင်စန်းဝေက ယခုလိုပြောသည်။

၎င်းက ‘အစိုးရက ပြန်ပေးလည်း စစ်တပ်က မပေးလုပ်ဘူး။ စစ်တပ်ပိုင်မြေပဲ ပြောတယ်။ ပြန်ပေးပြီးဆိုတော့ လယ်သမားတွေသွားလုပ်တော့ လယ်သမားတွေကို ခြိမ်းခြောက်တာရှိတယ်။ ဒါကို ရှင်းအောင် ပြန်လုပ်ပေးပါပြောတော့ ဖြေရှင်းပေးမယ်ဆိုပြီးပြောတယ်။ အခုထိ လာမဖြေရှင်းပေးသေးဘူး။ လယ်မရတဲ့ ၃ ယောက်မှာ တယောက်က သူတို့ဘာပြောလိုက်လည်းတော့မသိဘူး။ ကျေးအေးသွားတယ်။ အခု အဲဒီနေရာမှာ ဘယ်သူမှ လုပ်

ခွင့် မပေးဘူး’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ထိုသို့ ပြန်လုပ်ခွင့်မရခြင်းအပေါ် ဖြေရှင်းပေးရန် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများထံ စာရေးသားတင်ပြထားသော်လည်း လက်ရှိ အချိန်ထိ တစ်တရာ ပြန်လည်အကြောင်း ပြန်ခြင်းမရှိသေးကြောင်း ၎င်းက ဖြည့်စွက်ပြောသည်။

အဆိုပါ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင်ပြည်နယ် စိုက်/မွေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး စောမြင့်ဦးက ‘ဒီကိစ္စကို ကျနော် မသိပါလား။ စာတင်ထားတယ်ဆိုတော့ ကျနော်ဆီတော့ မရောက်ဘူး။ ဒါဆိုရင် အဲဒီကျန်တဲ့ ၃ ဦးကို ရုံးကို လာခိုင်းလိုက်ပါ။ ကျနော်တို့ ပြန်လည်စစ်ပေးမယ်။ လုပ်ခွင့်မရသေးဘူးဆိုရင် ပြန်ညှိနှိုင်းပေးမယ်’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန် ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရ၊ လယ်ယာစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီက ပြည်နယ်အတွင်း တပ်မတော်၊ အမှတ်(၃၃၈) နှင့် (၃၃၉) ခြေမြန်တပ်ရင်း၊ ပြည်နယ်အကျဉ်းဦးစီးဌာနနှင့် ယခင် အမှတ်-၂ စက်မှုဝန်ကြီးဌာနတို့ သိမ်းယူထားသည့် မြေများမှ မြေ ၂၃၂ ဒသမ ၄ ဧကကို လယ်သမားများထံ ယာယီလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်ပေးပြီး လယ်မြေပြန်ရသူများ အနေဖြင့် တရားဝင်အမည်ပေါက် ပုံစံ(၇) ပြန်လည်ပြုလုပ်ရသည်ဟု လယ်သမားများထံမှ သိရသည်။

▶▶▶ တဘက်စာမျက်နှာမှ တွေ့ရှိလဲ ချပြပေးဖို့၊ ဆောက်လုပ်ရေး အနေနဲ့ကလည်း ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်မှာ ဘာတွေလုပ်မလဲ ချပြအသိပေးဖို့၊ နောက်ပြီး လျော်ကြေးကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လို့ နှစ်နှာသူတွေကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်တာမျိုးရဖို့ လိုချင်တယ်’ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

လမ်းစီမံကိန်းကို အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB) ဘက်မှ စီမံကိန်းလမ်းကြောင်း တလျှောက် လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရေးနှင့် ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေး အနည်းဆုံး

ဖြစ်စေရန် စီစဉ်ထားသည်ဟု ပြောဆိုထားသလို စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက် နစ်နာမှုရှိသည့် ဒေသခံများအတွက် လျော်ကြေးငွေများကို မြန်မာအစိုးရထည့်ဝင်ငွေများထဲမှ သုံးစွဲသွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။

ထို့အတူ လမ်းစီမံကိန်းအတွက် မကြာခဏ တိုင်းတာမှုများရှိနေသော်လည်း စီမံကိန်းစတင်အကောင်အထည် ဖော်မည့်အချိန်၊ လျော်ကြေးကိစ္စများ၊ စီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကောင်းကျိုး၊

ဆိုးကျိုးများအပေါ် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ယနေ့အထိ တစ်တရာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိရသေးသဖြင့် နှစ်နှာသူဒေသခံများဘက်မှ ယင်းအခြေအနေများကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရန် လိုလားနေကြခြင်းဖြစ်သည်။

ကျုံးဒိုးမှ ဒေါ်နန်းကြည်က ‘သူတို့လမ်းစီမံကိန်းတာဝန် ကျမလယ်နဲ့တော့ မလွတ်ဘူး။ ခဏခဏ လာတိုင်းပေးမယ့် ဘယ်နေ့စမလဲဆိုတာလည်း မသိတော့ ကျမတို့က လယ်ပုံစံကိစ္စမလား၊ မစိုက်ပဲ ဒီအတိုင်းပဲ ပစ်ထားရမလားမသိဘူး။

လျော်ကြေး ကိစ္စတွေဘာတွေ ဘာမှလည်း အခုထိ သေချာမသိရသေးတော့ နည်းနည်းတော့စိုးရိမ်တယ်’ဟု ပြောသည်။

အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB)၏ ချေးငွေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့် လမ်းစီမံကိန်းတိုင်းတာခြင်းလုပ်ငန်းကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစတင်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လမ်းစီမံကိန်းတလျှောက် ကျေးရွာများရှိ ဒေသခံများ၏ အိမ်ခြံ၊ လယ်ယာမြေ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေနှင့် ဈေးဆိုင်များပြောင်းရွှေ့ရမည်ဖြစ်ကာ အိမ်ထောင်စု ၁၁၄ စုထိခိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြီးခဲ့သည့်နှစ်

မေလက ဒေသခံများနှင့်တွေ့ဆုံစဉ် ADB ဘက်မှ ပြောဆိုထားသည်။

ကျောက်ရိတ်- အိန္ဒိယအထိ လမ်းအရှည် မိုင် ၄၁.၂၅ မိုင် (၆၆.၄ ကီလိုမီတာ)ရှိသည့် အဆိုပါ စီမံကိန်းကို ADB ၏ ချေးငွေ ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀၊ အာဆီယံအခြေခံ အဆောက်ဦး ရံပုံငွေ ဒေါ်လာသန်း ၂၀ နှင့် မြန်မာအစိုးရထည့်ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၁.၈ သန်းဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ကာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အဆုံးသတ်ရန် လျာထားသည်ဟု သိရသည်။

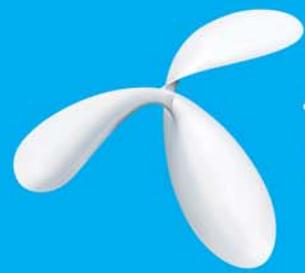
▶ စာမျက်နှာ (၁၇) မှ တကယ်တမ်း ကျန်းမာစေမယ့် ချမ်းသာသူခကို မလွဲမသွေ ရရှိစေနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာပြည် လူမျိုးပေါင်းစုံပြည်သူများရဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနဲ့ ဒုက္ခမျိုးစုံရဲ့ အဓိကဇစ်မြစ်ဟာ စစ်အုပ်စုနဲ့ စစ်ဗျူရီကရေစီလက်ကြီးအုပ်သွေးစုပ်မှုစနစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ရှည်ကြာလှတဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတွေကို အကုန်အစင် ဖယ်ရှားနိုင်မှသာ တကယ် ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးစုံကနေ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း လွတ်မြောက်နိုင်မှာပါ။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူတွေဟာ ပြည်တွင်းပြည်ပ အကူအညီမျိုးစုံ ကို မျှော်လင့်နေရတဲ့ အားထားနေရတဲ့ ဘဝကနေ စိတ်ရောကိုယ်ပါ လွတ်မြောက်စေဖို့ လိုအပ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအတွက် ဆင်းရဲတွင်းထဲက ပြည်သူတွေကပဲ ကိုယ့်ဝမ်းနာ ကိုယ့်သာသိ ဆိုတာလို ကိုယ့်လွတ်မြောက်ရေးလမ်းကို ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဖောက်လုပ် ချီတက်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆင်းရဲဒုက္ခကို တောင်းပန်တိုးလျှိုးနေရုံနဲ့ မကျော်လွန်နိုင်ဘူး။ ပြည်တွင်းပြည်ပ အကူအညီမျိုးစုံနဲ့လည်း ဖြတ်ကျော်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးစုံ အတောမသတ် ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားနေစေတဲ့ ကင်ဆာရောဂါဆိုးနဲ့တူတဲ့ စစ်အုပ်စုနဲ့ စစ်ဗျူရီကရေစီ လက်ဝါးကြီးအုပ် သွေးစုပ်မှု စနစ်ဆိုးကို ပြည်သူတွေဟာ ကိုယ့်ခွန်ကိုယ့်အားနဲ့ မြေမြုပ်ပစ်ကြပါစို့။

မောင်ကျော်စွာ

telenor

ခေါ်ရန်

ခေါ်ရန်

ခေါ်ရန်အတွက်
ခေါ်ရန်

TELENOB
တွက်တံ
သင့်အတွက်အကောင်းဆုံးအစီအစဉ်ကိုရယူလိုက်ပါ
DIAL *979*1#

ဖွဲ့စည်း(၅)ရက်မှရက်(၉၀) ပရိုမိုးရှင်းအစီအစဉ်
အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို www.telenor.com.mm တွင်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။